

Zelfredzaamheid van Syrische jongvolwassenen

Lisanne Voerhuis en Lori Schrijver

Bachelorrapport SPH

Academie Mens en Maatschappij

Saxion te Enschede

Zelfredzaamheid van Syrische jongvolwassenen

LP 9.2: Bachelorrapport

Naam studenten: Lisanne Voerhuis
Lori Schrijver
Bachelorbegeleider: Lars Assen
Onderwijsinstelling: Hogeschool Saxion Enschede
Plaats: Enschede – Borne
Datum: mei 2017

Voorwoord |

Voor u ligt ons bachelor rapport. In dit bachelor rapport kunt u het verloop en het resultaat van ons onderzoek vinden. Een onderzoek naar de zelfredzaamheid van Syrische jongvolwassenen op het COA te Azelo. Wij hopen met dit rapport een kleine bijdrage te kunnen leveren aan de zelfredzaamheid van de Syrische jongvolwassenen.

Via deze weg willen wij ook een aantal personen hartelijk bedanken voor de begeleiding en medewerking tijdens dit onderzoek. Allereerst willen wij onze dank en waardering naar onze docent Lars Assen uitspreken. Hij heeft ons tijdens het onderzoek goed begeleidt en ons voorzien van kritische en goede informatie, tips en adviezen. Hij heeft een bijdrage geleverd aan de ontwikkeling en totstandkoming van ons onderzoek, dankjewel daarvoor! Ook willen wij graag onze contactpersoon vanuit het COA bedanken, Boudewijn Wolbert. Hij heeft zich tijdens het onderzoek ingezet om ons zo goed mogelijk te helpen en te begeleiden tijdens het proces. We konden met alle vragen bij hem terecht en hij dacht vol enthousiasme met ons mee. Uiteraard gaat onze dank ook uit naar alle personen die hebben deelgenomen aan ons onderzoek. De medewerkers van het COA en de Syrische bewoners van het COA. Bedankt voor het delen van kennis, ervaringen en alle openheid!

Allen bedankt. We hebben veel van jullie geleerd en zonder jullie was ons onderzoek niet gelukt.

Wij wensen u veel plezier met het lezen!

Enschede, mei 2017

Samenvatting |

Tijdens dit onderzoek wordt er gekeken naar de zelfredzaamheid van de Syrische jongvolwassenen. Er wordt gekeken naar wat zij onder zelfredzaamheid verstaan, wat er wordt aangeboden door het COA om dit te bevorderen en of de bewoners op de hoogte zijn van de hulp die het COA aanbiedt. Dit alles met oog op de toekomst, het leven in de Nederlandse maatschappij. Dit wordt middels theorie en interviews in kaart gebracht.

Het onderzoek is van kwalitatieve aard. Er is gebruik gemaakt van bestaande literatuur. Tevens zijn er door middel van interviews meningen en informatie van de bewoners en medewerkers naar voren gekomen. In totaal zijn er drie medewerkers en 9 bewoners geïnterviewd.

Uit de resultaten kwam naar voren wat de Syrische respondenten onder zelfredzaam verstaan. Taal, sociale contacten, een baan hebben, inburgeren en weten hoe de zorginstellingen werken werd als antwoord gegeven. Aan de hand daarvan is het interview vervolgd. Middels de behoeften piramide van Maslow, dat uitgewerkt staat in hoofdstuk 2, zijn er verschillende onderwerpen aan bod gekomen, waaronder; huishoudelijke taken, emotionele problemen, kennis van financiën, sociale contacten, werken, leren en de taal. Bij de drie medewerkers werd er op die gebieden naar het aanbod betreft hulp gevraagd.

De aanbevelingen sluiten aan op de resultaten die voortkwamen uit de resultaten van de interviews. Er zijn in totaal vijf aanbevelingen gedaan. Deze zijn gericht op taal, sociaal netwerk met Nederlanders, ondersteuning richting het werkveld, kennis over financiële zaken en het niet gebruik maken van professionele hulp bij psychische- en/of psychosociale problemen.

Inhoudsopgave

Voorwoord 	3
Samenvatting 	4
Inhoudsopgave.....	5
Hoofdstuk 1 Inleiding	7
1.1 Aanleiding	7
1.2 Doelstelling	9
1.3 Hoofdvraag en deelvragen.....	9
1.4 Leeswijzer.....	10
Hoofdstuk 2 Zelfredzaamheid Syrische asielzoekers	11
2.1 Centraal Orgaan opvang Asielzoekers. 2.1.1 Wat is het COA?	11
2.1.2 Methodiek van het COA.....	12
2.2 Zelfredzaamheid op het gebied van de WMO, voor jongvolwassenen in Nederland.	13
2.2.1 Zelfredzaamheid.	13
(Winfried, 2007).	14
2.2.2 Behoefte aan veiligheid	14
2.2.3 Hechting en verbondenheid	15
2.2.4 Niet gebruik hulpverlening	15
2.2.5 Zelfredzaamheid vluchteling	16
2.2.6 Jongvolwassenen.	16
2.2.7 Zelfontplooiing.....	17
2.3 Hoe kun je zelfredzaamheid, op het gebied van de WMO, van de jongvolwassene asielzoeker stimuleren?	
2.3.1 WMO over zelfredzaamheid	18
2.3.2 Zelfredzaamheid stimuleren.	18
Hoofdstuk 3 Methode van onderzoek	20
3.1 Type onderzoek.....	20
3.2 De populatie en steekproef	20
3.3 Instrumenten	21
3.4 Procedure.....	22

3.5 Methode analyseren van gegevens	23
3.6 Betrouwbaarheid	24
3.7 Interne en externe geldigheid.....	24
3.8 Ethische overwegingen	25
Hoofdstuk 4 Resultaten.....	26
Hoofdstuk 5 Conclusie.....	43
5.1 Conclusie praktische deelvraag 3.....	43
5.2 Conclusie praktische deelvraag 4 	43
5.3 Conclusie praktische deelvraag 5 	45
5.4 Conclusie hoofdvraag.....	47
5.5 Aanbevelingen 	49
5.5. 1 Aanbeveling 1.....	49
5.5.2 Aanbeveling 2.....	49
5.5.3 Aanbeveling 3.....	50
5.5.4 Aanbeveling 4.....	50
5.5.5 Aanbeveling 5.....	50
5.6 Sterkte en zwakte analyse.	51
5. 7 Discussie.....	55
Literatuurlijst 	58
Bijlagen 	61
Bijlage 1 : Beoordelingsformulier.....	61
Bijlage 2 Overeenkomst onderzoeksopdracht.	65
Bijlage 3 Operationaliseringschema.....	69
Bijlage 4 Evaluatieformulier.	71
Bijlage 5 Uitgewerkt interview	74

Hoofdstuk 1 | Inleiding

In dit hoofdstuk wordt de aanleiding van dit onderzoek omschreven. Ook kunt u de doelstellingen op de lange en korte termijn, hoofd- en deelvragen en de leeswijzer in dit hoofdstuk vinden.

1.1 Aanleiding

In Syrië is al ruim vijf jaar geweld tussen het regeringsleger en opstandelingen gaande. De crisis, die in een zeer kritieke fase zit, eist steeds meer slachtoffers. Miljoenen Syriërs zijn hierdoor op de vlucht (Stichting Vluchteling, z.j.). Veel van de Syrische vluchtelingen hebben traumatische ervaringen ondergaan. Waarbij gedacht kan worden aan het leven in een oorlogsgebied, de reis naar een ander land te voet en over de gevaarlijke zee, de armoedige opvangkampen en misschien wel mensen verloren of kwijtgeraakt van wie ze houden. In de documentaire *The Island of all Together* (Volkskrant, 2015), waar vluchtelingen en toeristen elkaar ontmoeten op Lesbos, vertellen een aantal vluchtelingen over hun reis en bestemming. Door de problemen in Syrië ontstond er ook in Nederland de vluchtelingenproblematiek. In het najaar van 2015 stroomden er binnen een week meer dan 4000 vluchtelingen binnen op de opvang van het COA. Volgens het COA (2015) was het een trieste weergave van wat er dat jaar gaande was in de wereld. In April 2016 stonden er 2,6 duizend Syriërs ingeschreven bij diverse Nederlandse gemeenten (Centraal Bureau van de Statistiek, 2016). Zij worden onderdeel van de Nederlandse samenleving en zullen hopelijk gaan integreren in Nederland. Hoe dit integreren moet, wordt de asielzoekers geleerd tijdens de inburgeringcursus. Om in Nederland in te burgeren moet een asielzoeker Nederlands leren. Tevens moeten ze leren hoe Nederlanders werken en wonen. Dat is een eis van de regering en staat vermeld in de wet inburgering (Dienst Uitvoering Onderwijs, z.j.). Echter verloopt dit integreren nog steeds moeizaam. Niet westerse jongeren lopen namelijk sociaaleconomisch nog steeds achter op autochtone jongeren. Zij zijn lager opgeleid, verlaten het onderwijs vaak zonder diploma, werken minder vaak en hebben lagere lonen. Dit blijkt uit onderzoek van het Centraal bureau van de Statistiek (2014). Daaruit blijkt ook dat dit vaak sterk samenhangt met hun thuissituatie. Wanneer er thuis geen Nederlands gesproken wordt staan leerlingen er aan het einde van het basisonderwijs al slechter voor dan gemiddeld; hun scores van de Eindtoets Basisonderwijs zijn lager. Kinderen van laagopgeleide ouders, niet werkende ouders, alleenstaande ouder en ouders met een laag huishoudeninkomen verlaten vaker hun school zonder startkwalificatie. De eerste generatie volwassenen met een niet-westerse afkomst zijn veel vaker lager opgeleid, hebben minder vaak een baan en hebben een lager huishoudeninkomen dan autochtone volwassenen. De arbeidspositie van vluchtelingen is ronduit slecht. De gebrekkige beheersing van de Nederlandse taal speelt hierin vaak een rol. Slechts één op de drie vluchtelingen heeft werk, 44% is afhankelijk van een uitkering en 91% hiervan is aangewezen op de bijstand. Onder de migranten zijn natuurlijk ook hoger opgeleiden. Veel van hen leren de Nederlandse taal en ploeteren en timmeren aan de weg voor een beter leven in deze samenleving. Echter zijn er velen die dat niet kunnen of er niet toe in staat zijn. Dat de migranten in Nederland niet voldoende kunnen integreren is zorgelijk, ook omdat discriminatie zich voor blijft doen. Het zorgt voor etnisch geïsoleerde gemeenschappen en kinderen van allochtonen hebben vaker gedragsstoornissen en psychotische ervaringen (Werdmöller, 2016). In de WMO komt het belang van zelfredzaam zijn aan bod. Om goed te kunnen integreren moet je zelfredzaam kunnen zijn in de Nederlandse samenleving. Zelfredzaam zijn in Nederland is belangrijk. Mensen in Nederland worden van jongs af aan geleerd zoveel mogelijk zelfredzaam te zijn. Als kind zijnde al door keuzes te maken, voor zichzelf op te komen, taken zelfstandig uit te voeren (bijvoorbeeld veters strikken en zelfstandig een jas aantrekken). Onder andere Solidariteit in het gezin (z.j.) schrijft over zelfstandigheid en zelfredzaamheid

bij kinderen. Zorg voor beter (2017) definieert zelfredzaamheid als het vermogen van mensen om zichzelf te redden op alle levensterreinen, met zo min mogelijk professionele zorg en ondersteuning. Zoals net benoemd komt het belang van zelfredzaamheid aan bod binnen de WMO. Evenals zelfregie, eigen kracht en eigen verantwoordelijkheid. Ze vormen de kern van belangrijke veranderingen die al een tijd gaande zijn (Movisie, 2013). Sinds 2015 hebben de gemeenten een bredere verantwoordelijkheid voor deelname van mensen aan het maatschappelijke verkeer. Hier vallen de vluchtelingen ook onder wanneer zij in het bezit zijn van een verblijfsvergunning en niet meer onder het COA vallen. In de nieuwe wet hebben de gemeenten resultaatverplichting. Mensen zijn zelf verantwoordelijk voor het meedoen en zelfredzaamheid. Echter kunnen gemeenten wel ondersteuning bieden aan mensen die zichzelf niet volledig kunnen voorzien op het gebied van participatie en zelfredzaamheid (Movisie, 2015). Hoe hier vorm aan gegeven wordt is onder andere terug te zien in de Welzijn Nieuwe Stijl. Onder andere in baken 2 en baken 4 (Ministerie van Volksgezondheid en Sport, 2010). In baken 2 gaat het om de eigen kracht van de burger. Er wordt gekeken wat een burger zelf kan, eventueel met behulp van zijn netwerk. Wat kan de professional doen om de zelfredzaamheid van de burger (in en met zijn omgeving) te versterken. Bij baken 4 gaat het om een optimale verhouding tussen formeel en informeel. Wat kan de burger (onderling) zelf en wat moet de professional doen?

Een combinatie van actuele factoren is een start geweest voor dit onderzoek. De actuele factoren zijn Syrische vluchtelingen, moeizaamheid bij integreren en zelfredzaamheid in de WMO. In dit onderzoek zal worden gekeken naar de zelfredzaamheid van de Syrische asielzoekers die momenteel verblijven op het COA te Azelo. Dit met oog op het zo goed mogelijk integreren in Nederland. De resultaten van dit onderzoek zijn interessant voor het COA. Zij vangen de Syrische vluchtelingen op, geven begeleiding en informatie, leveren goederen (beddengoed en eerste inrichting van de kamers), zorgen voor uitbetaling van hun weekgeld en ze handhaven de veiligheid in de opvanglocaties. Bij het geven van begeleiding moet worden gedacht aan: stimuleren van zelfstandigheid, initiatief nemen en tonen, keuzes maken en zelfontplooiing, zodat asielzoekers zelf in staat zijn om vorm te geven aan hun toekomst (COA, z.j.). Om deze reden is contact gezocht met het COA te Azelo, wie de resultaten graag tegemoet zien komen. Aangezien er vijf maanden staat om het onderzoek uit te voeren is de doelgroep beperkt tot Syrische jongvolwassenen (22-40 jaar) met een verblijfsvergunning of een mogelijkheid daarop. Zij hebben nog een heel leven voor zich, met daarin een carrière, gezinsvorming, sociaal leven en andere factoren die erg belangrijk zijn voor iemand van deze leeftijd.

1.2 Doelstelling

Korte termijn doelstelling: Aan het eind van dit onderzoek is er inzicht in de mate van de zelfredzaamheid, op het gebied van de WMO, van de jongvolwassene (22-40 jaar) Syrische asielzoekers met een verblijfsvergunning of een mogelijkheid hierop.

Lange termijn doelstelling: Na de afronding van dit onderzoek kan het COA te Azelo, aan de hand van de resultaten hun aanpak rondom het bevorderen van de zelfredzaamheid van Syrische jongvolwassenen verbeteren.

1.3 Hoofdvraag en deelvragen

Onderzoeksvraag:

Wat heeft een Syrische jongvolwassene (22-40 jaar) op het COA te Azelo, met een verblijfsvergunning of een mogelijkheid daarop nodig om zelfredzaam te kunnen leven in de Nederlandse samenleving?

Theoretische deelvragen:

Deelvraag 1:

Wat betekent zelfredzaamheid, op het gebied van de WMO, voor jongvolwassenen in Nederland?

Deelvraag 2:

Hoe kun je zelfredzaamheid, op het gebied van de WMO, van de jongvolwassene asielzoeker stimuleren?

2.2 Praktische deelvragen:

Deelvraag 3:

Wat verstaan de jongvolwassene Syrische asielzoekers van het COA te Azelo onder zelfredzaamheid in Nederland?

Deelvraag 4.

Hoe zelfredzaam zijn de Syrische jong volwassene asielzoekers van het COA te Azelo volgens zichzelf in de relatie tot de piramide van Maslow?

Deelvraag 5 :

Welke hulp wordt er geboden om de zelfredzaamheid, op het gebied van de WMO, van de Syrische asielzoekers van het COA te Azelo te bevorderen?

1.4 Leeswijzer

Het bachelorrapport is opgebouwd in vijf verschillende hoofdstukken.

In hoofdstuk 1 zal de aanleiding van dit onderzoek worden beschreven. Daarnaast worden de korte- en lange termijn doelstelling benoemd, net als de hoofd- en deelvragen. De deelvragen zijn onderverdeeld in twee theoretische en drie praktische deelvragen.

In hoofdstuk 2 zullen de theoretische deelvragen aan bod komen in het theoretische kader. Hier worden de theoretische deelvragen onderzocht en onderbouwd met vakliteratuur. Er zal onder andere behandeld worden wat het COA is, de methodiek van het COA, zelfredzaamheid op het gebied van de WMO en de piramide van Maslow en hoe je zelfredzaamheid van stimuleren.

In hoofdstuk 3 wordt de methode van het onderzoek behandeld, dit staat centraal. Hier wordt het type onderzoek en de onderzoeksvorm beschreven. Tevens wordt er uitleg over de populatie van het onderzoek gegeven en worden de dataverzameling instrumenten, de procedure van het onderzoek, de methode van het analyseren van resultaten, de interne en externe geldigheid en de ethische overwegingen worden besproken.

In hoofdstuk 4 zullen de resultaten van het onderzoek naar voren komen. Dit zijn de resultaten die naar voren zijn gekomen door het afnemen van de interviews met medewerkers van het COA en Syrische jongvolwassen bewoners van het COA.

Als laatste zal in hoofdstuk 5 een conclusie worden gegeven. Er wordt antwoord gegeven op de hoofd- en deelvragen. Aan de hand van de conclusies zijn er vijf aanbevelingen geschreven.

Tot slot is er een sterkte/zwakte analyse gedaan en zal het hoofdstuk worden afgesloten met een discussie. Daarop volgend kunt u de literatuurlijst vinden en in de bijlagen zijn het beoordelingsformulier, het afstudeeroverkomst en het operationaliseringschema toegevoegd.

Hoofdstuk 2 | Zelfredzaamheid Syrische asielzoekers

In hoofdstuk 2 zullen er twee theoretische deelvragen beantwoord worden. Het gaat hier om de volgende deelvragen: “Wat betekent zelfredzaamheid, op het gebied van de WMO, voor jongvolwassenen in Nederland?” en “Hoe kun je zelfredzaamheid, op het gebied van de WMO, van de jongvolwassene asielzoeker stimuleren?” Om een volledig beeld te krijgen zal eerst het begrip COA uitgelegd worden en de methodiek die ze op het COA gebruiken.

2.1 Centraal Orgaan opvang Asielzoekers.

2.1.1 Wat is het COA?

COA is een afkorting voor het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers. Dit onderzoek zal plaats vinden bij het COA te Azelo. Dit is één van de locaties van het COA in Nederland. Het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers (het COA) is de organisatie die vluchtelingen een dak boven het hoofd biedt. Dat wordt gedaan op een sobere, maar humane manier en er wordt tijdens het verblijf gezorgd voor een veilige en leefbare omgeving. Het COA is een zelfstandig bestuursorgaan en valt onder de politieke verantwoordelijkheid van de staatssecretaris van Veiligheid en Justitie. Het COA legt verantwoording af aan dit ministerie. Als zelfstandig bestuursorgaan voeren ze een politieke opdracht uit. De taken zijn vastgelegd in de wet Centraal Orgaan opvang Asielzoekers. Binnen dit beleidskader wordt met expertise invulling gegeven aan de opdracht.

De missie van het COA is dat ze mensen die verkeren in een kwetsbare positie huisvesten en begeleiden in een veilige en leefbare omgeving op een professionele manier, zodat het opvangen van vreemdelingen voor de politiek en de samenleving kan worden verantwoord en beheersbaar blijft. De visie van het COA is dat zij voor de Nederlandse samenleving de opvanglocatie zijn die zorgt voor opvang, begeleiding en uitstroom van asielzoekers. Dit wordt gedaan met huisvesting, verstrekking van middelen en door het bestaan met gerichte programma's (Centraal Orgaan opvang Asielzoekers, 2015). Het COA is verantwoordelijk voor het organiseren en financieren van de gezondheidszorg voor asielzoekers en vergunninghouders die wachten op een woonruimte in een gemeente. Tot die tijd verblijven zij in een COA- opvanglocatie. De tijd die een asielzoeker in een COA-opvang verblijft varieert sterk. De asielprocedure kan maanden tot jaren duren en ook na het verkrijgen van een verblijfsvergunning kan de wachttijd voor een woning aanzienlijk zijn (Slinger, 2016).

Het COA is zelf geen zorgverstrekker. Daarvoor is er een nauwe samenwerking met zorgpartners, zoals Menzis. Zij voeren een regeling Zorg Asielzoekers uit en zorgen voor een spreekuur voor huisartsenzorg in de buurt van elke opvanglocatie. Voor preventie en vaccinatie wordt samengewerkt met de GGD. Gemeenten hebben soms een rol in bijvoorbeeld crisisnoodopvang.

In 2015 stonden, meer dan ooit, alle schijnwerpers gericht op de vluchtelingenstroom en daarmee op het werk van het COA. Er was niet alleen sprake van een 'hoge instroom', maar tevens van een Europese crisis die ook in Nederland zijn uitwerking kent. In het najaar van 2015 stroomden er binnen een week meer dan 4000 vluchtelingen op de opvang van het COA. Het was een trieste weergave van wat er dat jaar gaande was in de wereld. Op het COA werkte 31 december 2015 ruim 3800 medewerkers, inclusief uitzendkrachten. In 2014 lag dit nog iets boven de 2000 (Centraal Orgaan opvang Asielzoekers, 2015). Bij het COA vinden ze het belangrijk dat de asielzoekers zo snel mogelijk 'aarden' en zelf hun eigen weg in de Nederlandse samenleving kunnen vinden. Hun begeleiding is er daarom ook op gericht om de zelfredzaamheid van de bewoners te versterken. Zij doen dit middels verschillende programma's. In die programma's komt onder andere de belangrijke boodschap naar voren dat iedereen in Nederland mag zijn wie hij is, ongeacht godsdienst, levensovertuiging, seksuele voorkeur, politieke gezindheid, ras en geslacht. Daarnaast wordt er bijgedragen aan de zelfredzaamheid van de bewoners middels een speciale

bewonerssite. Een zinvolle dagbesteding wordt ook gestimuleerd, dit door bijvoorbeeld deel te nemen aan sportactiviteiten, mee te werken aan het onderhoud van de locatie of door vrijwilligerswerk te doen buiten de locatie (Centraal Orgaan opvang Asielzoekers, 2015).

2.1.2 Methodiek van het COA.

Het COA werkt met twee methodieken, namelijk de zes domeinen en bijzondere opvangvormen.

De zes domeinen:

De zes domeinen bevatten de competenties waar een persoon over moet beschikken om zelfstandig in een AZC te kunnen verblijven en om met de medebewoners en directe omgeving op een gepaste manier om te kunnen gaan. De lijst van domeinen en competenties is een instrument om de problematiek van een bewoner, die leidt tot overlast, in kaart te brengen. Hierbij gaat het om het verbeteren van een competentie, niet om een stoornis. In de lijst worden aanknopingspunten geschreven voor een gerichte agogische aanpak in de reguliere opvang en voor de plaatsing en begeleiding in de IBO (Intensief Begeleidende Opvang). Op de IBO worden bewoners opgevangen die gedrag vertonen dat binnen de reguliere opvang leidt tot problemen voor medewerkers en bewoners (COA, z.j.). Deze methodiek overstijgt de specifieke overlastsituatie; het richt zich op menselijk gedrag wat binnen de IBO en AZC's voorkomt. Het primaire doel van deze methodiek is een toename in zelfredzaamheid waardoor een bewoner zich kan aanpassen aan het samenleven in een AZC en waarmee het persoonlijk welbevinden tijdens het verblijf in de opvang verbeterd wordt. Er zijn drie indicatoren voor de mate van ongewenst gedrag, namelijk het persoonlijk welbevinden, de zelfredzaamheid en het vermogen zich aan te passen aan het samenleven in een AZC. Deze zijn opgedeeld in zes domeinen met telkens drie competenties per domein:

- *Zelfzorg*: Regelmatige persoonlijke hygiëne, voeding (boodschappen doen, koken, etc.), kleding; Zorg dragen voor eigen kamer, leefomgeving en beheer van geld en bezittingen; Regelmatig dag en nachtritme volgen.
- *Dagstructuur*: Dagbesteding opzetten, plannen en zelf beheren; Hierbij kiezen van activiteiten die haalbaar zijn in de gegeven context, hobby's/ studie, werk extern, vrijwilligerswerk; Gekozen en verplichte activiteiten in de dag uitvoeren (zelfwerkzaamheid).
- *Deelnemen aan een sociaal netwerk*: Contacten aangaan met personen in de leefomgeving, waaronder medewerkers en bewoners op het centrum; Kunnen hanteren met basale sociale vaardigheden die nodig in het samenleven met anderen; Contacten en relaties met familieleden en bekenden in stand houden.
- *Zorg dragen voor persoonlijk welbevinden*: Kunnen omgaan met emoties en spanningen bij het ervaren van tegenslagen en het zoeken van oplossingen voor problemen (coping); Gedrag kunnen aanpassen in interacties met anderen (effect op omgeving); Eigen (psychische) problematiek en klachten (agressie, acting-out, verslaving) in de hand kunnen houden, eventueel behandeling voor zoeken/ accepteren.
- *Externe contacten*: Plannen van nodige (vervolg) contacten buiten de directe leefwereld (GCA, behandelingen, sociale dienst, advocaat, etc.); Afspraken regelen en nakomen; Zelfstandig reizen.
- *Toekomst*: Bedenken en bespreken van toekomst; Aangaan en uitvoeren van toekomstplan; Kunnen omgaan met de ontwikkelingen in de asielaanvraagprocedure.

Om doelgericht, procesmatig, systematisch en bewust met de problematiek van de bewoner om te gaan is een agogische benadering nodig. Deze benadering houdt zich bezig met veranderingprocessen bij mensen. Hierbij is de manier waarop deze processen worden beïnvloed en begeleid cruciaal. Om verandering mogelijk te maken wordt er een relatie opgebouwd tussen de bewoner en medewerkers,

waarbij sprake is van interactieve communicatie. Daarbij wordt gebruik gemaakt van gesprekstechnieken die ofwel relatieopbouwend zijn ofwel aanzetten tot actie. Mensen kunnen veranderen en vaardigheden aanleren. Om dit te bewerkstellen wordt gebruik gemaakt van een methodisch agogische aanpak. Deze is gebaseerd op uitgangspunten uit de communicatie-, interactionele en open systeemtheorie, ook uit het actieonderzoek en pedagogie van het ervaringsleren.

Bijzondere opvangvormen:

Tot 2009 bood het COA op enkele locaties opvang aan asielzoekers die overlast bezorgden en aan asielzoekers die extra begeleiding en zorg nodig hadden. Hierbij ging het om asielzoekers die gedrag vertoonden dat binnen de reguliere opvang tot grote problemen leidde voor medewerkers en bewoners. Het ging daarbij veel om asielzoekers die een specialistische begeleiding en zorg nodig hadden. Het COA kende 3 vormen van bijzondere opvang:

- AMOG: opvang voor asielzoekers met onacceptabel gedrag
- PIT: opvang voor asielzoekers met psychische problemen
- IBW: opvang voor asielzoekers die intensieve begeleiding nodig hadden.

In juli 2009 zijn deze samengevoegd tot één locatie, waar plek is voor vijftig bewoners.

Opdracht en doelstelling:

- 1: Het ontwikkelen van een directe doelgroep in de bijzondere opvang, de IBO (Intensief Begeleidende Opvang).
- 2: Het zoveel mogelijk beperken van instroom naar de bijzondere opvang door het ontwikkelen van een aanpak die erop gericht is COA medewerkers in de reguliere opvang in staat te stellen om preventief te kunnen signaleren en handelen.
- 3: Bevorderen en stimuleren van de samenwerking met één of meer GGZ instellingen en andere betrokken partijen vanuit een aangesloten visie.

2.2 Zelfredzaamheid op het gebied van de WMO, voor jongvolwassenen in Nederland.

2.2.1 Zelfredzaamheid.

Zelfredzaamheid is een begrip dat door hoogleraar Klinische psychologie Jan Derksen wordt omschreven als opstaan, je kleren aan kunnen doen, voor jezelf kunnen zorgen, een inkomen en een onderdak hebben. Het houdt in dat je kan voorzien in jouw basisbehoeften op zowel individueel als sociaal niveau. Zelfredzaamheid vraagt dus om fysieke en mentale capaciteiten, je moet bepaalde handelingen kunnen verrichten (Peeters en Cloin, 2012).

Volgens Jan Derksen ging het er bij zelfredzaamheid om dat er kon worden voorzien in de basisbehoeften op zowel individueel als sociaal niveau. De theorie van Maslow sluit hier bij aan. Hij verduidelijkt en verwerkt de basisbehoeften op individueel en sociaal gebied in een zogenoemde behoeften piramide. In de piramide worden eerst de meest prangende behoeften bevredigd in een natuurlijke hiërarchie, waarbij de biologische behoeften voorrang krijgen. Onderin de piramide staan de biologische behoeften, zoals honger en dorst. Deze gaan altijd voor alle andere behoeften. Daarboven staat de behoefte aan veiligheid, dit motiveert ons om gevaar te mijden. Ook kun je daarbij denken aan de structuur, stabiliteit, vertrouwen, duidelijkheid en de behoefte aan eigen plek (Digitale Content, z.j.) Echter kan dit dus pas nadat de biologische behoeften bevredigd zijn. Vervolgens staat hechting en verbondenheid in de piramide. Dit maakt dat we ergens bij willen horen. Mensen verlangen naar ene band met anderen. Hierop volgend komt de behoefte aan waardering. Dit betekent de behoefte om van

jezelf te houden, jezelf als competent en effectief te beschouwen en te doen wat nodig is om door een ander gerespecteerd te worden. Als laatste staat zelfontplooiing in de behoeften piramide. Het is de behoefte om jezelf zo goed mogelijk te ontplooien/ontwikkelen en om naar betekenisvolle doelen te streven (Zimbardo, Johnso& McCann (2013).

(Winfried, 2007).

2.2.2 Behoefte aan veiligheid

Veel migranten verkeren in een kwetsbare positie. Dit kan komen doordat ze geen of weinig opleiding hebben gehad, laaggeschoold werk en niet veel mogelijkheden om het werk te vergroten. Waar de werkloosheid dreigt, sociale voorzieningen inkrimpen en kansen op de arbeidsmarkt slecht zijn, krijgen deze groepen het moeilijker om rond te komen. Het is mogelijk dat ze in de schulden komen door een manier van denken die in de Nederlandse samenleving niet adequaat is. Vluchtelingen kampen vaak met psychische of psychosociale problemen. Hieronder kunnen internaliserende of emotionele problemen worden verstaan. Internaliserende problemen bestaan uit stoornissen in stemming of 'gedrag die naar binnen gericht' zijn. Het kan hierbij gaan om depressieve gevoelens, suïcidaliteit, angst en eenzaamheid (Junger, Mesman, Meeuws, 2003). Ook hebben ze weinig kans op de arbeidsmarkt en leven vaak van een laag inkomen. Tevens hebben ze relatieve onbekendheid met allerlei voorzieningen die er in Nederland zijn. Soms beginnen schulden al tijdens het verblijf op het asielzoekerscentra. Onderzoek van het CBS (2011) geeft aan dat 30% van de huishoudens met een vluchtelingenachtergrond onder het sociaal minimum leeft. Wanneer mensen niet meer aan hun verplichtingen voldoen leidt dit tot schade op verschillende gebieden. Namelijk op economisch gebied, op sociaal gebied, op maatschappelijk gebied, op het gebied van gezondheid en van re-integratie. Geld is van belang voor het sociaal functioneren. Mensen in een sociaal slechte situatie kunnen in een sociaal isolement komen door bijvoorbeeld de kosten van sociale activiteiten en door schaamte die de situatie met zich meebrengt. Geldgebrek heeft invloed op het maatschappelijk functioneren van mensen. De persoonlijke ontwikkeling kan gebrekkig verlopen omdat er weinig gebruik gemaakt kan worden van bijvoorbeeld een laptop, de bibliotheek, kranten, bladen of een bezoek aan musea. Dit gaat ten koste van de maatschappelijke participatie en actieve bijdrage aan de samenleving. Het kan ook fraude of onwettig gedrag opleveren. Evenals stress, wat vervolgens weer kan leiden tot slapeloosheid, moedeloosheid, apathie en wanhoop, maar ook tot agressie en weerstand. Voor de gezondheid heeft het ook negatieve

gevolgen. Het kan dan leiden tot een hoog medicijngebruik of gebruik van medische voorzieningen. De zorgplicht hiervoor ligt dan bij de gemeente, dus bij de WMO (Haster, 2013).

Wat betreft de rolverdeling tussen mannen en vrouwen is er sinds de jaren 50 veel veranderd in Nederland. Zowel op de werkvloer als thuis. De rolverdeling tussen mannen en vrouwen wat betreft het werken ligt volgens het CBS (2014) in 2012 op 61% van de vrouwen die werken en 74% van de mannen. Vrouwen werken gemiddeld 21 uur per week en mannen gemiddeld 36 uur per week. In de thuissituatie is er ook een rolverdeling. Volgens het CBS (2014) zie je dat de vrouw voornamelijk voor de kinderen en het huishouden zorgt. Zodra er kinderen komen, gaat de vrouw minder werken. Hoewel de vrouwen over het algemeen het meest in het huishouden doen, zie je tegenwoordig toch kleine verschillen ontstaan. Vrouwen doen iets minder in het huishouden en mannen juist steeds iets meer (CBS, 2014).

2.2.3 Hechting en verbondenheid

Onze gezondheid, ons geluk en onze overleving zijn afhankelijk van het vormen van betekenisvolle en effectieve relaties in het gezin, met levensgenoten en op het werk. Volgens Putnam hebben sociale structuren een fundamentele invloed op het creëren van een gelukkige, goed opgeleide, onbezorgde, gezonde en veilige maatschappij. Een sociaal kapitaal vergroot de levenskansen van individuen en maakt hen gelukkiger. Goede sociale relaties dragen bij aan het beschermen van de gezondheid. Uit onderzoek van Peters et al blijkt dat een netwerk van vrienden, kennissen en medeleden van een vereniging leidt tot betere kansen op de arbeidsmarkt. De kans om vooruit te komen betreft carrière is voor mensen met een beperkt sociaal leven minder groot (Huygen & de Meere, 2008).

Positieve affectieve bindingen ontstaan vooral tussen mensen die naast diverse sociale en culturele kenmerken weinig van elkaar verschillen. Met sociale kenmerken wordt onder andere milieu van herkomst, opleiding, religie, etniciteit en politieke opvattingen bedoeld. Meestal kiest men ook een partner die sociaal en cultureel nabij is. Een verklaring hiervoor is dat mensen met overeenkomstige sociale en culturele kenmerken elkaar beter begrijpen. Het deel uitmaken van een groter geheel betekent het delen van een gevoel van verbondenheid, een wij-gevoel. Echter kunnen er wel negatieve gevoelens richting dit superioriteitsgevoel ontstaan door mensen die niet tot die wij-groep behoren. Nederlanders verzetten zich bijvoorbeeld tegen asielzoekers of woonwagenbewoners in hun buurt. Het is tegenwoordig veel makkelijker geworden voor migranten om zich affectief verbonden te voelen met landgenoten elders. Dit komt door telefoon- en tv-verbindingen en goede vlieg- en treintickets. Deze aspecten maken het mogelijk om betrokken te blijven bij het leven in het land van herkomst en een goed gevoel van lotsverbondenheid. Hierdoor kan identificatie in stand blijven die bij eerdere generaties migranten sneller verloren gingen (Wilterdin & Heerdink, 2007).

2.2.4 Niet gebruik hulpverlening

Migranten maken echter relatief weinig gebruik van hulp bij opvoeding, onderwijs en gezondheid, blijkt uit onderzoek van Sociaal en Cultureel Planbureau (2010). Ze hebben wel vaker problemen op het gebied van opgroeien, ontwikkeling en gezondheid dan autochtone Nederlanders. Dit verschil in voorzieningsgebruik wordt gekenmerkt door:

- Verschillen tussen migranten en autochtone Nederlanders in kenmerken als opleidingsniveau, gezinsvorm en belang van religie;
- Migranten kijken vaak anders aan tegen problemen dan autochtone Nederlanders;
- Migranten zijn niet altijd positief over de voorzieningen;
- Het zoeken van hulp, is vooral voor migrantenouders, niet altijd even makkelijk;
- De beschikbare hulp sluit vaak onvoldoende aan.

2.2.5 Zelfredzaamheid vluchteling.

Wanneer er gesproken wordt over zelfredzaamheid bij vluchtelingen, zijn er een aantal factoren die een grote rol spelen bij het proces naar zelfredzaamheid. Het gaat hier over beschermende en belastende factoren. Dit zijn factoren die kunnen bijdragen aan de zelfredzaamheid of die het juist kunnen tegenwerken (Muller, 2014). Draagkracht en draaglast heeft hier ook mee te maken. Draagkracht (de belastbaarheid) wordt bepaald door je eigen mogelijkheden om stress te voorkomen en er mee om te gaan. Draaglast (de belasting) wordt gevormd door eisen en factoren uit je omgeving die spanning veroorzaken (draagkracht en draaglast, z.j.). Je kunt dit onderscheiden in intern en extern. De draagkracht is intern en de draaglast is extern. Met beschermde factoren worden kenmerken die een persoon sterker maken bedoeld. Hierdoor wordt de draagkracht vergroot. Door het vergroten van de draagkracht komt er meer evenwicht tussen draaglast en draagkracht. Hierdoor leert iemand beter omgaan met zijn/haar problemen en tegenslagen. Bij beschermde factoren kun je bijvoorbeeld denken aan een goede gezondheid, goede sociale bindingen, een positief zelfbeeld, een goed inkomen/opleiding. De beschermende factoren worden ingedeeld in drie categorieën: individueel, sociaal en algemeen. Onder individuele kenmerken vallen karakter, een goede gezondheid en intelligentie. Onder sociale kenmerken vallen sociaal actief, sociale steun van bijvoorbeeld familie of landgenoten en door sport. Belastende factoren zijn factoren die meespelen in het proces waardoor iemand minder zelfredzaam kan zijn. Denk hierbij aan bijvoorbeeld lichamelijke of psychische aandoeningen of problemen op sociaal gebied. Het vertrek uit land van herkomst en de situatie waarin de vluchtelingen zich bevinden kan leiden tot belastende factoren. In dit onderzoek wordt het psychische en sociale vlak behandeld. Onder psychische aandoeningen kan men denken aan bijvoorbeeld angst, depressie, nervositeit, lusteloosheid, concentratie-, geheugenproblemen, post traumatische stress stoornis (PTSS), prikkelbaarheid, schuld en/of schaamtegevoelens. Bij problemen op het sociale vlak kun je denken aan, heimwee, rouwverwerking, geïsoleerd leven, eenzaamheid, vermijdingsgedrag, communicatie problemen, werkeloosheid, geen levensdoel hebben, relatie-, gezin-, en/of opvoedingsproblemen (draagkracht en draaglast, z.j.).

Het stimuleren van beschermde factoren is dus van groot belang. Hierdoor zal een vluchteling beter zijn/haar draai kunnen vinden binnen de Nederlandse samenleving en kunnen werken aan een goede toekomst (Muller, 2014).

2.2.6 Jongvolwassenen.

Volgens Tieleman (2011) vallen jongvolwassenen onder de leeftijd van 22 tot 40 jaar. Het uiteindelijke doel van het opvoeden is volgens de Graaf en Tieleman (2012) volwassenheid. Gedurende de opvoeding wordt er, tot aan de volwassenheid, gewerkt aan de zelfredzaamheid van het kind. Een kind is vanaf zijn achttiende officieel volwassen (nibud, z.j.). Volwassenheid staat voor afhankelijkheid ten opzichte van de opvoeders. Een volwassen persoon hoeft dan niet meer terug te vallen op degene die hem/haar heeft opgevoed. Hij/zij neemt eigen beslissingen waarvoor hij/zij zelf de verantwoordelijkheid draagt, ook als deze onjuist blijken te zijn en hij/zij een ander of zichzelf zou kunnen schaden. Overigens wil dit niet zeggen dat de ouders/verzorgers hun volwassen kinderen niet mogen of kunnen helpen met praktische zaken. Je wordt als (jong)volwassene in staat geacht verantwoordelijkheid voor je daden en beslissingen te nemen en te dragen. Jongvolwassenen zijn veel bezig met het zorgen voor anderen en met het voldoen aan allerlei sociale verplichtingen. Normen en waarden zijn ook een belangrijk onderdeel hierin. Wat is vinden zij nou belangrijk? In elke cultuur zijn normen en waarden. Hierbij kun je

denken aan gelijkheid, democratie, respect, vrijheid en tolerantie (opvoeden, 2017). Ze zijn bezig met het zoeken naar een baan, het vinden van een levenspartner, opbouwen van een eigen carrière, een gezin beginnen, het eigen huishouden draaiende houden, een beroep uitoefenen, burgerlijke verantwoordelijkheid op zich te nemen en een verwante sociale groep vinden. Pedagoog Langeveld spreekt daarom van 'zelfverantwoordelijke zelfbepaling' (Graaf en Tieleman, 2012). Ook Zimbardo, Johnson en Mccan (2013) bevestigen dit. De jongvolwassene wordt gemarkeerd door beslissingen nemen over vervolgopleiding, carrière en intieme relaties. Het nemen van deze beslissingen en het dragen van consequenties vormen de belangrijkste uitdagingen van de volwassenheid. Ze vormen het kader van psychologische ontwikkeling in deze fase. Ook de voortdurende druk van de werkomgeving, het gezin en vrienden in combinatie van het nog steeds durende rijpingsproces van het lichaam zorgen voor nieuwe ontwikkelingsproblemen. Om de overgang naar middelbare volwassenheid en late volwassenheid succesvol te kunnen doorlopen zijn reflectie en aanpassing nodig (Zimbardo, Johnson en Mccan, 2013).

2.2.7 Zelfontplooiing

Onvoldoende beheersing van de Nederlandse taal is een belemmering bij de integratie in de Nederlandse Samenleving. Het is ook een belangrijke factor voor het vroeg verlaten van school bij jongeren (Schooten & Emmelot, 2004).

Middels taal geven groepen en personen uitdrukking aan hun identiteit: aan de betekenisgeving van de door hen omringde werkelijkheid. Een taalbarrière wordt, door professionals, vaak als grootste knelpunt in communicatie met mensen met een andere etnische achtergrond gezien. De eerste communicatieproblemen liggen dan ook op het gebied van taal. De taalbeheersing hangt af van verschillende factoren, waaronder: opleiding, intelligentie, ervaring, migratiegeschiedenis, sociaal-culturele achtergrond, taalattitude en maatschappelijke positie (Taal doet meer, z.j.).

Het belang van het spreken van de taal is groot. Mensen zijn namelijk op verschillende manieren afhankelijk van elkaar. Op economisch, politiek, affectief en cognitief gebied. Mensen zonder bindingen bestaan niet, ook al ben je gezond. Om elkaar op dit vlak te kunnen begrijpen moet men met elkaar kunnen communiceren. Mensen zijn op elkaar gericht. Ze oriënteren zich op elkaar, letten op elkaar en stemmen gedrag op elkaar af. Het sociologische begrip hiervoor is interactie. Het reageren van mensen op elkaar zodat het handelen van de één, een directe aanleiding is voor het handelen van een ander. Variaties in interactie: praten, elkaar aanraken, blikken uitwisselen, elkaar opbellen of schrijven.

Om in onderhoud te voorzien zijn mensen op elkaar aangewezen. Wanneer het gaat om de afhankelijkheid die te maken heeft met productie en distributie van schaarse goederen wordt er gesproken van economische bindingen (Wilterdink & Heerdink, 2012). Volgens Gijsberts & Lubbers (2014) zal taal op economisch gebied net zoveel rendement opleveren als het doen van een opleiding.

Op politiek gebied zijn mensen afhankelijk van elkaar omdat ze bescherming behoeven en omdat mensen beschikken over geweldsmiddelen. Politieke bindingen heeft betrekking op de fysieke dwang die mensen op andere mensen kunnen uitoefenen.

Mensen hebben elkaar nodig voor genegenheid, liefde en steun. Kortom bevrediging van hun behoefte aan affectie. Zoals eerder benoemd zoeken mensen dit in mensen uit hun eigen groep. Hierbij kunnen ze hun eigen taal spreken (Wilterdink & Heerdink, 2012). Echter wanneer deze mensen er niet zijn of deze mensen wegvallen is het belang van het spreken van de Nederlandse taal groot. Het enigszins beheersen van de Nederlandse taal is namelijk belangrijke voorwaarde voor het aangaan van contacten met Nederlanders. Het hebben van contacten met Nederlanders doet ook de Nederlandse taal verbeteren (Gijsberts & Lubbers, 2014). Door het niet spreken van de Nederlandse taal kunnen mensen in een sociaal isolement terecht komen.

Cognitieve afhankelijkheid houdt in dat mensen afhankelijk van elkaar zijn omdat ze van elkaar leren. Mensen ontwikkelen kennis en dragen dit soms aan elkaar over. Voor een groot deel is dit hetgeen wat we beschouwen als 'normaal menselijk leven'. Migranten kunnen leren over het leven in Nederland door Nederlanders. Deze kennisoverdracht kan gebeuren door taal, maar ook door het leren van gedrag van leraren, andere verzorgers, vrienden, kennissen.

Ook zijn er mensen die sterk afhankelijk zijn van anderen. Denk bijvoorbeeld aan zieken die verpleging behoeven, kinderen voor wie verzorging letterlijk van levensbelang is, bejaarden en invaliden die zichzelf niet meer kunnen onderhouden en werklozen die moeten leven van een uitkering. Ongeveer de helft van Nederland is hulpbehoevend. Ook hierbij is het spreken van de taal van groot belang, je moet namelijk kunnen uitleggen wat er met je aan de hand is of waar je behoefte ligt (Wilterdink & Heerdink, 2012).

2.3 Hoe kun je zelfredzaamheid, op het gebied van de WMO, van de jongvolwassene asielzoeker stimuleren?

2.3.1 WMO over zelfredzaamheid

Zelfregie, eigen kracht en zelfredzaamheid zijn belangrijke termen in de WMO (Movisie, 2013). Zelfregie houdt in dat je iets zelf kan bepalen, je hebt zelf de leiding. Je organiseert en coördineert zelf je eigen leven, met als doel een goed leven in eigen ogen. Zelfregie gaat dus om het zelf beslissen over je eigen leven en eventuele ondersteuning daarbij. Het gaat om het zelf bepalen, niet het zelf doen (Brink, 2013). Eigen kracht gaat over het zelf kunnen. In paragraaf 2.3.2 wordt hier verder op in gegaan.

Zelfredzaamheid gaat over het zelf mee kunnen doen. Zelf deel kunnen nemen aan de maatschappij op lichamelijk, verstandelijk, geestelijk en financieel gebied. Een zelfstandig leven kunnen leiden met zo min mogelijk overheidssteun (Brink, 2013). In de zorg van nu speelt de WMO een erg belangrijke rol. Sinds 2015 hebben de gemeente een bredere verantwoordelijkheid voor deelname van mensen aan het maatschappelijke verkeer en voor de mensen die niet op eigen kracht zelfredzaam kunnen zijn. Zij moeten onder andere een passende ondersteuning bieden waarmee mensen in staat zijn tot het uitvoeren van de algemene dagelijkse levensverrichtingen die noodzakelijk zijn en het uitvoeren van een gestructureerd huishouden (zelfredzaamheid). Gemeenten hebben als uitgangspunt dat zelfredzaamheid en meedoen de verantwoordelijkheid van de mensen zelf is. Zij bieden ondersteuning aan mensen die niet volledig kunnen voorzien in hun zelfredzaamheid en participatie. Zelfredzaamheid houdt overigens niet in dat je alles zelf en alleen kan doen. Het houdt ook in dat wanneer je weet dat iets moeilijk voor je is dat je een ander om hulp kunt vragen. (Movisie, 2015).

2.3.2 Zelfredzaamheid stimuleren.

In de Welzijn Nieuwe stijl wordt vorm gegeven aan het stimuleren van de zelfredzaamheid. Dit wordt gedaan in baken 2 en 4. In baken 2 staat de eigen kracht van de cliënt centraal. Eigen kracht houdt in; het zelf kunnen. Dat mensen het recht en het vermogen hebben om zelf oplossingen voor hun problemen te bedenken en dat iedereen mensen om hem of haar heen heeft die mee zou willen denken om een plan hiervoor te maken. Vaak kunnen mensen samen met hun netwerk niet alleen bedanken wat er nodig is, maar kunnen ze ook veel doen om die oplossingen te realiseren (Brink, 2013). De taak van een professional is om te onderzoeken hoe hij de cliënt optimaal in zijn of haar eigen kracht kan zetten. In baken 4 staat het netwerk van de cliënt centraal, dit moet formeel en informeel in de juiste verhouding zijn. Dit houdt in dat er professionals zijn die je kunnen ondersteunen, maar ook vrienden, burens en kennissen. Er moet gekeken worden hoe de cliënt kan bouwen op zijn/haar omgeving

(Ministerie van Volksgezondheid en Sport, 2010).

Hoofdstuk 3 | Methode van onderzoek

In hoofdstuk 3 zal er worden toegelicht hoe het onderzoek is uitgevoerd en welke methoden daarbij gebruikt zijn. Tevens wordt de geldigheid van dit onderzoek weergegeven, worden de ethische overwegingen beschreven en wordt de verloop van de interviews benoemd.

3.1 Type onderzoek

Het type onderzoek is een inventariserend onderzoek. Voor dit onderzoek is in eerste instantie het probleem in beeld gebracht, geanalyseerd en geïnventariseerd. Er lag een onderzoeksvraag vanuit het COA te Azelo, die in dit onderzoek verder geconcretiseerd is. Volgens Migchelbrink (2006) is de functie van het onderzoek het inzicht geven in het probleem. Vanuit daar kan er gericht gehandeld worden of het probleem kan anders en gericht worden aangepakt. In dit onderzoek wordt inzicht gegeven hoe zelfredzaam de jongvolwassene Syrische asielzoekers van het COA te Azelo zijn. Daarbij wordt in kaart gebracht waar momenteel in wordt ondersteund door het COA te Azelo. Aan de hand daarvan kan worden bepaald hoe er meer gericht en onderbouwd gehandeld kan worden.

3.2 De populatie en steekproef

De groep die voor dit onderzoek benaderd worden zijn de Syrische asielzoekers van het COA te Azelo met een verblijfsvergunning of een mogelijkheid hierop. Tevens worden de medewerkers van het COA te Azelo benaderd. Momenteel zijn er ongeveer 45 Syrische statushouders op het COA te Azelo aanwezig. Voor dit onderzoek worden de Syrische bewoners in de leeftijd van 22 tot 40 jaar benaderd, dus de jongvolwassenen.

Er wordt gebruik gemaakt van een steekproef. Er worden acht Syrische jongvolwassene asielzoekers met verblijfsvergunning of een mogelijkheid hierop van het COA geïnterviewd. Volgens Verhoeven (2011) is dit voldoende voor een kwalitatief onderzoek. Er worden hierbij namelijk vaak kleine steekproeven gebruikt. In dit geval is ook de verhouding tot de populatie voldoende en zijn er voldoende interviews die met elkaar vergeleken kunnen worden. Antwoorden die vaker terugkomen kunnen worden gemarkeerd en, zoals eerder is beschreven, worden gecategoriseerd. Door gebruik te maken van acht verschillende personen, met allen andere ervaringen en belevingen, zullen er ook verschillende antwoorden op de vragen gegeven worden. Zodoende krijgen voldoende mensen de mogelijkheid om hun verhaal te doen en komen er voldoende antwoorden aan het licht die mee genomen kunnen worden in het onderzoek. Door het tijdslimiet is het niet mogelijk om meer mensen te interviewen. Wanneer het COA het interessant vindt om nog meer verhalen te horen van verschillende mensen kunnen de interview vragen worden overhandigd voor een nog uitgebreider onderzoek.

Om deelvraag 4 te beantwoorden zullen we drie medewerkers van het COA te Azelo interviewen. Zij bezitten allen over kennis betreft Syrische asielzoekers, het stimuleren van zelfredzaamheid en de gang van zaken bij het COA. Uit drie verschillende interviews met medewerkers zullen overeenkomsten en verschillen zichtbaar worden. Tevens wordt er verwacht om dit mee te kunnen nemen naar het beantwoorden van de praktische deelvragen.

Voor dit onderzoek wordt gebruik gemaakt van een aselecte steekproef. Het is belangrijk dat alle respondenten zich welkom en veilig genoeg voelen om deel te nemen aan dit onderzoek. Er mag geen sprake zijn van eigen voorkeur, waardoor het de resultaten kan beïnvloeden. Om dit te voorkomen wordt er door de contactpersoon van het COA een lijst opgesteld met alle Syrische bewoners die in de leeftijdscategorie van 22-40 jaar vallen. Hierop volgend worden er bewoners uitgenodigd. Er worden

ongeveer elf bewoners uitgenodigd omdat dat de kans aanwezig is dat er wat zullen afvallen. Op die manier blijven er voldoende respondenten over.

Het gaat om een systematische steekproef met een aselekt begin (Verhoeven, 2011). Bij de medewerkers wordt er een selecte steekproef uitgevoerd. Hierbij is het niet mogelijk om een aselekt steekproef te trekken. Er zijn namelijk personen nodig die aan bepaalde voorwaarden voldoen wat betreft kennis op het gebied van de Syrische bewoner, zelfredzaamheid en het stimuleren hiervan. Hier is voor gekozen zodat de kennis die de medewerkers hebben omtrent het onderwerp, overgedragen kan worden aan de onderzoekers. Deze medewerkers krijgen een uitnodiging om mee te doen aan het onderzoek. Tevens zal er aan de medewerkers worden uitlegt waarom het interview zal worden afgenomen en met welk doel.

3.3 Instrumenten

In dit onderzoek wordt er gebruik gemaakt van twee soorten dataverzameling, namelijk interviews en literatuur.

De interviews zijn vraaggelassen waarin de beleving van de geïnterviewde voorop staat. Het doel is informatie verzamelen over een onderwerp. In dit onderzoek houdt het in dat de onderzoekers medewerkers van het COA zullen interviewen om kennis te werven betreft het onderwerp van het onderzoek. Op deze manier willen de onderzoekers aan informatie komen en vervolgens verwerken in het onderzoek. Tevens worden er interviews gehouden met de Syrische bewoners van het COA. Hiermee willen de onderzoekers aan informatie komen door te vragen naar eigen ervaringen en belevingen. Om begrippen en antwoorden helder te krijgen zal er moeten worden doorgevraagd en zullen antwoorden gecontroleerd moeten worden. Er moet ook rekening gehouden worden met het feit dat sommige onderwerpen gevoelig kunnen liggen en emoties bij de bewoners op kunnen roepen

Het is mogelijk dat zelfredzaamheid anders kan worden ervaren dan de uitkomsten van het theoretisch kader. Wanneer hier andere antwoorden naar voren komen is dit belangrijk voor de resultaten waar een conclusie uit getrokken moet worden. Het is belangrijk dat de resultaten en de aanbeveling aansluit op de behoefte en hulpvraag van de onderzochte doelgroep. Dit moet onder andere duidelijk worden vanuit de interviews.

In dit geval is een open interview het juiste onderzoekstype. De interviewvorm voor dit onderzoek is een halfgestructureerd interview. Hierbij is er een vragenlijst gemaakt door de onderzoekers waarbij een mogelijkheid is voor eigen inbreng van de respondent. Antwoorden zijn vanuit eigen referentiekaders en belevingswereld.

De literatuur is over het algemeen een onderdeel van elk onderzoek, zo ook van dit onderzoek. Het is in dit onderzoek nodig voor theoretische onderbouwing. Voorbeelden hiervan zijn; wat is zelfredzaamheid? Wat zijn jongvolwassenen? Het theoretische aspect staat in dit onderzoek vermeld bij hoofdstuk 2. Hierin worden tevens de begrippen geoperationaliseerd. Om dit te verduidelijken staat hieronder een tabel van de gebruikte begrippen. Daarbij wordt het meegenomen in de interview vragen. Op deze manier kan er worden gekeken of de respondenten ervaren wat de theorie beschrijft (beschrijving- en/of vergelijkingsvragen) en kan er worden beargumenteerd waarom deze interview vragen worden opgesteld.

3.4 Procedure

De start van dit onderzoek is begonnen bij het zoeken van informatie. Dit hebben de onderzoekers gedaan door het lezen van krantenartikelen, artikelen en informatie die te vinden zijn op het internet en door het kijken van een documentaire (The island of all together). Na het werven van informatie zijn de onderzoekers contact gaan leggen met verschillende AZC's in de regio Twente. Bij het AZC in Azelo (het COA) kon het onderzoek uitgevoerd worden. Hierop volgend is er over en weer contact geweest tussen de opdrachtgever (het COA) en de onderzoekers. De onderzoekers hebben hun ideeën aan het COA voorgelegd en ze zijn in overleg gegaan waar het onderzoek over zal gaan, wat zij van de onderzoekers mogen verwachten en wat de onderzoekers van het COA verwachten. Tevens is er een contactpersoon aan de onderzoekers gekoppeld. In overleg met de opdrachtgever is er gekozen om het onderzoek alleen bij het COA te Azelo uit te voeren, dit in verband met de tijdsduur die er voor het onderzoek staat.

Vervolgens zijn de onderzoekers op zoek gegaan naar informatie om de opgestelde theoretische deelvragen te kunnen beantwoorden. De praktische deelvragen werden beantwoord door middel van interviews. Er zijn interviews afgenomen met zowel medewerkers van het COA als met Syrische bewoners. Gekozen is voor drie medewerkers met elk kennis een andere functie binnen het COA, gericht op, of te maken met, het gebied van zelfredzaamheid. De onderzoekers willen op deze manier zorgen voor meer kennis en informatie voor het onderzoek. De drie medewerkers zijn zorgvuldig uitgekozen met behulp van de contactpersoon. De onderzoekers hebben de geïnterviewden benaderd middels de mail. In een email is aan hen uitgelegd wie de onderzoekers zijn, wat ze onderzoeken en wat er van de geïnterviewden gevraagd wordt. Tevens zijn de vragen van te voren opgestuurd zodat de geïnterviewden zich vast kunnen voorbereiden, indien ze dat prettig vinden.

Er zijn ook interviews gehouden met Syrische jongvolwassen asielzoekers. Allen verblijven op het COA in Azelo. Er is gekozen voor acht bewoners, allen met andere ervaringen en belevingen. De contactpersoon van het COA heeft voor de onderzoekers een lijst opgesteld met mogelijke kandidaten om te interviewen. Hierop volgend zijn de onderzoekers en de contactpersoon langs de kamers gegaan om de bewoners uit te nodigen voor deelname van het onderzoek. Er zijn in totaal elf bewoners uitgenodigd. Hier is voor gekozen omdat er rekening mee gehouden werd dat er een of meerdere afmeldingen zouden komen. Alle elf bewoners gaven aan mee te willen doen aan het onderzoek. Onder de uitgenodigde respondenten zaten vier vrouwen en zes mannen, waarvan de vier vrouwen een relatie hadden met één van de mannen die ook deel zouden nemen aan het onderzoek.

De interviews met de medewerkers en bewoners zijn verspreid over drie dagen. Op de dagen van de afname van de interviews hadden twee vrouwen en één man zich afgemeld. De onderzoekers hebben een vervanger kunnen regelen, zodat er alsnog negen interviews afgenomen zouden worden. 7 individuele interviews met jongvolwassen mannen, één interview met een jongvolwassen vrouw en één interview met een jongvolwassen koppel. Zij wilden graag gezamenlijk het interview doen. De interviews met de bewoners zijn afgenomen met behulp van een tolk-telefoon. Dit houdt in dat er een tolk aan de telefoon zit die de vragen en antwoorden vertaalt.

3.5 Methode analyseren van gegevens

In de theorie wordt zelfredzaamheid door hoogleraar klinische psychologie Jan Derksen benoemd als dat je kan voorzien in jouw basisbehoeften op zowel individueel en sociaal niveau. In dit onderzoek wordt daar inhoud aan gegeven aan de hand van de piramide van Maslow. Aan de hand hiervan worden interview vragen opgesteld. In Nederland heeft een burger altijd recht op Brood, Bed en Bad hiermee worden de basisbehoeften al bevredigd, daarom wordt er in dit onderzoek aandacht gegeven aan behoefte twee tot en met vijf. Hierbij wordt ook gekeken hoe de theorie van Tieleman (2012) kan worden verwerkt in de piramide van Maslow. Hij verteld namelijk dat een jongvolwassene zich bezig houdt met het zoeken van een baan (zelfontplooiing), het vinden van een levenspartner (hechting en verbondenheid), opbouwen van een carrière (zelfontplooiing), een gezin beginnen (hechting en verbondenheid), een huishouden draaiende houden (veiligheid), een beroep uitoefenen (zelfontplooiing), burgerlijke verantwoordelijkheid op zich te nemen (behoefte aan waardering) en een verwante sociale groep vinden (hechting en zelfontplooiing). Er wordt onderzocht op welk niveau de Syrische asielzoekers zitten, hoe ze dit invullen en waar ze tegenaan lopen. Een ander belangrijk onderwerp om zelfredzaam te zijn in Nederland is het spreken van de taal. Ook dit komt in de interviews aan bod. Daarnaast worden er open gevraagd gesteld. Op deze manier kunnen er onderwerpen aan het licht komen waar nog niet eerder aan is gedacht, maar wat wel van belang is voor het resultaat. Daarnaast is onderzoek gedaan naar hoe dit gestimuleerd kan worden vanuit de WMO. In de interview vragen wordt daarom gevraagd of de Syrische asielzoekers hiervan op de hoogte zijn en of ze hier gebruik van willen maken? Daarbij wordt er onderzocht welk aanbod het COA biedt op dit gebied. Om antwoord te krijgen op deelvraag 5, worden medewerkers van het COA geïnterviewd. Hen wordt gevraagd op welk gebied van de piramide van Maslow en spreken van de taal zij al ondersteuning bieden. Daarbij worden er open vragen gesteld om te onderzoeken of zij ondersteuning bieden op andere gebieden betreft zelfredzaamheid. Het is belangrijk om het hele aanbod te kennen, zodat hier later niet een overbodige aanbeveling over wordt gegeven. Het operationaliseringschema kunt u vinden in bijlage 3.

De antwoorden van de interviews worden geanalyseerd door te labelen/ coderen. Dit wordt gedaan in de volgende stappen:

Stap 1: volledig uitwerken interviews.

Stap 2: Belangrijke woorden in interview markeren.

Stap 3: Code toewijzen aan de gemarkeerde antwoorden.

Stap 4: Codes verwerken in Excel.

Stap 5: Codes groeperen, wat hoort bij elkaar.

Stap 6: Codes categoriseren, met welk woord kan het worden omschreven/ samengevat.

Stap 7: Hiërarchie aanbrengen aan gecodeerde begrippen. Welke zijn het meest belangrijk.

Stap 8: Resultaten in verband brengen met vraagstelling (Verhoeven, 2011).

De afgenomen interviews zullen volledig worden uitwerkt, met als reden dat alle uitkomsten meegenomen zullen worden die mogelijk belangrijk kunnen zijn voor de resultaten van het onderzoek. Het is van belang dat geen enkel antwoord over het hoofd wordt gezien of wordt vergeten. Er zal nauwkeurig en met volledig aandacht te werk moeten worden gegaan. Door alles volledig uit te werken wordt de kans hierop verminderd. Om overzicht aan te brengen wordt alles gecodeerd en gegroepeerd. Conclusies kunnen op deze manier sneller getrokken worden.

Codes zullen worden gecategoriseerd onder een begrip wat de codes goed samenvat. Denk hierbij aan sociaal netwerk, financieel overzicht of carrière. Als laatste wordt er hiërarchie aangebracht. Dit wordt gedaan door te kijken naar hoe vaak onderwerpen onder deze code benoemd worden. Hetgeen wat het meest benoemd wordt, wordt gezien als de grootste behoefte van de respondenten en er wordt duidelijk welke hulp er al geboden wordt. Door dit met elkaar te vergelijken kan een conclusie worden getrokken betreft de zelfredzaamheid op het gebied van de WMO, waar ondersteuning is en waar nog meer aandacht aan gegeven moet worden

3.6 Betrouwbaarheid

Om het onderzoek zo betrouwbaar mogelijk te maken wordt er gebruik gemaakt van verschillende factoren. Tijdens het schrijven van het onderzoek wordt een registratie bijgehouden van alle gebruikte methoden en stappen. Bewerkingen van het materiaal blijft bewaard. Wanneer er vragen zijn over de resultaten kan worden laten zien hoe hier aangekomen is. Ook is dit belangrijk voor een eventuele heranalyse. Er wordt gebruik gemaakt van peer examination. Dit houdt in dat collega-onderzoekers de resultaten nalezen (Verhoeven, 2011). Dit is in dit geval een medewerker van het COA te Azelo, die het onderzoek begeleid. Hij zal de stappen volgen die voor dit onderzoek wordt gemaakt, de resultaten nalezen en deze van commentaar voorzien.

Bij de interviews zijn er verschillende factoren die de antwoorden kunnen beïnvloeden. Om dit te voorkomen wordt het volgende ondernomen: er wordt geen muziek afgespeeld tijdens het opnemen van de interviews, de ruimte waarin het wordt opgenomen is neutraal, interviews worden afgenomen met één respondent zodat niemand elkaar kan beïnvloeden. Bij de interviews wordt gebruik gemaakt van een tolk om miscommunicatie te voorkomen. Tevens wordt er gebruik gemaakt van standaardisering; er worden semigestructureerde interviews ontwikkeld die worden voorgelegd aan de Syrische jongvolwassenen en de medewerkers van het COA (Verhoeven, 2011). Op deze manier kunnen de resultaten goed met elkaar vergeleken worden.

3.7 Interne en externe geldigheid

Volgens verhoeven (2011) wordt de validiteit bepaald door de mate waarvan het onderzoek vrij is van systematische fouten. Voor dit onderzoek wordt daarom gekeken naar interne validiteit en externe validiteit.

Voor de interne validiteit is het belangrijk dat juiste conclusies getrokken worden, dat deze standhouden en kritiek kunnen overleven. Om dit te realiseren wordt er rekening gehouden met de selectie van proefpersonen, er wordt alleen de mening van deze selecte groep onderzocht. Opvallende meningen worden bekritiseerd. Hier wordt in de interviews kritisch op doorgevraagd. Wanneer een onderzoek lang duurt kan verandering plaats vinden bij de respondenten betreft de zelfredzaamheid. Dit onderzoek vindt plaats in een tijdsbestek van vijf maanden. Er worden mensen geïnterviewd waarbij er sprake is van verschil in het tijdsverblijf op het COA. Dit verschil zal moeten worden opgemerkt en mee worden genomen in de resultaten. Bij de respondenten worden dezelfde interviews (instrumentatie) afgenomen. Deze zullen in tussentijd niet meer veranderen. Bij sprake van uitval moeten er andere respondenten beschikbaar zijn om te interviewen. Hiervoor wordt een reservelijst gemaakt met willekeurige mensen die passen binnen de doelgroep van het onderzoek. Wanneer er een medewerker uitvalt is er de mogelijkheid om een andere medewerker te interviewen met de kennis die nodig is voor dit onderzoek. Tevens moeten mensen zich op hun gemak voelen tijdens het afnemen van de interviews. Ze moeten zich vrij voelen om hun belevingen en ervaringen uit te spreken. Hiervoor worden competenties toegepast vanuit de gespreksvoering van een hulpverlener. Dit wordt gedaan aan de hand

van verbale en non-verbale communicatie. Hierbij wordt gedacht aan koffie en thee, een gesprekje vooraf, door te melden dat de privacy wordt gewaarborgd, door te peilen hoe de respondent erin staat, door te vermelden dat ze niet verplicht zijn antwoord te geven en door te glimlachen, knikken en een open houding aan te nemen. Het interview wordt gestart wanneer de respondent aangeeft dat hij/zij er klaar voor is.

Bij de externe validiteit wordt gekeken naar populatievaliditeit. De steekproef en populatie lijkt op elkaar. Er wordt gekeken naar begripsvaliditeit. De begrippen worden in eerste instantie verheldert, waarna ze worden toegelicht. De begrippen uit de deelvragen worden behandeld en gemeten in het theoretische kader.

3.8 Ethische overwegingen

Privacy:

Om dit onderzoek uit te voeren wordt er “ingebroken” in de privacy van de jongvolwassen asielzoekers. De onderzoekers weten persoonlijke gegevens van de respondenten met daarbij hun verhaal betreft de zelfredzaamheid. Belangrijk is om hiermee zorgvuldig om te gaan; namen worden niet benoemd in het verslag, de gegevens en interviews worden zorgvuldig bewaard en er zal voor gewaakt worden dat het niet in de (sociale) media verschijnt. Daarbij wordt het belang van dit onderzoek uitgelegd. Namelijk dat het COA te Azelo aan de hand hiervan beter kan inspelen op de zelfredzaamheid van jongvolwassene Syrische asielzoekers. Daarbij wordt ook het belang van de onderzoekers uitgelegd.

Eigen grenzen bewaken:

In dit onderzoek kunnen heftige verhalen aan bod komen en de respondenten kunnen hun zorgen bij de onderzoekers neerleggen. In het geval van aangrijpende verhalen kan er over worden gesproken met medewerkers, docenten (persoonlijke gegevens respondenten mag niet worden genoemd), in privé omgeving (persoonlijke gegevens respondenten mag niet worden genoemd) en met de medeonderzoeker. Daarbij moeten de respondenten hun eigen grenzen bewaken door het gesprek af te kappen of te onderbreken wanneer het te heftig wordt en dit over te dragen aan een medewerker van het COA te Azelo. Onderzoekers zijn niet verzekerd voor complicaties in gedrag. Hierin moet een duidelijke rol worden aangenomen. Deze rol wordt dan ook uitgelegd aan de respondent.

Hoofdstuk 4 | Resultaten

In dit hoofdstuk zullen de resultaten uit ons interview worden weergegeven. Aan de hand van de afgenomen interviews met medewerkers en bewoners van het COA zullen de resultaten geanalyseerd worden. Dit wordt weergegeven aan de hand van de deelvragen. De deelvragen zijn opgedeeld en verwerkt in tabellen, om zo het overzicht te houden.

Er zijn tabellen met antwoorden van de medewerkers en met antwoorden van de Syrische bewoners. In elke tabel staat bovenaan omschreven vanuit welke doelgroep de antwoorden komen, dus van de medewerkers of van de bewoners. In de tabellen zijn de kwalitatieve antwoorden die verkregen zijn vanuit de interviews met zowel de medewerkers als bewoners gecategoriseerd. De geel gemarkeerde tabellen zijn antwoorden van de bewoners. De groen gemarkeerde tabellen zijn antwoorden van de medewerkers. Bij elke tabel staat er een meting van het aantal keer gegeven antwoord. Tevens staat er onder elke tabel een uitleg omschreven.

Voor de interviews zijn 3 medewerkers uitgenodigd en negen Syrische bewoners. Alle drie de medewerkers zijn op de uitnodiging ingegaan en waren aanwezig. Er is gekozen voor een selecte steekproef. Er is gekozen voor medewerkers met verschillende functies; een case manager, een woonbegeleider en een programmabegeleider. Op deze manier wordt er vanuit verschillende invalshoeken informatie verkregen. Hier is tevens voor gekozen zodat de kennis die de medewerkers hebben omtrent het onderwerp overgedragen kan worden.

Er zijn in eerste instantie elf bewoners uitgenodigd om deel te nemen aan het onderzoek. Hierbij is rekening gehouden met het afmelden van een aantal. Uiteindelijk zijn er interviews gehouden met zeven mannelijke bewoners en 2 vrouwelijke bewoners. Beide vrouwen hebben een relatie met een man die ook heeft deelgenomen aan het onderzoek, waarvan één koppel het interview gezamenlijk in zijn gegaan. Het andere koppel is afzonderlijk geïnterviewd. Twee bewoners hebben zich afgemeld, waarvan één andere bewoner die aan de gestelde eisen voldeed die persoon heeft vervangen. In totaliteit zijn er 9 interviews afgenomen. Het streven was acht interviews. Bij de bewoners gaat het om een systematische steekproef met een aselekt begin (Verhoeven 2011). Vanuit de contactpersoon is er een lijst verkregen met de Syrische bewoners die aan de eisen van 22-40 jaar voldoen. Vanuit deze lijst zijn de onderzoekers en bewoners gaan benaderen. Met het selecteren van de bewoners is rekening gehouden met de keuze van alleenstaande mannen en mannen en vrouwen met een gezin. Er is bewust gekozen om zowel alleenstaande mannen te interviewen als mannen en vrouwen die een gezin hebben.

Echter is het wel van belang om te benoemen dat de interviews met de bewoners zijn afgenomen met behulp van een tolk. Dit in verband met de taalbarrière. Sommige vragen werden niet altijd even goed begrepen. Deze vragen zijn dan of herhaald of op een andere, simpelere manier geformuleerd. Tevens kunnen de onderzoekers niet controleren of de tolk de vraag goed stelt aan de bewoners en/of de tolk het antwoord van de bewoner goed vertaald naar de onderzoekers

Deelvraag 3:

Wat verstaan de jongvolwassene Syrische asielzoekers van het COA te Azelo onder zelfredzaamheid in Nederland?

Tabel 4.1 Wat verstaan de Syrische jongvolwassenen onder zelfredzaam leven in Nederland?

Antwoord bewoners	Meting*
De taal leren	7
De normen, waarden, regels, plichten en wetten kennen	3
Weten hoe de zorginstellingen werken	1
Inburgeren	1
Sociaal netwerk hebben	4
Werken/ eigen inkomen genereren	2

**Meting van aantal keer gegeven antwoord.*

Tijdens de interviews is als eerste deze vraag gesteld: “Wat verstaat u onder zelfredzaam leven in Nederland”? Van de acht respondenten gaven zes aan de taal als erg belangrijk te vinden om zelfredzaam te kunnen leven. Respondent 2, een jongvolwassen man, benoemde twee keer het belang van de taal, namelijk: *“Ja, ja ik wil het eerst over de taal hebben, om eerlijk te zijn. Ik ken de taal niet zo goed dus als ik een brief krijg per post dan kan ik het zelf niet lezen en ook niet begrijpen”*. En *“En ik moet als eerste natuurlijk de taal leren”*. Het spreken van de taal is volgens de respondenten belangrijk om een sociaal netwerk op te bouwen, om een baan te vinden en dus voor het lezen van de post. Het hebben van een sociaal netwerk werd door de respondenten ook als belangrijk aspect gezien, om zelfredzaam te kunnen leven in Nederland. Vier van de acht respondenten gaven dit aan. Respondent 7 gaf daarbij aan dat dit belangrijk is wanneer ze mensen om hulp moeten vragen, *“door de hulp van anderen kunnen wij ons redden”*. Twee respondenten gaven aan dat het belangrijk is om een baan te vinden. Ook inburgeren en weten hoe de zorginstellingen werken werd benoemd om zelfredzaam te kunnen leven in Nederland.

Deelvraag 4.

Hoe zelfredzaam zijn de Syrische jong volwassene asielzoekers volgens zichzelf in relatie tot de theorie van de piramide van Maslow?

Piramide van Maslow, niveau 2: Veiligheid en zekerheid

Tabel 4.2 Hoe zijn ziet het huishouden er bij de Syrische jongvolwassenen uit?

Antwoord bewoners	Meting*
Huishoudelijke taken worden verdeeld tussen man en vrouw	5
Ik doe het zelf	1
Ik vind een schoon huis belangrijk	1
Mijn kinderen helpen soms ook mee	1

Het huishouden is niet van groot belang	1
---	---

**Meting van aantal keer gegeven antwoord.*

Vijf van de zes getrouwde respondenten geven aan dat de taken in het huishouden worden verdeeld. *“Ja, dat doen we natuurlijk met goede overleg”*. Bij twee gezinnen konden de vrouwen door omstandigheden minder betekenen in het huishouden, de mannen gaven aan daarom meer taken op zich te nemen. Hierbij werd benoemd: koken, boodschappen doen, maar ook het verschonen van een luier en het oppassen van de baby als de vrouw naar school moet om te taal te leren. Een vrouwelijke respondent benoemde dat het zij het huishouden doet en af en toe wordt geholpen door haar man. Haar man gaf aan dat ook de kinderen een taak hebben in huishouden. (Deze man en vrouw werden apart van elkaar geïnterviewd). Eén van de vrouwelijke respondenten gaf aan een schoon huis belangrijk te vinden. Ook zijn er interviews afgenomen met twee alleenstaande jongvolwassene Syriërs. Eén van hen gaf aan het huishouden zelf te organiseren, de ander vond het niet van groot belang. Dit kwam door zijn kopzorgen, hij wil graag een gezinshereniging. Hij is namelijk de enige zoon in het gezin en de kostwinner, het zou niet goed gaan met zijn familie in het land van herkomst.

Twee van de respondenten weten niet waar ze hulp kunnen vinden als ze het huishouden niet kunnen organiseren. Eén van hen geeft daarbij aan er alle vertrouwen in te hebben dat hij het zelf kan. Door twee andere respondenten wordt de VVN (Vluchtelingwerk Nederland) en de gemeente genoemd. Ook benoemt één van de respondenten tijdelijk geholpen te kunnen wonen door familie, zijn ouders en twee broers wonen namelijk in de omgeving. Vijf van de acht respondenten geven aan gebruik te willen maken van professionele hulp als dit nodig is. Drie van de acht respondenten heeft daar geen uitspraak over gedaan.

Tabel 4.3 *Is er bij u de Syrische jongvolwassenen sprake van emotionele problemen?*

Antwoord bewoners	Meting*
Depressie	1
Zorgen	2
Verdriet	1

**Meting van aantal keer gegeven antwoord.*

Een aantal van de respondenten waren open over hun zorgen en emotionele problemen. Vier van de acht respondenten heeft hier iets over verteld. Eén van de verhalen gaat over een depressie, omdat de respondent al een heel lange tijd op het AZC zit. *“En ik beschouw mezelf als een dood persoon dat in het leven begraven ligt”*. Wel geeft hij aan dat het nu weer ietsjes beter met hem gaat. Zoals eerder benoemd heeft één van de respondenten kopzorgen over zijn familie, aangezien hij de enige zoon en kostwinner in het gezin was. Nog een respondent maakt zich zorgen over familie, namelijk de broer van zijn buurvrouw. Hij is gevlucht voor dienstplicht in Syrië, sindsdien weten ze niet waar hij is: *“Dat is het enigste wat mij bezig houdt”*. Een vrouwelijke respondent verteld dat ze gewend zijn aan verdriet en emoties door de oorlog *“We hebben elke keer in de oorlog gewoond, dus we zijn het verdriet gewend”*. Zeven van de acht respondenten hebben verteld hoe ze omgaan met deze emotionele problemen. Vier van de acht geeft aan te praten met naasten. Vier van deze respondenten benoemde te praten met zijn vrouw, één van hen voegde daar zijn ouders en goede vrienden aan toe. Ook vertelde hij: *“Maar ik ga het natuurlijk niet zomaar aan iemand vertellen, diegene moet gewoon een beetje vertrouwelijk zijn”*.

Ook vertelde één van deze respondenten telefonisch contact te hebben en hij spreekt met tantes die hier in Nederland wonen. Een alleenstaande Syriër antwoordde op de vraag of hij met naasten over zijn zorgen praat: *“misschien”*. Eén van de getrouwde mannen vertelt dat hij niet praat over zijn zorgen met zijn naasten. Zijn vrouw vertelde dat ze ermee omgaat door te spelen met haar kinderen (interviews apart afgenomen). Eén van de respondenten vertelde ook: *“Maar als ik jullie als Nederlanders zou willen uitleggen hoe dat voelt, dan zullen jullie dat niet begrijpen”*.

Zeven van de acht respondenten hebben antwoord gegeven op de vraag waar ze hulp kunnen vinden bij emotionele problemen. Drie van hen weet dit niet. Vier respondenten geeft aan wel te weten waar ze hulp kunnen vinden. Eén van hen geeft geen antwoord op de vraag waar hij die hulp kan vinden. Hij geeft alleen aan te weten waar hij hulp kan krijgen. Twee van de respondenten die wel weten waar ze hulp kunnen vinden geeft aan dat dit zolang ze nog op het COA wonen bij het COA kan, daarna kunnen ze dit vragen bij de VVN (Vluchtelingwerk Nederland). Respondent 7 geeft aan meteen naar de VVN (Vluchtelingwerk Nederland) te gaan, deze informatie hebben ze bij de gemeente gekregen. Vijf van de respondenten geeft aan gebruik te willen maken van professionele hulp als dit nodig is. Echter geeft respondent 4 ook aan dat hij er vertrouwen in heeft dat hij zichzelf kan genezen, een arts voor zichzelf kan zijn en zichzelf kan behandelen. Dat heeft hij tot nu toe ook gedaan. Respondent 5 geeft als antwoord *“ik ben niet iemand die zo boos is, ik ben iemand die zo. Ik doe mee met de kinderen”*. Respondent 6 en 7 geven aan nu al behoefte te hebben aan professionele hulp bij emotionele problemen.

Tabel 4.4 *Wat is de kennis van Syrische jongvolwassenen rondom het organiseren van financiën in Nederland?*

Antwoord bewoners	Meting*
Ik weet wat de vaste lasten zijn	6
Ik weet een klein beetje wat de vaste lasten zijn	1
Ik weet niet wat de vaste lasten zijn	2
Ik weet wat de gevolgen zijn van het niet betalen van vaste lasten	5
Ik weet niet wat de gevolgen zijn van het niet betalen van vaste lasten	3

*Meting van aantal keer gegeven antwoord.

Zes van de acht respondenten geven aan te weten welke vaste lasten ze moeten betalen in Nederland. De vaste lasten die worden benoemd zijn: verzekering, water, elektriciteit, verwarming, huisvesting, televisie, zorgverzekering en huur. Respondent twee geeft aan een KNM (Kennis Nederlandse Maatschappij) training te hebben gehad, hier heeft hij kennis opgedaan over financiën. Hij geeft aan dat hij heel goed moet weten wat de bedragen en de grenzen zijn. Respondent 6 geeft aan dat hij een klein beetje weet wat de vaste lasten zijn, maar hij kent ze niet allemaal. Respondent 5 geeft aan geen idee te hebben en respondent 7 geeft aan daarover nog niet over geïnformeerd te zijn. Ze krijgen een huis aangeboden, maar hebben daar nog niet genoeg informatie over.

Drie van de acht respondenten geven aan niet te weten wat er gebeurd als ze de vaste lasten niet betalen. Eén van hen gaf aan: *“Misschien wordt de uitkering stop gezet?”* De andere respondenten geven aan wel te weten wat de gevolgen zijn. Respondent twee benoemd dat hij de maand erop de vaste lasten duurder worden, waarna het wordt verdubbeld als je weer niet betaald hebt. Het bedrag wordt dan allen maar groter. Respondent 3 en 4 verwachten een boete opgelegd te krijgen. Respondent 8 geeft aan dat hij deze informatie krijgt van zijn vrienden, die al twee jaar zelfstandig in Nederland

wonen, van hen krijgt hij ook te horen hoe de belastingdienst werkt.

Zes van de acht respondenten vragen hulp bij het COA, de gemeente of VVN (Vluchtelingwerk Nederland) wanneer ze moeite hebben met het organiseren van het huishouden. Respondent 1 verteld dat hij terecht kan bij het COA zolang hij hier zit, maar als hij straks naar de gemeente gaat zijn zij er verantwoordelijk voor. Twee van hen geven ook aan terecht te kunnen vrienden als ze er niet zelf uitkomen. Respondent 6 geeft aan geen idee te hebben waar hij hulp kan vinden bij financiën als dit nodig is. Zes van de acht respondenten geeft aan wel gebruik te maken van professionele hulp bij de financiën als dit nodig is.

Piramide van Maslow, niveau 3: Hechting en verbondenheid

Tabel 4.5 *Hoe ziet uw sociale netwerk in Nederland eruit?*

Antwoord bewoners	Meting*
Levenspartner	6
Kinderen	5
Familie	3
Vrienden	4
Kennis	1
Sociale contacten op AZC	2
Contact met Nederlanders	0

**Meting van aantal keer gegeven antwoord.*

Zes van de acht respondenten heeft een levenspartner in Nederland. Respondent 7 waren een man en vrouw die samen een interview gaven. Vijf van hen hebben kinderen, de vrouw van respondent 2 is vier maand zwanger van hun eerste kindje. Eén van de alleenstaande respondenten gaf aan wel behoefte te hebben aan een eigen gezin.

Drie van de acht respondenten hebben familie in Nederland wonen, respondent 1 de familie van zijn vrouw, in Zaandam. Respondent 2 heeft hier zijn ouders en twee broers en respondent 6 heeft hier drie tantes en een neef, zij wonen sinds 2000 in Nederland.

Vier van de acht respondenten geven aan vrienden te hebben hier in Nederland. Respondent 1 is hier samen met zijn vrienden gekomen, met de locatieregeling, respondent 2 heeft vriendschap opgebouwd op het AZC, respondent 3 heeft twee vrienden in Nederland en respondent 8 heeft een kennis in Groningen en Enschede.

Respondent 2 en 7 geven aan sociale contacten te hebben op het COA, respondent 7 kent iedereen op het AZC.

Geen van de acht respondenten hebben contact met Nederlanders, naast de medewerkers van het COA. Een reden hiervoor; een respondent verteld dat hij denkt geen kans te maken op het AZC om meer mensen te leren kennen. Wel wordt door een aantal respondenten aangegeven dat ze dit wel graag willen. Respondent 1: *“Je moet integreren. Zonder contact ga je nooit integreren”*. Ook denkt iemand dat je op locatie weinig kans maakt op contact met Nederlanders, volgens hem zal het beter gaan als hij een eigen huis heeft.

Alle respondenten geven aan het heel belangrijk te vinden om een goed sociaal netwerk te hebben.

Uitspraken die hierover werden gedaan: *“Goede vrienden en familie vind ik belangrijk. Dat is het belangrijkste van het leven, contact met mensen”*; *“Zeker, zonder een netwerk kun je niks doen, als je*

wil werken, wanneer je wil groeien in de samenleving heb je een netwerk nodig”. ; “Ja zeker, het is heel belangrijk om dat te hebben want het is belangrijk zodat we goed kunnen participeren en kunnen inburgeren in de samenleving”.; “Zeker, zeker, dat is heel belangrijk. Maar zonder de taal te leren is het moeilijk. Ik moet de taal leren eerst, om te kunnen communiceren om om te gaan met andere mensen”. “Ja heel graag. Wij willen kennis maken met alle nationaliteiten, dat zijn wij zo gewend als Syriërs om contact met alle nationaliteiten op te zoeken”.; “Zeker, als iemand een Nederlandse vriend heeft of iemand waar die mee kan optrekken dan kan die de taal ook sneller leren”. En “Netwerk is belangrijk, je kan hulp vragen, mensen vragen ook hulp van jou. Je kan niet alleen leven, je hebt elkaar nodig”. Een aantal respondenten hebben aangegeven hoe ze hun sociale netwerk willen opbouwen: door vrijwilligerswerk, door het leren van de taal, door een goed persoon te zijn, door te koken voor mensen en door contact te maken met de burens. Eén van de respondenten geeft aan geen idee te hebben hoe ze een sociaal netwerk moet opbouwen in Nederland. Eén van de respondenten heeft verteld gebruik te willen maken van een professional om zijn sociale netwerk te vergroten. Hij geeft daarbij ook aan niet te weten waar hij deze kan vinden. Een andere respondent geeft aan hier geen moeite mee te hebben. Als het echt nodig is kan ze het misschien vinden bij de gemeente.

Piramide van Maslow, niveau 4: Waardering.

Tabel 4.6 *Hebben Syrische jongvolwassenen vertrouwen in het opbouwen van een nieuw leven?*

Gegeven antwoord	Meting*
Ja, zeker	8

**Meting van aantal keer gegeven antwoord.*

Alle respondenten gaven aan vertrouwen te hebben in het opbouwen van een nieuw leven. De respondenten benoemden hun eigenschappen die hun gaan helpen om een nieuw leven op te bouwen. Respondent 3 gaf aan dat de regels en mensen bij hem passen en hij weet zeker dat hij hier gaat groeien. Twee respondenten benoemde dat ze op een goede manier met mensen omgaan, één van hen vertelde “*Ik moet met respect mensen behandelen en met hun omgaan*”. Ook moet het niet volgens de mentaliteit van mensen die de Arabische wereld wonen. Zij worden volgens respondent 2 snel boos en weten niet wat overleggen betekend. Dat moet volgens hem niet op deze manier. Andere antwoorden waren, ik moet de taal goed leren, flexibel, sociaal, zelfstandig en “*ik houd van werken*”. Respondent 5 gaf aan geen helpende eigenschappen te hebben.

Vijf van de acht respondenten maakt gebruik van de gemeente of VVN (Vluchtelingwerk Nederland) wanneer ze moeite hebben bij de opbouw van hun leven. Nog twee respondenten geven aan gebruik te maken van professionele hulp, zij weten echter nog niet waar ze deze kunnen vinden. Respondent 6 vraagt daarom hulp aan zijn tantes en bewoners die al langer op het AZC wonen. Nog twee respondenten geeft aan hulp te kunnen krijgen van vrienden of familie, wanneer de opbouw van hun leven moeizaam gaat. Respondent 3 verteld eerst naar zijn vrienden te gaan voordat hij naar de VVN (Vluchtelingwerk Nederland) gaat. Respondent 2 verteld dat hij hulp vraagt aan het COA, zolang hij nog op het AZC woont.

Tabel 4.7 Willen de Syrische jongvolwassene een bijdrage leveren aan de Nederlandse maatschappij?

Antwoord bewoners	Meting*
Vrijwilligerswerk	4
Inburgeren	1
Medemens helpen	2
Ik sta klaar voor alles	1
Iets terug doen voor de maatschappij	3
Ons aan de plichten houden	1
Geen tijd	1
Gewaardeerd worden door Nederlandse maatschappij	7

*Meting van aantal keer gegeven antwoord.

Zeven van de acht respondenten gaven aan dat ze graag gewaardeerd willen worden door de Nederlandse maatschappij. Respondent 7 heeft hier geen antwoord op gegeven. Respondent 4 antwoordde als volgt: *“Ja. Zeker. Dat vind ik heel belangrijk, want ik houd niet van discriminatie”*. Ook gaven alle respondenten aan dat ze bijdrage willen leveren aan de Nederlandse maatschappij. Respondent 5 antwoordde, wellicht, aangezien ze vijf kinderen heeft waarvoor ze moet zorgen, ze weet niet hoe ze dit moet combineren met vrijwilligerswerk. Haar man (apart geïnterviewd) geeft wel aan vrijwilligerswerk te willen doen en in de toekomst wil hij ook een eigen zaak. Respondent 3 antwoordde: *“Eerst door vrijwilligerswerk, dat ik ga doen. Ook als ik zie dat Nederlanders iets nodig hebben dan ga ik hen zeker helpen. Zij hebben mij ook geholpen toen ik uit de oorlog kwam”*. Nog twee respondenten geven aan graag iets terug te willen doen, aangezien ze goed zijn opgevangen. Ook wordt benoemd dat geld niet van groot belang is, ze willen iets doen voor de samenleving en zich aan de plichten houden.

Vijf van de acht respondenten hebben antwoord gegeven op de vraag waar ze hulp kunnen vinden om een bijdrage te leveren aan de Nederlandse maatschappij. Eén van hen geeft aan van plan te zijn om naar de gemeente te gaan *“of ze mij willen aankaarten of introduceren bij een stichting om vrijwilligerswerk te doen”*. Nog een respondent geeft aan naar de gemeente te gaan als het nodig is. Respondent 3 geeft aan vrijwilligerswerk te zoeken via internet, daar zijn volgens hem veel sites voor waar je je kan aanmelden als je iets wil doen. Twee andere respondenten geven aan geen idee te hebben waar ze deze hulp kunnen vinden.

Piramide van Maslow, niveau 5: Zelfontplooiing.

Tabel 4.8 Bent u van plan om te gaan werken of studeren in Nederland?

Antwoord bewoners	Meting*
Bekijken we na de inburgering	1
Vorig beroep oppakken	3
Eigen zaak	2
Werken	4
Als de kinderen groter zijn	1
Eerst de taal leren	1
Eerst veiligheid en geborgenheid creëren	1

**Meting van aantal keer gegeven antwoord.*

Respondent 1 benoemd eerst de inburgering af te willen ronden, daarna kijken ze verder naar wat het beste is. Respondent 3 geeft twee keer aan dat hij eerst de taal wil leren, daarna wil hij zijn werkervaring inzetten voor een nieuwe baan hier. Respondent 7 (man) verteld eerst veiligheid en geborgenheid te willen creëren. In Syrië heeft respondent 1 gewerkt en gestudeerd voor ICT'er, dat zal hij hier graag weer willen oppakken. Ook respondent 2, 4 en 6 geven aan hun oude beroep op te willen pakken. Zij hebben gewerkt als vrachtwagenchauffeur, schoenmaker en juwelier. Respondent 2 geeft ook aan graag een eigen zaak op te zetten, namelijk een kapsalon. Net zoals respondent 7 (vrouw), zij wil graag een eigen zaak beginnen waar ze haar zelfgemaakte falafel kan verkopen. Verder geeft 4 van de acht respondenten aan gewoon de willen werken, het maakt niet uit wat. Hieronder vallen ook respondent 2 en 6, zij willen hun plannen daarvoor de eerste tijd aan de kant zetten. Respondent 5 geeft aan wel te willen werken als haar kinderen groter zijn.

Tabel 4.9 Hoe kijkt u aan tegen de rolverdeling man – vrouw als het gaat om werken in Nederland?

Antwoord bewoners	Meting*
Mijn vrouw mag ook studeren/ werken	7
In Syrië was het anders	2
Het is beter als mannen en vrouwen mogen werken	2
Ik weet het niet	1
Dat zijn wij gewend	1

**Meting van aantal keer gegeven antwoord.*

Zeven van de acht respondenten gaf aan het goed te vinden wanneer de man en vrouw werken in Nederland. Respondent 5, een jong volwassen vrouw, gaf aan het niet te weten aangezien ze het nog nooit heeft geprobeerd. Respondent 8 (haar man), gaf aan het prima te vinden als zijn vrouw gaat werken, maar ze kan volgens hem alleen maar naaiwerk en het huishouden. Twee respondenten gaven wel aan dat het in Syrië anders was, één van hen vertelde *“Wij zijn vanuit de oosterse cultuur afkomstig. Persoonlijk vind ik dat een vrouw niet hoeft te werken”*. Toch vindt hij het geen probleem als zijn vrouw gaat werken als het zou moeten om de vaste lasten te kunnen betalen. De andere respondent geeft ook aan dat ondanks het in Syrië anders was, ze wel samen willen werken om doelen en ambities te kunnen behalen. Twee respondenten geven aan dat ze het beter en mooi vinden dat de vrouw hier ook kan werken. Eén van hen geeft daarbij aan Christen te zijn, hij vertelde dat hij niet streng is. Respondent 7 (man en vrouw) geeft aan het gewend te zijn om allebei te werken.

Vijf respondenten vertellen waar ze hulp gaan zoeken bij hun carrière als ze het niet zelf kunnen opstarten. Drie van hen geeft aan gebruik te maken van de gemeente. Eén van hen vertelt het eerst zelf te willen doen. Als dat niet lukt probeert hij het via een vriend die ergens werkt of een oud contactpersoon. Respondent 5, vraagt haar man om hulp.

Tabel 4.10 *Hebben de Syrische jongvolwassenen hun hobby's opgepakt hier in Nederland?*

Antwoord bewoners	Meting*
Ik heb een hobby	8
Ik heb deze hobby opgepakt	3
Heb het nog niet opgepakt	4

**Meting van aantal keer gegeven antwoord.*

Alle respondenten geven aan een hobby te hebben, de genoemde hobby's zijn: fitness, body building, zwemmen, schaken, tekenen, paardrijden, biljart, voetbal, boodschappen doen, wandelen, natuur (planten en vogels), koken, bejaarden helpen, gewichtheffen en sport. Drie van de 8 respondenten geeft aan zijn hobby weer te hebben opgepakt. Eén van hen is begonnen met zwemmen, maar kan dit niet vaak doen omdat het duur is, respondent 6 wandelt veel en respondent 7 (man) is begonnen met zaaien en heeft een goed tuincentrum gevonden. Vier andere respondenten geven aan het niet te hebben opgepakt, omdat er nog geen pasje is voor sportschool, het niet lukt vanwege stress en omdat er geen tijd voor is. Dit omdat zijn tijd gaat naar het leren van de taal en naar afspraken met medewerkers van het COA.

Tabel 4.11 *Vinden Syrische jongvolwassenen het belangrijk om de Nederlandse taal te leren?*

Antwoord bewoners	Meting*
Belangrijk	8

**Meting van aantal keer gegeven antwoord.*

Bij het stellen van deze vraag geven vijf respondenten aan het belangrijk te vinden om de taal te leren. Respondent 8 antwoord daarop: "Het leren van de Nederlandse taal is essentieel, het belangrijkste". Echter is uit de resultaten gebleken dat alle respondenten het belangrijk vinden om de taal te leren. Dit komt naar voren in werk en studeren, het opbouwen van een sociaal netwerk en wat de Syrische jongvolwassenen verstaan zelfredzaam leven in Nederland.

Tabel 4.12 *Wat doen de Syrische jongvolwassene om de Nederlandse taal te leren?*

Antwoord bewoners	Meting*
Geen tijd voor	1
Nederlandse les	3
Uit een boek	1
Youtube, tv programma's, tekenfilms	1
Ik ben aan het leren	1

**Meting van aantal keer gegeven antwoord.*

Vijf van de acht respondenten geven aan actief bezig te zijn met het leren van de taal. Eén van de respondenten zegt dat hij momenteel geen tijd heeft voor de cursus. Drie van de vijf geeft aan naar de Nederlandse les te gaan. Respondent 7, leert daarbij ook via Youtube, Nederlandse tv programma's en Nederlandse tekenfilms. Eén van de respondenten geeft ook aan dat de kinderen Nederlands moeten

praten tegen haar. Volgens haar moet je serieus zijn als je de taal wil leren, “je moet een duidelijk doel hebben”. Respondent 6 geeft aan op het moment de taal te leren via een boek, later wil hij graag op les gaan. Dit is wel afhankelijk van het piekeren, zijn concentratie is volgens hem nog niet helemaal goed op de taal gericht. Wel wil hij zich de komende tijd 100% concentreren op de taal, nu lukt dat nog niet zo goed.

Deelvraag 5.

Welke hulp wordt er geboden om de zelfredzaamheid, op het gebied van de WMO, van de Syrische asielzoekers van het COA te Azelo te bevorderen?

Voor het beantwoorden van deze deelvraag zijn er interviews gehouden met drie werknemers vanuit COA, met elk een andere functie. De interviews zijn afgenomen met een woonbegeleider, een case manager en een programmabegeleider. Hier is voor gekozen om het aanbod qua hulp zo goed mogelijk in kaart te brengen vanuit verschillende invalshoeken. Tevens zijn er interviews met de bewoners van het COA afgenomen. De antwoorden die zij hebben gegeven zullen worden vergeleken met de antwoorden van de medewerkers. Er wordt gekeken of er verschillen en/of overeenkomsten zijn.

Tabel 4.13 Welke hulp biedt het COA betreft het huishouden?

Antwoord medewerkers	Meting *
Kamercontroles	3
Voorlichting	2
Gesprekken	2
Trainingen	1

**Meting van aantal keer gegeven antwoord.*

Als eerst is er gevraagd wat het aanbod van het COA is betreft het huishouden. Alle drie de respondenten gaven aan dat er kamercontroles zijn. Bij de kamercontroles wordt er gekeken naar de staat van de kamer van de bewoner; ziet het er netjes uit, is het schoon, ruikt het fris. Zo niet, dan gaan ze hier over in gesprek en mocht het nodig zijn wordt er volgens twee respondenten een voorlichting gegeven. Er werd wel duidelijk aangegeven dat de verantwoordelijkheid zo veel mogelijk bij de bewoners ligt. Eén van de respondenten gaf ook aan dat er als het goed is ook trainingen zijn, deze zijn meer gezondheidszorg gericht.

Tabel 4.14

Antwoord bewoners	Meting*
Ik weet het niet	2
Informatie/ondersteuning	6
KNM training (kennis Nederlandse Maatschappij)	1
School	1

**Meting van aantal keer gegeven antwoord.*

De antwoorden van de bewoners liepen uiteen. Zoals in de tabel te zien zijn twee van de respondenten

niet op de hoogte van het aanbod van het COA betreft het huishouden. Eén respondent gaf aan dat het mede kwam omdat hij nog maar net op het COA verbleef. De overige zes respondenten geven aan op de hoogte te zijn. Zij geven aan dat er hulp wordt geboden door middel van informatie en ondersteuning. *“ En ik heb ook een KNM training gehad, ik heb veel informatie gekregen ”.*

Tabel 4.15 Welke hulp biedt het Coa betreft emotionele problemen?

Antwoord medewerkers	Meting *
Gesprekken	3
Doorverwijzen	3
- <i>Weinig zelfvertrouwen</i>	
Training	1
Gesprekken	1
Doorverwijzen	1
Meer betrekken bij activiteiten	1

**Meting van aantal keer gegeven antwoord.*

Bij de vraag welke hulp het COA aanbiedt bij emotionele problemen werd er door alle drie de respondenten aangegeven dat er gesprekken worden gevoerd en dat er eventueel wordt doorverwezen naar andere instanties. Hierbij kon bijvoorbeeld worden gedacht aan Mediant, het Gezondheidcentrum of in sommige gevallen aan Tactus verslavingszorg. Wanneer er werd gesproken over hulp bij bewoners die weinig zelfvertrouwen hadden waren de antwoorden verschillend. Er wordt een training aangeboden vanuit het COA waarin de aandacht ligt bij het benoemen van je eigen kwaliteiten en gesprekken aangaan met anderen. De medewerker vertelt: *“ Je ziet dat ze wat opener worden en makkelijker kunnen praten en voorbeelden kunnen geven uit hun eigen ervaring ”.* Naast een training bieden de medewerkers ook hier een luisterend oor en waar. Een andere medewerker gaf aan dat de desbetreffende bewoners wat meer bij de activiteiten betrokken worden, om ze wat uit de sleur te halen en wat zelfverzekerder te maken.

Tabel 4.16

Antwoord bewoners	Meting *
Ondersteuning	3
Doorverwijzen	2
Niet	1

**Meting van aantal keer gegeven antwoord.*

In de antwoorden van bewoners komt bij twee personen het doorverwijzen naar voren. Een jongvolwassen man vertelt hierover: *“ Wat ik weet is dat er meerdere mensen zijn waarbij het coa een seintje geeft aan de VVN (Vluchtelingwerk Nederland) over de situatie van de persoon. En dan wordt er een psycholoog gestuurd en die kan het dan met die mensen oppakken die hulp nodig hebben ”.* Ook wordt er door een vrouwelijke respondent benoemd dat zij het COA heel dankbaar zijn voor de steun: *“Vanaf het begin hebben wij de goede hulp en ondersteuning gekregen van het COA. Eén respondent geeft aan dat het COA hier geen hulp in biedt: “ Nee dat doet hij niet.”*

Tabel 4.17 Welke hulp biedt het COA betreft financiën?

Antwoord medewerkers	Meting *
Ontvangen geld (moneycard)	2
Informatie en advies	3

**Meting van aantal keer gegeven antwoord.*

Ook financiële hulp wordt er geboden bij het COA. Als de bewoners op het COA binnen komen krijgen ze een Moneycard. Hierop wordt de RVA gestort, een soort uitkering. Alle drie de respondenten gaven aan dat er door middel van informatie en advies hulp wordt geboden. Hier onder vallen ook de KNM lessen, Kennis Nederlandse Maatschappij. Ze krijgen onder andere informatie over de lening die ze van DUO 'krijgen'. Wanneer zij binnen drie jaar hun inburgeringcursus behalen hoeven ze het geld niet terug te betalen. Wanneer dit niet het geval is zullen ze de lening terug moeten betalen. Hier worden ze goed op geattendeerd en er wordt ook duidelijk benoemd dat het de verantwoordelijkheid van henzelf is. Tevens krijgen ze voorlichting over de prijzen in Nederland, betreft huur, gas, water, elektra en een uitvaartverzekering.

Tabel 4.18 Welke hulp biedt het coa betreft een sociaal netwerk?

Antwoord medewerkers	Meting *
Koffie ochtend	2
Vrijwilligerswerk extern	2
Zelfwerkzaamheid	2
Externe activiteiten	2
Relatie medewerker bewoner	1

**Meting van aantal keer gegeven antwoord.*

Wat betreft de hulp die het COA biedt op het gebied van een sociaal netwerk, vinden de respondenten dat ze hier veel aandacht aan besteden. Zij geven ook aan dat dit een belangrijk aspect is. Twee respondenten noemen hierbij de koffieochtenden. *"Donderdagochtend is er een koffieochtend. Omwonende van Borne en bewoners komen dan bij elkaar en kunnen met elkaar in gesprek komen. In het cultuurhuis in Borne zijn er ook verschillende activiteiten georganiseerd door mensen van het AZC en dan komen ze in contact met autochtone bewoners"*. Bewoners van Borne en omstreken en de bewoners van het COA hebben op deze ochtenden de mogelijkheid om samen te komen en een praatje te maken met elkaar. Een ander punt dat door twee respondenten benoemd is, is het externe vrijwilligerswerk, de externe activiteiten en de zelfwerkzaamheid op het COA. Het COA probeert om organisaties en bewoners van het COA samen te brengen. Eén van de respondenten benoemd ook dat je een relatie opbouwt met de bewoners. Ze worden ontvangen op locatie en krijgen dan eerst van de kamer. Hierna worden ze wegwijs gemaakt, mensen kunnen dan vragen stellen, je hebt een gesprekje, je hebt echt contact. De bewoners worden als gelijk gezien, je bouwt aan een hechte band. Hierbij moet je wel professioneel blijven

Tabel 4.19

Antwoord bewoners	Meting *
Nee	1
Weet ik niet	1
Denk ik niet	1
School	1
Vrijwilligerswerk	1

*Meting van aantal keer gegeven antwoord.

Eén respondent ziet vrijwilligerswerk ook als voordeel om sociale contacten met mensen aan te gaan. Hij geeft aan: *“Ik heb ook getekend voor een maand, om te gaan werken als vrijwilliger en dat doe ik gewoon om meer sociale contacten te kunnen krijgen.”* Tevens geeft één respondent aan dat hij door school ook contacten maakt: *“Ik ben sinds een week begonnen om naar school te gaan, de taal te leren. Dus ik heb wel mensen leren kennen daar op school.”* Ook geeft een respondent aan dat hij denkt dat het COA hem daar niet bij kan helpen en een andere jonge man geeft op de vraag ‘Welke hulp biedt het COA hierbij aan?’ het antwoord: ‘Nee’. Tevens weet een respondent niet wat het aanbod van het COA is en een ander denkt niet dat het COA hem hierbij kan helpen.

Tabel 4.20 Welke hulp biedt het COA betreft werken en studeren?

Antwoord medewerkers	Meting *
Voorlichting	2
Intake gesprek	1
Aanbod vrijwilligerswerk/participatie/studeren benoemen	3
‘Screening en matching’	1
Job Bank	1
Zelfwerkzaamheid	2

*Meting van aantal keer gegeven antwoord.

Als er wordt gekeken naar de hulp van het COA betreft werken en studeren dan kunnen we aan de tabel zien dat er door alle drie de respondenten aandacht wordt gegeven door de bewoners op de hoogte te stellen van het aanbod wat er is en door gesprekken met bewoners daar over aan te gaan. Zij geven alle drie aan dat het aanbod ruim is, dat er ook echt kansen zijn en dat het COA de bewoners stimuleert en motiveert om te gaan werken of studeren. Door één van de respondenten wordt de Job Bank benoemd. Hier zijn twee vrijwilligers die de bewoners helpen bij gepast vrijwilligerswerk, mocht een bewoner dit graag willen. Ook benoemen twee respondenten de zelfwerkzaamheid op het COA. Dit zijn werkzaamheden op de locatie zelf. Extern worden ook activiteiten georganiseerd met oog op het participeren. Na het geven van een voorlichting volgt er een intake gesprek. Eén van de respondenten vertelt hierover: *“vervolgens doen we een intake gesprek waarbij we de werkervaring bespreken, de opleidingsachtergrond, de hobby’s, de computervaardigheden”*. Eén respondent benoemde specifiek het ‘screening en matching’. In het interview verteld hij dat het COA aan de hand van screening en matching de bewoners gerichte vragen gaat stellen over hun

opleidingsachtergrond. Dit met oog op werk en op vrijwilligerswerk. Er wordt gekeken of de werkervaring van de mensen past binnen de gemeente of plaats. Dus of er werk is op dat gebied of dat er vraag naar is. De mensen worden gerichter gekoppeld aan gemeentes. Voor studeren geldt dit ook, gaf de medewerker aan. Wanneer een bewoner studeert in bijvoorbeeld Zwolle, dan wordt er gekeken of de bewoner gekoppeld kan worden aan deze of een nabije gemeente.

Tabel 4.21

Antwoord bewoners	Meting *
Vrijwilligerswerk	2

**Meting van aantal keer gegeven antwoord.*

Twee van de Syrische respondenten vindt dat het COA hierin ondersteuning biedt door het aanbieden van vrijwilligerswerk: *“Ja ik heb op de 26^e april met meneer Paul van het COA. En dan ga ik hier een start maken als vrijwilliger”.*

Tabel 4.22 Welke hulp biedt het COA betreft hobby's?

Antwoord medewerkers	Meting *
Muziekactiviteiten	2
Sporthal	1
Voetbal	1
Creatieve activiteiten	1
Dansavonden	1
Computerruimte	1
Activiteiten extern (sportschool, zwembad, voetbalwedstrijden, Universiteit Twente)	3
Vergoedingen verstrekken	1

**Meting van aantal keer gegeven antwoord.*

Er worden door de respondenten verschillende activiteiten opgenoemd. De externe activiteiten worden door alle drie de respondenten benoemd. Zo mag het COA bijvoorbeeld gebruik maken van de sportschool bij het politiebureau. Bewoners kunnen hier voor een klein bedrag sporten. Ook activiteiten bij de UT in Enschede vallen hieronder. Eén respondent vertelt: *“Bij de UT in Enschede worden heel vaak sportactiviteiten georganiseerd. Voetbalwedstrijden, dat jongeren daar naartoe kunnen om die activiteiten daar te doen. En ook netwerken, in contact komen met andere mensen”.* Tevens werd er vermeld dat ze in sommige gevallen vergoedingen verstrekken. Een medewerker benoemt: *“We stimuleren en motiveren hobby's, soms ook door bepaalde vergoedingen te verstrekken en gevallen waarvan wij het noodzakelijk vinden als stimulans.”* Op het COA is er ook een sporthal aanwezig waar bewoners gebruik van mogen maken. Er wordt aangegeven dat er ook creatieve activiteiten plaats vinden op het COA. Daar wordt over gezegd: *“De vrouwen zijn meer bezig met hobby's.”*

Handvaardigheid, creatieve activiteiten. Er worden ook regelmatig dansavonden georganiseerd". Van de computerruimte die aanwezig is op het COA wordt ook gebruik gemaakt.

Tabel 4.23

Antwoord bewoners	Meting *
Activiteiten (intern en extern)	1
Sport	1
Muziek	1

**Meting van aantal keer gegeven antwoord.*

Betreft hobby's wordt door één respondent aangegeven dat ze kunnen sporten. Hij benoemt: *"Momenteel niet maar ik heb het aangevraagd bij de COA. Ik heb gevraagd of ze mij kunnen registreren. en een andere respondent benoemd dat er een muziekavond is".* Eén respondent gaf de externe activiteiten aan, hij zei: *"En wat de muziek en activiteiten betreft het COA helpt ons om ja vaak of af en toe naar Enschede te gaan om ook activiteiten mee te doen."*

Tabel 4.24 Welke hulp biedt het COA betreft de taal?

Antwoord medewerkers	Meting *
Taallessen	3
Gesprekken in Nederlands voeren	1
Koffieochtenden	1
Wifi → opdrachten vanuit de lessen	1
Training Voorwerk	1
Activiteiten buiten COA	1

**Meting van aantal keer gegeven antwoord.*

Op het gebied van taal biedt het COA volgens alle drie de respondenten hulp door middel van het aanbieden van Nederlandse taallessen. Eén respondent geeft aan dat de mensen die wat gevorderd zijn verder gaan, die hebben een langer traject. Tevens worden er nog een aantal dingen benoemd die kunnen bijdragen aan het verder ontwikkelen van de taal en het onderhouden. Eén van die dingen zijn de koffieochtenden. Ook gaf een medewerker aan dat de gesprekken in het Nederlands werden gevoerd, wanneer een bewoner al een tijdje bezig is met de lessen. Er werd ook aangegeven dat de activiteiten buiten het COA een positieve werking hebben op de taal: *"Dan komen ze met Nederlandse mensen in contact. Dan proberen ze ook om de taal toe te passen".* Op het COA hebben ze nu ook Wifi, dit kan worden ingezet bij lesprogramma's, die de bewoners dan zelf op hun kamer kunnen uitvoeren en zodoende de taal kunnen leren. Eén respondent zei hierover: *"En natuurlijk hebben we sinds vorig jaar WIFI. Er worden de mensen vanuit de basaal Nederlandse les en vanuit de KNM sites mee gegeven waarop ze kunnen inloggen en op hun kamer Nederlands kunnen leren".*

Tabel 4.25

Antwoord bewoners	Meting *
School/lessen	7
Nog niet	2

*Meting van aantal keer gegeven antwoord.

Zeven respondenten geven aan de het COA hen helpt met de taal door lessen en door school. In de tabel is te zien dat twee van de geïnterviewde bewoners op dit moment nog geen lessen volgen voor de Nederlandse taal. Eén van de respondenten geeft aan moeite te hebben met het leren op het COA. Hij zegt hierover: *“Het probleem is de omgeving op de locatie, het helpt niet om te leren. De sfeer is hier anders. Je zit hier samen met de anderen. Je leert allemaal op een andere manier, wat een ander misschien niet kan accepteren. Als ik wil leren met daarbij muziek luisteren. Alles is gezamenlijk hier, de wc, kamer, alle ruimtes”*. Een andere respondent, die inmiddels al bijna twee jaar op het AZC woont geeft aan dat hij al die tijd wel lessen heeft gevolgd maar er weinig vooruitgang in zit. Hij geeft aan: *“Ik ben hier in Nederland twee jaar en lessen binnen het AZC. Lessen worden steeds herhaalt, lessen worden niks nieuws gegeven. En dat is het probleem al twee jaar lang dezelfde lessen”*. Twee respondenten geven aan dat er lessen worden gegeven maar dat ze graag meer lessen willen, het is niet voldoende: *“Ze moeten meer doen als het gaat om het leren van de taal. Voor mij is twee uurtjes niet genoeg. Het is beter als ik ook Nederlands kan praten met mensen.”*. En *“Ja er worden wel lessen gegeven, maar niet voldoende, niet genoeg. Lessen niet, er moeten meer lessen gegeven worden en ook herhaald, zodat we het beter kunnen begrijpen”*.

Tabel 4.26 Hulp COA, overig

Antwoord medewerkers	Meting *
Portfolio bewoners	1
‘Eindfeest’ (barbecue, uitstapje)	1
Kerst en Oud en nieuw → Nederlandse tradities	1
Niet veel zorgen, Syriërs en zelfredzaamheid.	1

*Meting van aantal keer gegeven antwoord.

Aan het eind van het interview is er aan alle drie de respondenten gevraagd of zij nog iets toe wilden voegen, betreft de zelfredzaamheid. Eén respondent gaf hierbij aan dat ze graag wilde benoemen dat er veel aandacht wordt besteed aan een portfolio van de bewoners. *“Ik vind het belangrijk dat dat ook gezien wordt. Een achtergrond van iemand hoeft niet alleen te zien van oh ze komen van de oorlog. Nee, ze zijn hier omdat ze een nieuw leven willen. Ze willen wat opbouwen. En de mogelijkheden zijn er en worden ook aangeboden. Dus ik vind wel, het portfolio gaar alleen over werkervaring, vaardigheden, kwaliteiten, opleidingsachtergrond. Dus dat het van belang is voor hun toekomst”*. Zij gaf aan dat er met name veel aandacht voor hun toekomst is.

Een andere respondent benoemde dat er een soort eindfeest is met een barbecue en een uitstapje. Dit

draagt ook weer bij aan het sociaal netwerk van de bewoners. Tevens werd er met kerst en met oud en nieuw aandacht besteed aan een gezellige sfeer op de locatie. Omdat het feesten zijn vanuit de godsdienst, werd er meer aandacht besteed aan de Nederlandse tradities, zoals olieballen. Ook gaf een respondent aan dat hij zich niet veel zorgen maakte om de Syriërs, betreft de zelfredzaamheid. Echter wel over het participeren in de maatschappij van de mensen.

Hoofdstuk 5 | Conclusie

In dit hoofdstuk zal er antwoord gegeven op de praktische deelvragen en op de hoofdvraag. Er is een voorzichtige conclusie getrokken vanuit de antwoorden. In paragraaf 5.5 kunt u de aanbevelingen vinden. Daaropvolgend is er een sterkte-zwakke analyse gemaakt en aan het eind van dit hoofdstuk is er een discussie.

5.1 Conclusie praktische deelvraag 3 |

Wat verstaan de jongvolwassene Syrische asielzoekers van het COA te Azelo onder zelfredzaamheid in Nederland?

De taal leren is het meest genoemde antwoord om zelfredzaam te kunnen leven in Nederland. Gevolgd door het hebben van een goed sociaal netwerk. Op de derde plek kwam het kennen van de normen, waarden, regels, plichten en wetten. Hierna kwam het hebben van werken en een eigen inkomen genereren. Gevolgd door inburgeren en weten hoe de zorginstellingen werken. Dit komt overeen met de literatuur, namelijk het belang van het spreken van de taal, het hebben van een goed sociaal netwerk, gewaardeerd worden (door kennen normen en waarden) en het hebben van een carrière.

5.2 Conclusie praktische deelvraag 4 |

Hoe zelfredzaam zijn de jongvolwassen Syrische asielzoekers van het COA te Azelo volgens zichzelf in de relatie tot de piramide van Maslow?

De doelgroep uit dit onderzoek heeft de oorlog verlaten om een veilig leven elders op te bouwen. Momenteel wensen zij een eigen plek om te wonen in Nederland. Hier hebben mensen ook behoefte aan volgens de piramide van Maslow (Digitale Content, z.j.). Belangrijk om te weten is hoe ze zichzelf hier zullen redden, op hun eigen plek en in de Nederlandse samenleving. Volgens Haster (2013) kampen vluchtelingen vaak met psychische of psychosociale problemen. Hieronder kunnen internaliserende of emotionele problemen worden verstaan (Junger, Mesman, Meeuws, 2003). Ook bij de Syrische asielzoekers speelden gevoelens van depressie, zorgen en verdriet. Door de oorlog en de zorgen om familie, maar ook door het leven op het AZC. Wanneer dit niet behandeld wordt kan dit effecten hebben op het zelfredzaam zijn. Opvallend hierin is dat geen van de Syrische asielzoekers aangaf gebruik te maken van professionele hulp bij hun problemen. Dit komt overeen met het onderzoek van Sociaal en Cultureel Planbureau (2010), waarin wordt gesteld dat migranten relatief weinig gebruikmaken van hulp bij opvoeding, onderwijs en gezondheid. Hieruit kan worden geconcludeerd dat er mogelijk sprake is van psychische klachten bij de Syrische asielzoekers, waarbij geen gebruik wordt gemaakt van professionele hulp. Dat terwijl deze klachten de asielzoekers kan beperken in hun ontwikkeling. Het kan onder andere gevolgen hebben bij het huishouden, de financiën, hun sociale netwerk, het hebben van een baan en het spreken van de taal. Eén van de Syrische asielzoekers gaf al aan dat hij het huishouden niet van groot belang vond, hij was drukker bezig met zijn zorgen. Andere asielzoekers gaven aan geen problemen te hebben bij het organiseren van huishouden. Daarom kan worden geconcludeerd dat de Syrische asielzoekers het huishouden “onder normale omstandigheden” wel zelf kunnen organiseren, dus zelfredzaam zijn wat betreft het huishouden. Psychische en fysieke klachten kunnen dit negatief beïnvloeden. De asielzoekers zeggen ook gebruik te maken van professionele hulp bij het huishouden. Dit kan niet meteen als waarheid aan worden genomen. Dit kan pas echt worden bevestigd wanneer uit onderzoek blijkt dat deze doelgroep er gebruik van maakt. Wanneer er problemen in het huishouden

zijn ontstaan, is het bij deze doelgroep interessant om te achterhalen wat hiervan de oorzaak is. Het behandelen van de oorzaak kan de zelfredzaamheid dan vergroten. Interessant is ook dat de huishoudelijke taken worden verdeeld tussen man en vrouw. Op het gebied van de financiën is het moeilijk te concluderen of de Syrische asielzoekers voldoende zelfredzaam zijn. Ze geven aan wel te weten wat de vaste lasten zijn en dat ze dit goed willen organiseren. Dit is een goede basis. Het is echter mogelijk dat dit in de praktijk tegen valt en er toch een schuldensituatie ontstaat. Bij de vraag of de asielzoekers weten wat het gevolg is van het niet betalen van de vaste lasten, wordt het woord schulden niet door hen benoemd. Dit kan betekenen dat de doelgroep niet voldoende weet over de gevolgen van het niet betalen van de vaste lasten. Het is wel belangrijk dat zij de juiste informatie hierover ontvangen. Volgens Haster (2013) zitten migranten namelijk in een kwetsbare positie als het gaat om het hebben/ krijgen van schulden. Dit kan gevolgen hebben op het economisch gebied, sociaal gebied, maatschappelijk gebied, op het gebied van gezondheid en op het gebied van re-integratie.

Om zelfredzaam te zijn is het hebben van een goed sociaal netwerk ook van belang. Volgens Putnam hebben sociale structuren een fundamentele invloed op het creëren van een gelukkige, goed opgeleide, onbezorgde, gezonde en veilige maatschappij. Een sociaal kapitaal vergroot de levenskansen van individuen en maakt hen gelukkiger (Huygen & de Meere, 2008). De Syrische asielzoekers hebben alleen contacten uit hun thuisland en van het AZC. Hun netwerk met Nederlanders is heel erg klein. Dit komt overeen met de theorie van Wilterdink en Heerdink (2007). Hierin wordt beschreven dat positieve affectieve bindingen vooral ontstaan tussen mensen die naast diverse en culturele kenmerken weinig van elkaar verschillen. Terwijl dit wel van groot belang is om goed te kunnen integreren en dus zelfredzaam te zijn. Van Nederlanders kan onder andere de taal, normen en waarden, de Nederlandse cultuur worden geleerd. Het kan ook voorkomen dat de asielzoekers in een sociaal isolement terecht komen, wat weer gevolgen kan hebben voor hun mentale toestand. De Syrische asielzoekers geven wel aan graag hun sociale netwerk te willen uitbereiden met mensen uit Nederland. Met deze positieve instelling zijn er wel mogelijkheden om hun netwerk uit te bereiden. Het is echter niet duidelijk geworden hoe ze dit gaan aanpakken. Omdat hun netwerk bestaat uit alleen mensen van hun eigen etniciteit en (eventueel) andere migranten op het AZC zijn ze op dit gebied onvoldoende zelfredzaam. Volgens de piramide van Maslow heeft de mens de behoefte om gewaardeerd te worden, dit zal zijn zelfredzaamheid vergroten. Dit betekent de behoefte om van jezelf te houden, jezelf als competent en effectief te beschouwen en te doen wat nodig is om door een ander gerespecteerd te worden (Zimbardo, Johnson & McCann, 2013). De Syrische asielzoekers vinden het belangrijk om gewaardeerd te worden en willen daarvoor ook een bijdrage leveren aan de Nederlandse maatschappij, zoals vrijwilligerswerk en de medemens helpen. Ze willen iets terug doen omdat ze zo goed zijn opgevangen na de oorlog in Syrië. Eén van de asielzoekers is bezig met een start voor het vrijwilligerswerk, voor dit onderzoek is dat een bevestiging op antwoorden die zijn gegeven. De Syrische asielzoekers zijn daarom, volgens de gegeven antwoorden, voldoende zelfredzaam op dit gebied. Volgens de theorie van de piramide van Maslow kan dit officieel niet, aangezien je eerst moet voldoen aan niveau 1 om niveau 2 te behalen. Zij voldoen al wel aan niveau 4 van de piramide van Maslow (waardering), maar zijn op niveau 2 en 3 nog niet helemaal zelfredzaam. Dit is gebleken uit de sociale problematiek en hun sociale netwerk. Als laatst staat zelfontplooiing in de behoeften piramide. Hieronder valt spreken van de taal, een carrière en hobby's. Onvoldoende beheersing van de Nederlandse taal is een belemmering bij de integratie in de Nederlandse Samenleving (Schooten & Emmelot, 2004). Daarbij zijn mensen op verschillende manieren afhankelijk van elkaar. Op economisch, politiek, affectief en cognitief gebied. (Wilterdink en Heerdink, 2007). Het voldoende spreken van de Nederlandse taal is daarom essentieel. Hier zijn de Syrische asielzoekers het mee eens en een aantal zijn er ook mee actief. Eén van de asielzoekers kan hier op dit moment niet actief mee bezig zijn, omdat hij veel piekert. Wat wederom een gevolg is van onopgeloste psychische problemen. Daarbij sprak niemand de taal voldoende. Hieruit kan

geconcludeerd worden dat de Syrische asielzoekers op die gebied onvoldoende zelfredzaam zijn. De meerderheid van de asielzoekers geeft aan straks hun eigen inkomen te willen genereren, door te werken of een eigen zaak te beginnen. Door een oud beroep op te pakken, een aantal staan open voor alles en door het opzetten van een eigen zaak. De vrouw en de man zijn hierin volgens de meeste asielzoekers gelijkwaardig. Wanneer het oppakken van een carrière moeizaam gaat zoekt de meerderheid naar hulp hierbij. Een aantal maakt hierbij gebruik van de gemeente. Afgaande op deze antwoorden zijn de Syrische asielzoekers op het gebied van een carrière voldoende zelfredzaam. Daarbij is gevraagd naar de hobby's van de asielzoekers en of ze deze al hebben opgepakt. Alhoewel ze allemaal een hobby hebben heeft de meerderheid dit niet opgepakt. Hier komt ook weer het gevolg van psychische problematiek naar voren en geld speelt hierbij een rol. Ook op dit gebied zijn de Syrische asielzoekers onvoldoende zelfredzaam.

5.3 Conclusie praktische deelvraag 5 |

Welke hulp wordt er geboden om de zelfredzaamheid, op het gebied van de WMO, van de Syrische asielzoekers van het COA te Azelo te bevorderen?

Uit de antwoorden van medewerkers kwam naar voren dat het aanbod wat betreft hulp groot is. Er wordt veel vanuit het COA aangeboden. Uit de antwoorden blijkt ook dat de begeleiding er op gericht is om de zelfredzaamheid van de bewoners te versterken. Dit wordt ook door alle drie de medewerkers beaamt. Zoals bij hoofdstuk 2.1.1 vermeld staat, vinden ze het bij het COA belangrijk dat de asielzoekers zo snel mogelijk 'aarden' en zelf hun eigen weg in de Nederlandse samenleving vinden. Dat is ook terug te zien in de antwoorden van de medewerkers. Zij geven alle drie aan de verantwoordelijkheid zoveel mogelijk bij de mensen zelf te laten en daar waar nodig ondersteuning en hulp te bieden. De hulp die geboden wordt is op vrijwillige basis. Ondanks dat bepaalde hulp wel gestimuleerd wordt, heeft de bewoner alsnog zelf de keus hierin.

De medewerkers geven met name aan dat taal prioriteit nummer één is. Zonder de taal komen ze niet ver. Het spreken van de taal draagt in grote mate bij aan de zelfredzaamheid en zelfregie; je hebt zelf de leiding en kunt zelf dingen bepalen. Zonder taal blijven de mensen hulp van anderen nodig hebben. Zoals bij de resultaten beschreven wordt besteed het COA hier hulp aan door middel van taallessen, gesprekken voeren, externe activiteiten, koffieochtenden en vrijwilligerswerk. Eén bewoner vertelde met enige trots dat hij zich ging aanmelden voor vrijwilligerswerk, mede om meer sociale contacten te krijgen.

Het COA biedt ook hulp als het gaat om de financiën. Zoals in de antwoorden in hoofdstuk vier te lezen is wordt er informatie en advies gegeven over financiële zaken, middels KNM trainingen, gesprekken en voorlichtingen. Hier worden ze er onder andere op geattendeerd wat de vaste lasten in Nederland zijn en dat je voor in principe alles moet betalen. Ze worden voorbereid op het zelfstandige leven in de Nederlandse maatschappij en de daarbij horende kosten.

Op emotioneel gebied wordt ook hulp geboden door het COA. Zij zijn er op gericht dat het goed gaat met de bewoners. Als dit niet het geval is dan pakken zij dit op. Dit doen ze door gesprekken met de bewoners te voeren, een training aan te bieden als dat nodig blijkt en het eventueel doorverwijzen naar een andere zorginstantie. Twee bewoners geven aan dat ze ondersteuning van het COA kunnen krijgen

op dit gebied. Twee andere bewoners geven aan dat ze op de hoogte zijn van de mogelijkheid op het doorverwijzen van personen wanneer het op psychisch gebied niet goed met hen gaat. Ook worden sommige bewoners meer betrokken bij activiteiten om ze uit de sleur/het isolement te halen. Aan het sociale netwerk van de bewoners wordt ook aandacht besteed. Zij geven aan dat dit belangrijk is. Ook vanuit de WMO en Welzijn Nieuwe Stijl is dit belangrijk. Vaak kunnen mensen samen met hun netwerk niet alleen bedenken wat er nodig is, maar kunnen ze ook veel doen om die oplossingen te realiseren (Brink, 2013). Het COA ondersteunt hierin door koffieochtenden te organiseren, vrijwilligerswerk buiten het COA te doen, de zelfwerkzaamheid op het COA en externe activiteiten aan te bieden. Zo wordt de bewoners de kans gegeven om mensen te leren kennen en een netwerk op te bouwen.

Vanuit het COA wordt er ook aandacht aan het werken en studeren van de bewoners besteed. Dit middels voorlichtingen en het benoemen van het aanbod van studeren en vrijwilligerswerk en het belang hiervan. Dit wordt ook gestimuleerd. Screening en Matching. Dit is echt maatwerk waarbij er goed naar de koppeling van bewoners en de toegewezen woonplaats wordt gekeken, met betrekking tot werken en studeren. Het portfolio van de bewoners sluit hier ook op aan.

Als er wordt gekeken naar de WMO en de drie belangrijke termen; zelfregie, eigen kracht en zelfredzaamheid, dan sluit het COA hier goed op aan. Zoals in duidelijk is geworden wordt er hulp geboden op veel verschillende aspecten en manieren. Al deze aspecten van hulp dragen bij aan het vergroten van de zelfredzaamheid, de eigen kracht en de zelfregie van de bewoners. De medewerkers vinden het belangrijk dat de bewoners zelf hun eigen leven coördineren en dat ze zelf beslissen over hen eigen leven, met eventuele ondersteuning daarbij. Het gaat om het zelf bepalen, niet het zelf doen (Brink, 2013).

Zelfredzaamheid gaat dus over het zelf mee kunnen doen (Kennisdossier, 2013). Zelf deel kunnen nemen aan de maatschappij op lichamelijk, verstandelijk, geestelijk en financieel gebied. Kijkend naar deze aspecten kan er de conclusie worden getrokken dat het COA goed aan sluit op de richtlijnen van de WMO. Zij zijn gericht op de eigen kracht en laten de bewoners zo veel mogelijk zelf doen. Zij willen dat de bewoners zich buiten het COA straks ook weten te redden, dat ze goed kunnen participeren en dat ze in staat zijn tot het uitvoeren van de algemene dagelijkse levensverrichtingen en het uitvoeren van een gestructureerd huishouden. Zo veel mogelijk zelfredzaam zijn. Een zelfstandig leven kunnen leiden met zo min mogelijk overheidssteun (Brink, 2013).

Waar je bij de medewerkers een ruim aanbod in de wensen, ideeën, gedachten en behoeften ziet, zie je dit bij de bewoners niet helemaal terug komen. Wat het meest opvalt is het verschil tussen het aanbod van het COA bij werken en studeren en de antwoorden van de bewoners. Het COA biedt veel aan op dit gebied, waaronder voorlichtingen, gesprekken, het aanbod betreft vrijwilligerswerk, participatie en studeren, de Job Bank en het screening en matching. In de interviews geven de medewerkers aan dat het aanbod ruim is, dat er ook echt kansen zijn en dat de bewoners hiervan op de hoogte worden gesteld. In de interviews met de bewoners kwam terug dat er twee bewoners op de hoogte zijn van het vrijwilligerswerk en de interne en externe activiteiten. Als er wordt gekeken naar het onderdeel taal, dan is er bij de antwoorden van de medewerkers te zien dat ook hier het aanbod ruim is en dat er veel aandacht aan besteed wordt. De geïnterviewde bewoners zijn hiervan minder goed op de hoogte. Zij

geven aan dat er lessen zijn om de taal te leren. De overige hulp, die de medewerkers aangeven, wordt door de bewoners niet benoemd. Eén bewoner geeft specifiek aan dat hij het leren erg lastig vindt op het COA. De omgeving op het COA hielp hem niet om goed te leren. Een andere bewoner wil graag meer uren in de week les, hij geeft aan dat de twee uren les die hij volgt voor hem niet voldoende zijn. Ook geeft een jongeman aan dat hij momenteel twee weken op het COA verblijft en tot op heden nog geen uitnodiging heeft gekregen om deel te nemen aan de taal lessen.

Een voorzichtige conclusie wat we hieruit kunnen trekken is dat er een verschil van de kennis van aanbod van hulp wat betreft de medewerkers en de bewoners. Een voorzichtige conclusie wordt benadrukt want het is mogelijk dat de Syrische respondenten hiervan wel op de hoogte zijn, maar dit niet benoemd hebben. Het is dus niet volledig representatief. Tevens moet er rekening mee worden gehouden dat wanneer je een bepaald soort hulp niet nodig hebt, je er ook niet altijd van op de hoogte bent. Pas wanneer je het nodig hebt en/of het je wordt aangeboden dan verdiep je je er meer in.

5.4 Conclusie hoofdvraag

Wat heeft een Syrische jongvolwassene (22-40 jaar) op het COA te Azelo, met een verblijfvergunning of een mogelijkheid daarop, nodig om zelfredzaam te kunnen leven in de Nederlandse samenleving?

Als er wordt gekeken naar wat een Syrische jongvolwassene nodig heeft wat betreft de zelfredzaamheid, dan is dit onder andere taal. Zoals eerder benoemd blijkt de taal ontzettend belangrijk. Dit wordt door zowel medewerkers, als bewoners en door de theorie benoemd. Een medewerker van het COA benoemt dit ook specifiek. Zij geeft aan dat taal heel belangrijk is. Zonder taal kom je nergens. Ze vertelt ook dat ze de bewoners vertelt dat wanneer zij geen Nederlands leren, ze diegene niet aanmelden voor vrijwilligerswerk. Taal is een prioriteit en staat op nummer één, vertelt ze. Ook de theorie beaamt dit: Personen en groepen geven middels taal uitdrukking aan hun identiteit. De eerste communicatieproblemen liggen dan ook vaak op het gebied van taal. Een taalbarrière wordt door professionals vaak als grootste knelpunt gezien in de communicatie met mensen met een andere etnische achtergrond (Taal doet meer, z.j.) Schooten & Emmelot (2014) vertellen dat een onvoldoende beheersing van de Nederlandse taal een belemmering is bij de integratie in de Nederlandse samenleving. Wilterdink & Heerdink (2012) benoemen dat mensen zonder bindingen niet bestaan, ook al ben je gezond. Een mens heeft binding nodig en om elkaar op dit vlak te kunnen begrijpen, moet je met elkaar kunnen communiceren. Gijsberts & Lubbers, (2014) beaamt dit ook. Zij benoemen tevens het belang van contacten met Nederlanders. Contact met Nederlanders doet de Nederlandse taal verbeteren. Door het niet spreken van de taal kunnen mensen in een sociaal isolement. Zonder de taal komen ze niet veel verder. Dat houdt ook in dat het niet spreken van de Nederlandse taal niet bevorderlijk is voor de zelfredzaamheid. Wanneer iemand de taal niet spreekt, weerhoudt het diegene van veel dingen. In baken 4, van Welzijn Nieuwe Stijl, staat het netwerk van de cliënt centraal, waarin formeel en informeel in de juiste verhouding is (Movisie, 2015). Dat betekent dat er professionals zijn die je kunnen ondersteunen, maar dat er ook vrienden, burens en kennissen zijn. Een sociaal netwerk is dus heel belangrijk en om dit op te bouwen is het spreken van de Nederlandse taal van belang. De gegeven antwoorden sluiten aan bij deze theorie. Het COA vindt het belangrijk dat de bewoners een sociaal netwerk op bouwen. Zij bieden hier hulp aan door de bewoners met andere mensen in contact te laten komen, ze hier de kansen voor te geven. Dit kunnen zowel medebewoners als mensen buiten het COA zijn.

Emotionele ondersteuning is ook erg belangrijk met betrekking op het zelfredzaam leven. Wanneer

iemand emotioneel gezien niet in balans is, kan dat een belastende factor worden, waardoor iemand minder zelfredzaam kan zijn. Hulp bij bijvoorbeeld trauma's, angsten, onzekerheid en depressies is hierbij van belang. Door hierbij hulp te bieden en er mee aan de slag te gaan, zal een vluchteling beter zijn/haar draai kunnen vinden binnen de Nederlandse samenleving en daardoor beter kunnen werken aan een goede toekomst (Muller, 2014). Hier wordt door het COA aandacht aan besteed door middel van gesprekken en het eventueel doorverwijzen waar nodig. Uit de interviews blijkt dat de praktijk hierin de theorie versterkt.

Algemene kennis van de maatschappij in Nederland is ook erg belangrijk. Dit wordt op het COA aangeboden door het geven van KNM lessen, Kennis Nederlandse Maatschappij. Het is belangrijk dat de bewoners op de hoogte zijn van zaken die te maken hebben met de financiën, wetten, regels, plichten, regels en normen en waarden. Junger, Mesman en Meeuws (2003) benoemen dat vluchtelingen een relatieve onbekendheid hebben met allerlei voorzieningen die er in Nederland zijn. Schulden beginnen soms al tijdens het verblijf op het asielzoekerscentra. Kennis over deze zaken is zeer belangrijk. Het CBS (2011) geeft aan dat 30% van de huishoudens met een vluchtelingenachtergrond onder het sociaal minimum leeft. Wanneer men niet meer aan zijn verplichtingen voldoet, leidt dit tot schade. Wanneer er geldproblemen zijn kan dat voor een sociaal isolement zorgen, heeft het invloed op het maatschappelijk functioneren en op de persoonlijke ontwikkeling. Het kan ook leiden tot stress, en dat kan weer leiden tot slapeloosheid, moedeloosheid, apathie en wanhoop. Tevens kan het zorgen voor negatieve gevolgen voor de gezondheid (Haster, 2013). Zoals bij de resultaten te zien is, gaf een bewoner aan dat hij graag kennis wil over de normen en waarden zijn in Nederland, hoe de zorginstelling in elkaar zit en wat de regels en wetten zijn. Hij wil dit leren zodat hij straks zelfstandig aan zijn toekomst kan werken. Volgens Opvoeden (2017) is kennis van de normen en waarden belangrijk binnen iedere cultuur. Hierbij kun je denken aan bijvoorbeeld vrijheid, gelijkheid, respect, tolerantie en democratie. Wanneer je in een ander land komt, is het dus van belang om de normen en waarden van dat land te weten.

Opvoeden (2017) vindt het belangrijk dat je leeft volgens je eigen normen en waarden, maar ook volgens de normen en waarden van de samenleving. Een koppel dat tegelijkertijd is geïnterviewd geeft ook aan dat ze heel graag willen weten wat hun rechten en plichten zijn straks, wanneer ze niet meer op het COA verblijven. In de interviews komt ook naar voren dat de bewoners informatie weten middels de KNM trainingen, daar doen zij informatie op.

Uit de interviews bleek dat alle respondenten graag iets terug willen doen voor de Nederlandse maatschappij. Dit in de vorm van werken of vrijwilligerswerk. Tevens geeft een klein aantal aan dat ze weten dat ze straks naar de gemeente kunnen om hier hulp bij te krijgen. Kennis van solliciteren, een carrière opstarten, waar je werk kunt zoeken en hoe je dat moet doen is hierbij dan ook belangrijk. Werk en vrijwilligerswerk heeft verschillende functies, zowel materiële functies als; een inkomen hebben en economische onafhankelijkheid en immateriële functies als; een bepaalde sociale status, sociale contacten, een zinvolle tijdsbesteding en het ontplooiën in zijn/haar werk (Mens en samenleving, 2010). De sociale contacten en het ontplooiën van de persoon komt ook weer terug in de behoeften piramide van Maslow.

5.5 Aanbevelingen |

5.5.1 Aanbeveling 1

Project opzetten om burger en Syrische jongvolwassene in gesprek te laten gaan om de taal te leren.

Door inzet van vrijwilligers.

Uit dit onderzoek is gebleken dat de taal erg belangrijk is om zelfredzaam te kunnen leven in Nederland. Het COA biedt hiervoor verschillende dingen aan, onder andere taallessen. Door een aantal Syrische bewoners wordt hier dan ook gebruik van gemaakt. Meer gevorderde asielzoekers mogen ook verder met een langer traject om de taal nog beter te beheersen. Echter zijn de Syrische bewoners niet helemaal tevreden over aanbod om de taal te leren. De omgeving stimuleert niet, de lessen zijn niet lang genoeg, er wordt vaak herhaalt en er is behoefte aan meer gesprekken om Nederlands te leren. Ook al is er door ons geen onderzoek gedaan naar de kwaliteit van de lessen, kan dit wel handig zijn. Dit door middel van een vervolgonderzoek. Het stimuleren van de taal buiten de lessen om kwam wel in dit onderzoek aan bod. Op het COA is het mogelijk om als Nederlander iemand Nederlands te leren. Hiervoor kan een ruimte gefaciliteerd worden, maar mensen moeten zelf de afspraken maken hiervoor. Binnen of buiten de locatie, het is allemaal mogelijk. Dit wordt al vrij veel gedaan. De aanbeveling op dit gebied is een klein project op te starten hiervoor. Door vrijwilligers te werven om met Syrische jongvolwassenen Nederlands te spreken. Dit kan door middel van sociale media of een flyer bij de supermarkten in de omgeving van Borne. Dit kan ook door te werven bij scholen die maatschappelijke stages organiseren. De Syrische jongvolwassenen kunnen hierover geïnformeerd worden, waarna ze zich kunnen inschrijven. Hierna kunnen vrijwilliger en bewoner van het COA aan elkaar worden gekoppeld. Hierbij zal ook de verantwoordelijkheid liggen bij de vrijwilliger en de bewoner van het COA. Wanneer de samenwerking niet prettig verloopt kan de samenwerking worden ontbonden en kunnen de vrijwilliger en bewoner, wanneer ze hier voor open staan en dit mogelijk is, worden gekoppeld aan een ander. Hetgeen waar het COA dan verantwoordelijk voor is, is het werven van mensen, het informeren van de bewoners en het koppelen van de vrijwilliger en bewoner. Op deze manier kunnen de Syrische jongvolwassenen actiever bezig zijn met het leren van de taal en kunnen meer burgers een bijdrage leveren aan integratie. Ook kan op deze manier het netwerk van de Syrische jongvolwassene worden uitgebreid en misschien zelf een vriendschap ontstaan.

5.5.2 Aanbeveling 2

Onderzoek naar hoe het sociale netwerk van de Syrische jongvolwassenen op het COA vergroot kan worden met mensen buiten hun etniciteit, met onder andere Nederlandse autochtonen.

Geen van de respondenten geeft aan Nederlandse contacten, vriendschappen, kennissen te hebben naast de medewerkers van het COA. De meerderheid geeft ook aan hier wel belang bij te hebben. Echter wordt door de medewerkers van het COA wel benoemd dat het COA aandacht besteedt op het gebied van een sociaal netwerk. Door middel van koffieochtenden, activiteiten, vrijwilligerswerken de zelfwerkzaamheid op het COA. Toch wordt er in de interviews met de Syrische bewoners benoemd dat het sociale netwerk van hun niet veel groter is dan de mensen op het AZC en hun eigen familie. Daarom de volgende aanbeveling: Onderzoek doen naar hoe het sociale netwerk van de Syrische jongvolwassenen

op het COA vergroot kan worden met mensen buiten hun eigen etniciteit, onder andere met Nederlandse autochtonen. Dit onderzoek kan eventueel worden uitbesteedt aan studenten.

5.5.3 Aanbeveling 3

Kennis bieden over solliciteren.

De meerderheid van de respondenten geeft aan zelf een inkomen te willen generen door te gaan werken. Het COA biedt mooie projecten om dit te ondersteunen en om kansen te bieden. Echter is hulp bij het solliciteren niet benoemd. Hoe vind je een geschikte baan? Hoe reageer je hier vervolgens op en hoe voer je een sollicitatie gesprek? Dit kan eventueel worden meegenomen in de informatiebijeenkomsten die het COA aanbiedt. Hiermee kunnen de Syrische jongvolwassenen sneller participeren, wanneer ze een verblijfsvergunning hebben. Alle mogelijkheden wat het COA hiervoor al heeft opgestart zullen daarbij mooi ondersteunen.

5.5.4 Aanbeveling 4

Controleren welke informatie de Syrische respondenten krijgen over schulden en er voor zorgen dat ze over de juiste kennis bezitten op dit gebied.

Aangezien migranten volgens Haster (2013) verkeren in kwetsbare positie als het gaat om financieel zelfstandig zijn, is het van belang dat ze hierover goed worden geïnformeerd. Dit wordt volgens medewerkers en een aantal Syrische respondenten gedaan in de training KNM(Kennis Nederlandse Maatschappij). Echter geeft geen van de Syrische respondenten het goede antwoord op wat het gevolg is van het niet betalen van de vaste lasten. Daarom de aanbeveling om te controleren of de Syrische respondenten voldoende kennis krijgen over het hebben van schulden. Indien zij dit niet krijgen is het van belang dat ervoor gezorgd wordt dat zij deze kennis alsnog ontvangen.

5.5.5 Aanbeveling 5

Onderzoeken naar niet- gebruik op het COA van professionele hulp bij psychische of psychosociale problemen bij Syrische jongvolwassenen. Daarbij onderzoeken hoe ze deze doelgroep kunnen activeren hier wel gebruik van te maken.

Uit de theorie blijkt dat veel vluchtelingen te maken hebben met psychische of psychosociale problemen (Haster,2013). In de conclusie en het theoretisch kader wordt beschreven wat hiervan de gevolgen kunnen zijn. In de interviews kwam verder naar voren dat de respondenten zorgen hadden en één van hen gaf aan een depressie te hebben. Eén respondent gaf al aan het huishouden niet belangrijk te vinden op dit moment, aangezien hij andere zorgen heeft. Ook bij het leren van de taal werd benoemd dat dit moeilijk is, aangezien hij veel piekert en zich daardoor niet kan concentreren. Echter maakte geen van de respondenten gebruik van professionele hulp, terwijl dit wel wordt aangeboden. Er wordt vanuit het COA doorverwezen naar Mediant,Gezondheidscentrum en Tactus verslavingszorg. De meerderheid van de Syrische respondenten geeft aan wel te weten waar ze hulp kunnen vinden. Daarbij geeft de meerderheid aan ook gebruik te maken van deze hulp als het nodig is. Echter maakte geen van de correspondenten gebruik van professionele hulp. Wat ook overeen komt met het onderzoek van het Sociaal en Cultureel Planbureau (2010). Aangezien het voor de zelfredzaamheid van groot belang is dat deze problemen stabiel zijn,wordt de volgende aanbeveling gedaan. Doe onderzoek naar het niet

gebruik maken van professionele hulp bij deze problematiek. Onderzoek daarbij waarom hier geen gebruik van wordt gemaakt en hoe ze deze doelgroep kunnen activeren er wel gebruik van te maken. Dit onderzoek kan eventueel ook worden uitbesteedt aan studenten.

5.6 Sterkte en zwakte analyse.

Hieronder zullen de sterktes en zwaktes van dit onderzoek worden toegelicht. Deze zijn gedurende het onderzoek naar voren gekomen. In de tabel hieronder staat een overzicht ervan, onder de tabel zal het worden toegelicht.

Sterktes	Zwaktes
Medewerking	Tolk
Audio opnames	Brede begripsbepaling zelfredzaamheid
Tolk	Aantal Syrische respondenten
Interview tijdsduur	Interview tijdsduur
Brede begripsbepaling zelfredzaamheid	Niet voldoende doorgevraagd
Interviewvragen aanwezig	Respondent 7: man en vrouw samen geïnterviewd
	Niet gestelde vraag

Sterktes.

→ *Medewerking*: Gedurende het onderzoek is er vanuit het COA goed meegedacht en meegewerkt. De interviews waren snel geregeld. Ook vanuit de bewoners werd er een goede medewerking verleend. Zij wilden graag het gesprek aan gaan. Binnen 2 weken, waarvan drie dagen, zijn alle interviews met zowel medewerkers als bewoners afgenomen.

→ *Audio opnames*: Tijdens de interviews hebben de onderzoekers de interviews opgenomen met zowel de laptop als smartphone. Zo kon er na het interview op elk gewenst moment terug worden geluisterd naar de opnames. Tevens maakt dat, dat er een mogelijkheid is voor betrokkenen om dit na te luisteren. Op deze manier werd ook de betrouwbaarheid vergroot.

→ *Tolk*: Tijdens het interview konden de onderzoekers gebruik maken van een tolktelefoon. Een tolktelefoon houdt in dat er iemand aan de telefoon, die op luidspreker staat, gaat vertalen van het Nederlands naar Arabisch en andersom. Op deze manier konden de onderzoekers en de Syrische respondenten elkaar beter begrijpen. Het merendeel van de Syrische bewoners sprak slecht of geen

Nederlands en/of Engels. Dit heeft een positieve invloed op de betrouwbaarheid van het onderzoek. Dit aspect zal ook terug komen bij 'zwaktes'.

→ *Interview tijdsduur*: De onderzoekers hebben bij alle respondenten aangegeven om tijdens het interview niet te veel uit te wijken over onderwerpen die niet relevant zijn voor het onderzoek of die er niet mee te maken hebben. Op die manier is de tijdsduur van het interview binnen een acceptabele tijd gebleven, tussen de 30-45 minuten. Op die manier bleven de antwoorden zo veel mogelijk relevant en bruikbaar voor het onderzoek. Echter kan dit ook de andere kant op werken. Dit aspect zal daarom ook terug komen bij 'zwaktes', in verband met de validiteit en betrouwbaarheid.

→ *Brede begripsbepaling zelfredzaamheid*: Zelfredzaamheid was in dit onderzoek een redelijk breed begrip. Dit is een sterkte, maar zoals in de tabel weergegeven is ook een zwakte. Het is een sterkte omdat er op deze manier veel dingen besproken kunnen worden waar in dit onderzoek eerder misschien nog niet aan is gedacht. Op die manier komen weer andere dingen aan bod dat mee kan spelen met de zelfredzaamheid van de bewoners.

→ *Interviewvragen aanwezig*: Bij elk afgenomen interview waren de interviewvragen aanwezig. Deze vragen zijn één voor één gevraagd. Pas bij tevredenheid van het antwoord of wanneer duidelijk was dat de vraag niet kon worden beantwoord is er overgegaan naar de volgende vraag. Op deze manier hebben alle respondenten dezelfde vragen beantwoord en zijn de resultaten goed te vergelijken. Tevens waren beide onderzoekers aanwezig gedurende alle interviews. Dit maakt dat de betrouwbaarheid wordt verhoogt.

Zwaktes.

→ *Tolk*: Voor dit onderzoek is gebruik gemaakt van een tolk, dit valt zowel onder een sterkte als onder een zwakte. Het is een zwakte omdat de onderzoekers niet kunnen controleren of de tolk de gestelde vraag goed vertelt en of de tolk het gegeven antwoord goed aan de onderzoekers vertaalt. Tevens is niet te controleren of de tolk alles benoemd wat de bewoner heeft gezegd. Er is dus een mogelijkheid dat sommige antwoorden niet helemaal over zijn gebracht zoals de respondent het heeft aangegeven of zoals de onderzoekers de vraag hebben aangegeven. Ook opvallend was dat de respondent af en toe een antwoord gaf wat niks te maken had met de vraag. Ondanks dat we wel regelmatig tot het goede antwoord probeerden te komen lukte dit niet altijd. Eén keer gaf de tolk aan dat een correspondent volgens hem niet hooggeschoold is. Dit is voor ons niet te controleren. Het is niet te controleren of de vraag goed werd gesteld door de tolk, niet goed te controleren of het goed terug werd vertaald en niet goed te controleren of de respondent de vraag wel goed heeft begrepen. Dit maakt dat een aantal vragen onbeantwoord zijn gebleven. Wat weer gevolgen heeft voor de validiteit van het onderzoek. Doordat we niet weten of de vraag juist is gesteld, is de inhoud van de vraag en het daarop gegeven antwoord niet goed te meten. Het maakt het ook minder betrouwbaar. Wanneer er opnieuw een onderzoek met deze personen afgenomen zou worden, weten we niet of zij dezelfde antwoorden zullen geven vanwege de onduidelijkheid door het vertalen van een tolk. Dit aspect is lastig om voor een

volgende keer te voorkomen. Door de taalbarrière is er iemand nodig die vertaald tussen de interviewer en de geïnterviewde. Mits de mogelijkheid aanwezig is, zou je er voor kunnen zorgen dat je een goede, ervaren tolk hebt, zodat de kansen wat kleiner worden. Echter hadden wij deze mogelijkheid niet.

→ *Brede begripsbepaling zelfredzaamheid*: Zoals eerder aangegeven valt dit onder beide categorieën. Het valt onder zwaktes omdat het begrip zelfredzaamheid niet goed af te bakenen is. Het is een heel ruim begrip dat iedereen weer anders interpreteert. In het theoretische kader is het begrip zo goed mogelijk afgekaderd, maar tijdens de interviews geeft men er al gauw zijn/haar eigen draai aan. Het is een begrip met een heel grote betekenis. Dit heeft een negatieve invloed op de begripsvaliditeit, wat maakt dat het lastig zal zijn om het met andere onderzoeken te vergelijken. Voor een vervolg onderzoek zou een alternatief kunnen zijn om het begrip zelfredzaamheid op te delen in verschillende onderdelen. Dus het nog meer afbakenen en voor duidelijkheid betreft het begrip zorgen.

→ *Aantal Syrische respondenten*: Voor dit onderzoek is gebruik gemaakt van 8 Syrische bewoners. Dit is dus maar een klein deel van de Syrische bewoners die er op het COA wonen. Tevens ook een heel klein deel van de Syrische vluchtelingen die hier in Nederland wonen. Waarin verschil tussen cultuur, geloof en herkomst een rol speelt. Daarom wordt er ook een voorzichtige conclusie getrokken. Er is nu een beeld geschetst van een klein deel van de aanwezige doelgroep. Wil je alles goed in kaart krijgen, dan zal er voor een volgend onderzoek een goede steekproef uitgevoerd moeten worden die de populatie vertegenwoordigd. Dan zal het onderzoek ook meer tijd in beslag mogen nemen dan de krappe 5 maanden die er voor dit onderzoek gepland stond.

→ *Interviewtijdsduur*: Voor dit onderzoek zijn de interviews afgebakend in verband met de tijdsduur voor het onderzoek. Het was niet haalbaar om een gesprek te voeren langer dan drie kwartier met acht respondenten. Daarom is niet op elk onderwerp doorgevraagd, waar de bewoner misschien wel behoefte aan had. Het viel in sommige gevallen op dat de bewoners wel graag wilden praten. Dit had mede te maken met het feit dat er gebruik werd gemaakt van een tolk telefoon. Zij hebben niet altijd de mogelijkheid om via een tolk telefoon te communiceren, dus dit was een moment waarop zij hun verhaal konden doen. Er is uitgelegd dat dit niet mogelijk is tijdens het interview in verband met de duur er van. Tevens kan het afbakenen van de tijdsduur er voor hebben gezorgd dat we relevante informatie voor ons onderzoek hebben gemist. De betrouwbaarheid en validiteit wordt hierdoor niet volledig gewaarborgd. Dit zou je voor een volgend onderzoek kunnen voorkomen door meer tijd hiervoor in te plannen en daar rekening mee te houden.

→ *Doorvragen*: Kijkend naar de resultaten is opgevallen dat op een aantal antwoorden meer had moet worden doorgevraagd. Hierdoor zijn een aantal gegeven antwoorden van de respondenten niet helemaal helder. Deze kunnen nu alleen maar worden geïnterpreteerd. Omdat er niet altijd goed doorgevraagd is, is er niet op alle vragen antwoord gegeven, wat het onderzoek minder valide maakt. Bij een vervolg/ander onderzoek zou je dit kunnen voorkomen door hier bewust van te zijn. Dit was ons eerste onderzoek dus alles was nog nieuw. Een volgende keer weten wij waar de valkuil ligt er zullen wij daar rekening mee houden.

→ *Respondent 7: man en vrouw samen geïnterviewd:* Van te voren is heel duidelijk aangegeven dat de respondenten apart van elkaar geïnterviewd worden. Daarom is naar iedere respondent individueel een uitnodiging gestuurd met datum en tijd, om dit nogmaals duidelijk te maken. Echter kwam respondent 7, een man en zijn vrouw, samen op gesprek. Zij gaven aan dit graag samen te willen doen. Aangezien er nog een vrouwelijke respondent geïnterviewd moest worden is hiermee akkoord gegaan. Er is geïnterpreteerd en aangenomen dat man en vrouw open en eerlijk antwoord gaven, echter is dit niet volledig betrouwbaar. In een gesprek samen kunnen de antwoorden worden beïnvloed door de aanwezigheid van een ander. Dit is niet te voorkomen. Deze mensen gaan vrijwilliger het interview in en hebben het recht om dit samen te doen. Voor een vervolg onderzoek zou je bij het werven van mensen nogmaals duidelijk kunnen navragen of zij akkoord gaan met een gescheiden interview. Desnoods vertaald een andere Syrische bewoner die Engels en/of Nederlands begrijpt, wat de bedoeling is.

→ *Niet gestelde vraag:* Er is niet aan de medewerkers gevraagd welke taken zij uitvoeren naast hun taken die opgelegd zijn vanuit hun functie. Doen zij nog extra dingen? Of doen zij juist minder dan wat in de taakomschrijving staat? Dit kan invloed hebben op het beeld dat de Syrische bewoners hebben over het COA en over de medewerkers. Voor een vervolg onderzoek zou dit een aspect zijn om niet te vergeten en waar aandacht aan besteed moet worden. Hierdoor krijg je meer een algeheel beeld wat weer positief is voor de betrouwbaarheid van het onderzoek.

5. 7 Discussie

Voor dit onderzoek is de zelfredzaamheid van Syrische jongvolwassenen gemeten door gebruik te maken van de piramide van Maslow. Dit is echter niet de enige manier om zelfredzaamheid bij deze doelgroep te onderzoeken. De piramide van Maslow gaat er van uit dat een mens zich enkel kan ontwikkelen volgens de piramide. Wat inhoudt dat eerst niveau 1 behaald moet worden om niveau 2 te behalen, en zo verder. In de conclusie is al gebleken dat deze doelgroep daar niet helemaal aan voldoet. De Syrische jongvolwassenen zijn volgens de antwoorden die zij gaven niet voldoende zelfredzaam op niveau 2 (veiligheid en zekerheid) en niveau 3 (hechting en verbondenheid), maar wel op niveau 4 (waardering). De Syrische jongvolwassenen helpen door de volgorde van de piramide van Maslow kan daarom al in twijfel worden getrokken. Daarbij zijn er meerdere manieren om een vluchteling te ondersteunen in zijn weg naar zelfredzaamheid. In het interview werd door een aantal respondenten benoemd dat je zonder een goed sociaal netwerk nooit gaat integreren. D66 (2016) stelt dat taalles vanaf dag één belangrijk is om goed te integreren. In Denemarken moeten de vluchtelingen werken vanaf dag één om zelfredzaam te zijn (theLokaldk, 2016). Dit keer niet in het belang van de vluchteling, maar in het belang van de maatschappij. Op deze manier kan er namelijk worden bezuinigd. Uitgaande van deze aspecten hoeft een vluchteling niet te beginnen bij niveau 1 uit de piramide van Maslow, om voldoende zelfredzaam te zijn.

Volgens Vluchtelingwerk Nederland (z.j.) leeft een vluchteling zonder sociale contacten een teruggetrokken bestaan en leert de taal niet goed spreken. Daarom bieden zij een workshop Sociaal isolement aan. Iemand in een sociaal isolement kan worden beschouwt als eenzaam. Eenzaamheid gaat om een subjectief ervaren verschil tussen de gewenste en feitelijke relaties, namelijk het aantal contacten is minder dan men wenst of de kwaliteit van de aanwezige contacten voldoet niet aan iemands behoefte. In deze beide gevallen wordt het gemis als onplezierig of stressend ervaren en gaat het gepaard met negatieve gevoelens. Wanneer mensen geen goed sociaal netwerk hebben heeft dat invloed op hun levenskwaliteit. Wanneer er geen sociale steun is kunnen negatieve gebeurtenissen langer doorwerken in hun leven. Het kan leiden tot gezondheidsproblemen, een afname van het welbevinden en de ervaren kwaliteit van leven, een lagere mate van maatschappelijk welzijn en het gevoel maatschappelijk nuttig te zijn. Er ontstaan dan ook problemen op andere levensterreinen zoals gezondheidsproblemen, psychische problemen, financiële problemen, problemen met zelfzorg, dagbesteding of vervulling (Machielse, 2015). Uitgaande van deze theorie is het belangrijk dat de vluchteling een goed sociaal netwerk heeft om zelfredzaam te kunnen leven. Wanneer een vluchteling een sociaal netwerk opbouwt is hij meteen actief in de maatschappij. Oftewel hij participeert. Het CDA (2017) vindt dit onder andere belangrijk. Zij willen graag dat vluchtelingen binnen de aangegeven tijd slagen voor hun inburgering. Zij willen dat dit, in het uiterste geval, leidt tot een intrekking van de verblijfstatus. Tenzij iemand een grote of bijzondere bijdrage levert aan de samenleving, dus participeert. Een sociaal netwerk kan hierbij helpen. Dan kunnen er kansen ontstaan op het gebied van vrijwilligerswerk, een baan en het leren van de taal.

D66 (2016) benoemt dat het spreken van de Nederlandse taal van groot belang is om goed te integreren. Wanneer wordt gekeken wie wij als Nederlanders zijn en wat ons bindt, begint dat volgens hen bij een gedeelde taal. Je kan vluchtelingen onze waarden niet leren met boekjes in een afgesloten omgeving. Het Nederlands leer je niet op een cursus. Onze waarden gaan pas leven door mee te doen, door te studeren en door te werken. Wederom door te participeren. De taal leren is hierbij een startpunt, de rest een logisch gevolg. Uit onderzoek van het SCP blijkt dat een vluchteling die de taal goed spreekt twee tot drie keer zoveel kans maakt op een baan. Dat is in het belang van de vluchteling

en in het belang van alle Nederlanders. Voor een kansrijke toekomst heb je volgens D66 kansen nodig. Daarom willen zij investeren in taallessen voor de vluchteling vanaf dag één. Volgens deze theorie moet er dus in eerste instantie worden geïnvesteerd in het spreken van de taal om zelfredzaam te zijn. Wanneer een vluchteling de taal goed leert kan hij onder andere een sociaal netwerk opbouwen en een baan vinden. Ook leert hij tijdens de lessen andere mensen kennen. Zij kunnen hem helpen bij een zelfredzaam leven, maar hij kan hen ook helpen. Op deze manier participeert hij ook meteen. Hij is dan actief bezig om een bijdrage te leveren aan de maatschappij.

De Deense premier Lars Løkke Rasmussen vertelde dat vluchtelingen moeten werken en sneller een baan moeten krijgen. In Denemarken stond het krijgen van vluchtelingen in de Deense arbeidsmarkt, in 2016, centraal in gesprekken tussen overheid, de vakbonden en werkgeversvereniging. Vluchtelingen in Denemarken zouden moeten werken vanaf dag één. Volgens Lars Løkke Rasmussen zal dit de integratie verbeteren. Dit gaat voorbij aan de piramide van Maslow. Het zal kansen vergoten om andere uitdagingen te overwinnen. Hiermee is namelijk een besparing van 200 kroon mogelijk per keer dat een vluchteling werk vindt en de sociale steun verlaat. Wanneer de arbeidsparticipatie van vluchtelingen niet tot het niveau van andere niet- westerse immigranten wordt gebracht zal de Deense economie binnen een paar jaar 2,5 miljard dollar verliezen. Om dit te bereiken wordt een maatregel opgesteld waarmee vluchtelingen in dienst kunnen komen, ondanks dat ze niet op dezelfde basis kunnen werken als anderen. Daarbij wordt het juist gevonden om ze eerder aan het werk te laten, zodat ze geen motivatie verliezen. Ook blijkt uit ervaring dat vluchtelingen het Deens tweemaal zo snel leren als ze werken, in vergelijking met een normaal programma van taallessen (theLokaldk, 2016). De vluchteling moet ook hier meteen participeren om zelfredzaam te zijn. Via een baan kan hij de taal leren en een sociaal netwerk opbouwen. In dit geval vooral belangrijk omdat het de Deens maatschappij dan minder geld kost. Interessant is om deze aanpak te blijven volgen, om te zien hoe dit uitpakt in de praktijk. Wat de positieve en negatieve gevolgen hiervan zijn.

In de verschillen van de bovenstaande manieren van aanpak zit wel een verband. Het hebben van een sociaal netwerk vergroot de kans op het leren van de taal en het hebben van een baan. De taal leren vergoot de kans op een baan en het hebben van een sociaal netwerk en ook in het hebben van een baan zitten de andere aspecten verweven. Daarbij gaan ze er vanuit dat men door te participeren zelfredzaam wordt. Het opbouwen van een sociaal netwerk, het leren van de taal en werken is actief deelnemen aan de Nederlandse maatschappij. In de piramide van Maslow is dit niet het geval. Hier moet eerst veiligheid en zekerheid worden gecreëerd voordat men gaat participeren.

De Nederlandse manieren van aanpak zijn vooral gericht op het welzijn van de vluchtelingen. Dit sluit ook aan op de WMO die erop gericht is de cliënt in zijn eigen kracht te zetten.

De Deense aanpak houdt hier minder rekening mee. Zij verwachten dat de vluchteling meteen aan het werk gaat zodat er kan worden bezuinigd. Rekening houden met eventuele beperkende omstandigheden wordt in het artikel te Lokal dk niet genoemd.

Aan de social worker in Nederland wordt dus gevraagd zijn cliënten in zijn eigen kracht te zetten. Dit kan ook worden ingezet om een Syrische jongvolwassene meer zelfredzaam te maken. Er kan worden gekeken naar zijn sterke punten en hoe hij dit kan inzetten bij de opbouw van zijn nieuwe leven. Hierbij is het van belang dat ook rekening wordt gehouden met het welzijn van de Syrische jongvolwassene. Wanneer iemand bijvoorbeeld ongelukkig is, kan dit zijn eigen kracht verkleinen. Hem aan het werk zetten zodat er kan worden bezuinigd is dan niet perse passend. Dit kan er namelijk voor zorgen dat een vluchteling ongelukkig en onzeker wordt doordat zijn leven dan misschien alleen bestaat uit werken, hij zijn werk niet leuk vindt en hij misschien wel blijft piekeren over zijn zorgen. Dit is een risico, het hoeft natuurlijk niet zo uit te pakken. Zoals eerder benoemd is het interessant om deze ontwikkelingen in de gaten te houden. Volgens de beroepscode wordt van een SPH'er verwacht dat hij verantwoordelijkheid

neemt voor het professioneel handelen en daarover verantwoording af legt (Phorza, 2005). In dit geval is dat verantwoordelijkheid nemen bij het ondersteunen in de weg naar zelfredzaamheid van de Syrische jongvolwassene. Dit onderzoek kan daarbij helpen. Doordat de social worker bewust wordt gemaakt van een aantal valkuilen en sterke punten van de Syrische jongvolwassene in de weg naar zelfredzaamheid. Ook krijgt hij mogelijkheden aangedragen om de zelfredzaamheid te creëren. In eerste instantie volgens de piramide van Maslow. In de discussie is naar voren gekomen dat het ook kan door meteen te beginnen met participeren, door bijvoorbeeld te werken aan een sociaal netwerk of het leren van de taal. Aan de social worker de keuze wat bij hem en bij de organisatie past. Deze manieren van aanpak kunnen dan worden meegenomen in de verantwoording.

Literatuurlijst |

Brink. C. (2013) Zelfregie, eigen kracht, zelfredzaamheid en eigen verantwoordelijkheid. Geraadpleegd op <https://www.movisie.nl/>

CDA. (2017). Immigratie en integratie. Geraadpleegd op <https://www.cda.nl/>

Centraal Bureau voor de Statistiek. (2014). Integratie verloopt moeizaam. Geraadpleegd op <https://www.cbs.nl/>

Centraal Bureau voor de Statistiek. (2014). Integratie verloopt moeizaam. Geraadpleegd op <https://www.cbs.nl/>

Centraal Bureau voor de Statistiek (2014) Hoe verdelen man en vrouw werk, zorg en invloed. Geraadpleegd op <https://www.cbs.nl/>

Centraal Bureau voor de Statistiek. (2016). Meeste immigranten komen nu uit Syrië. <https://www.cbs.nl/>

Centraal orgaan Opvang Asielzoekers. (z.j.) Intensief begeleidende opvang. Geraadpleegd op <https://www.coa.nl/nl/>

Centraal Orgaan opvang Asielzoekers. (z.j.). Over COA. Geraadpleegd op <https://www.coa.nl/>

DC 10. (z.j.). Motivatietheorie: Maslow. Geraadpleegd op <http://www.profi-leren.nl/>

D66. (2016). Stuur vluchtelingen vanaf dan één naar Nederlandse les. Geraadpleegd op <https://d66.nl/>

Dienst Uitvoering Onderwijs. (z.j.) Inburgeren in Nederland. Geraadpleegd op <https://www.inburgeren.nl/>

Gijsberts, M & Lubbers, M. (2014) Beheersing van de Nederlandse taal onder recente migranten uit nieuwe EU-lidstaten en traditionele migratielanden. Geraadpleegd op <http://www.ingentaconnect.com/c>

Graaf. J. de. & Tieleman-Fokker, M. (2012) *Ontwikkelingspedagogiek*. Den Haag: Boom Lemma Uitgevers.

Haster, D. (2013). *Basisboek integrale schuldhulpverlening*. Utrecht: Noordhoff Uitgevers

Huygen, A& de Meere, F. (2008). De effecten van sociale samenhang. Geraadpleegd op: <http://www.verwey-jonker.nl/>

Junger, M& Mesman, J& Meeuws, W. 2003. Psychosociale problemen bij adolescenten. Geraadpleegd op <https://books.google.nl/>

Kansplus. (z.j.) Eigen kracht en zelfredzaamheid. Geraadpleegd op <https://www.kansplus.nl/>

Kennisdossier. (2013) zelfregie, eigen kracht, zelfredzaamheid, eigen verantwoordelijkheid. Geraadpleegd op <file:///C:/Users/Gebruiker/Downloads/kennisdossier-5-zelfregie-eigenkracht-zelfredzaamheid-eigenverantwoordelijkheid.pdf>

Machielse, A. (2015) Ouderen in een sociaal isolement. Geraadpleegd op <https://www.movisie.nl/>

Mens en samenleving (2010) Wat is arbeid en wat is de functie van werk? Geraadpleegd op <http://mens-en-samenleving.infonu.nl/>

Michelbrink, F (2006). Praktijkgericht onderzoek in zorg en welzijn. Amsterdam: S.W.P. B.V.

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. (2010). Welzijn Nieuwe Stijl. Geraadpleegd op: <http://www.invoeringwmo.nl/>

Movisie. (2013). Zelfregie, eigen kracht, zelfredzaamheid en eigen verantwoordelijkheid. De

Movisie. (2015). Wmo 2015. Wat is er veranderd? Geraadpleegd op <https://www.movisie.nl/>

Movisie. (2015). WMO 2015: wat is er veranderd? Geraadpleegd op <https://www.movisie.nl/>

Muller, R. (2014). Ik kan het zelf wel. Geraadpleegd op <https://hbo-kennisbank.nl/>

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. (2010). Welzijn Nieuwe Stijl. Geraadpleegd op: <http://www.invoeringwmo.nl/>

Nibud. (z.j.). Uw kind wordt 18 jaar. Geraadpleegd op <https://www.nibud.nl/>

Nibud. (z.j.) Financiële problemen. Geraadpleegt op <https://www.nibus.nl/>

Opvoeden. (z.j.) Normen en waarden. Geraadpleegd op <https://www.opvoeden.nl/>

Peeters, P. & Cloin, C. (2012). Onder het mom van zelfredzaamheid. Eindhoven: Pepijn B.V., Uitgeverij

Phorza. (2005). Beroepsorganisaties voor professionals, in sociale en pedagogische functies. Geraadpleegd op <http://pdf.swphost.com>

Psychische gezondheid. (z.j.) Draagkracht en draaglast. Geraadpleegd op <http://www.psychischegezondheid.nl/>

Schooten, E. van & Emmelot, Y. (2004). De integratie van taal- en vakonderwijs. Geraadpleegd op <http://repository.tudelft.nl/>

Slinger, K. (2016). De organisatie van de (jeugd-)gezondheidszorg voor asielzoekers- en vluchtelingkinderen in Nederland. Geraadpleegd op <https://link.springer.com/>

Sociaal en Cultureel Planbureau. 2010. Vaker problemen, minder gebruik. Geraadpleegd op <file:///C:/Users/Gebruiker/Downloads/Persbericht%20Naar%20Hollands%20gebruik.pdf>

Solidariteit voor het gezin. (z.j.). Zelfstandigheid en zelfredzaamheid bij kinderen. Geraadpleegd op <http://www.expoo.be/>

Stichting Vluchteling. (z.j.). Syrië. Geraadpleegd op <https://www.vluchteling.nl/>

Taal doet meer. (z.j.). Geraadpleegd op <http://www.taaldoetmeer.nl/>

Tankink, M & Mierlo van, B & Roy le, J & Furman, K. (2011). Intergrale werkwijze opvang +. Geraadpleegd op [file:///C:/Users/Lisanne/Downloads/20111024%20Werkwijze%20Methodiek%20Opvang+%20final%20\(4\).pdf](file:///C:/Users/Lisanne/Downloads/20111024%20Werkwijze%20Methodiek%20Opvang+%20final%20(4).pdf)

The Local dk. (2016). PM: Refugees in Denmark should work 'from day one'. Geraadpleegd op <https://www.thelocal.dk/>

Tieleman, M (2011). *Levensfasen*. Den Haag: Boom Lemma Uitgevers

Verhoeven, N (2011). *Wat is onderzoek?* Den Haag: Boom Lemma uitgevers.

Volkskrant. (2015). Vluchtelingen en toeristen ontmoeten elkaar op Lesbos. Geraadpleegd op <http://www.volkskrant.nl/>

Wermölder. H. (2016). 7 weetjes over vluchtelingen voor naïeve optimisten. Geraadpleegd op <https://www.nrc.nl/>

Winfried. (2007). De piramide van Maslow en bedrijven. Geraadpleegd op <http://www.itinzicht.nl/>

Zimbardo, P.G & Johnson, R.L & McCan, V. (2013). *Psychologie een inleiding*. Amsterdam: Pearson Benelux.

Zorg voor beter. (2017). Wat is zelfredzaamheid? Geraadpleegd op <http://www.zorgvoorbeter.nl/>

Bijlagen |

Bijlage 1 : Beoordelingsformulier.

Beoordelingsformulier T.AMM.37555 Bachelorrapport

Naam student	Lisanne Voerhuis en Lori Schrijver				
Studentnummer					
Datum	24 mei 2017				
1 ^e Beoordelaar	Pim Stegen				
2 ^{de} Beoordelaar	Lars Assen				
Beoordelingsvoorwaarden			Feedback		
Aangeleverd zijn: Modelovereenkomst onderzoeksopdracht (bijlage 1 handboek) Evaluatieformulier opdrachtgever (bijlage 2 handboek)			V		
Ruwe data en instrument zijn gezien door de tweede beoordelaar tijdens het onderzoeksproces.			V		
Format (omslag, titelpagina, voorwoord, samenvatting, inhoudsopgave, inleiding (met aanleiding, doelstelling, vraagstelling, leeswijzer), beschrijving onderzoeksmethode, resultaten, conclusies, aanbevelingen, discussie) is zakelijk, helder en volgens "Handleiding professioneel schrijven".			V		
Er is gebruik gemaakt van juiste, relevante, actuele, buitenlandse, valide en betrouwbare bronnen en vermelding is correct volgens "Handleiding professioneel schrijven".			V		
Het rapport is geschreven in de vorm van een lopend verhaal met een logische opbouw, welke met behulp van inleidingen en overgangszinnen wordt verhelderd.			V		
Het rapport is geschreven in een correcte zakelijke schrijfstijl, de spelling is correct, grammatica is correct, formuleringen zijn correct (geen beschuldigingen, persoonlijke ontboezemingen, waardeoordelen, etc.)			V		
Alle bijlagen zijn relevant, spaarzaam, maar wel voldoende aanwezig ten behoeve van de reproduceerbaarheid van het onderzoek.			V		
Criteria	0	3	6	8	10
1. Het onderzoek is maatschappelijk relevant. Het onderzoek is bruikbaar en/ of vernieuwend voor de beroepspraktijk.	De maatschappelijke relevantie, bruikbaarheid en meerwaarde voor de praktijk worden niet beschreven of zijn niet aanwezig.	Het onderzoek heeft summiere maatschappelijke relevantie en meerwaarde voor de beroepspraktijk. Het onderzoek is weinig bruikbaar.	Het onderzoek draagt bij aan optimalisering van de methodiek en/of methode van de opdrachtgevende instelling.	<u>Tevens draagt het onderzoek bij aan andere, gelijksoortige instellingen op grond van maatschappelijk relevante ontwikkelingen. Hierbij zijn theorieën kritisch met elkaar vergeleken en geïntegreerd met de onderzoeksresultaten.</u>	Daarnaast draagt het onderzoek bij aan het evidence based handelen in de beroepspraktijk. Hierbij wordt gekomen tot nieuwe inzichten, kennis ten aanzien van innovatie van de beroepspraktijk en een visie van de onderzoeker.

Criteria	0	3	6	8	10
2. Het onderzoek heeft <i>diepgang</i> , er wordt relevante theorie gebruikt inclusief (buitenlandse) vaktijdschriftartikelen, waarbij een afweging wordt gemaakt over de bruikbaarheid ervan voor het onderzoek.	Er is geen diepgang te onderscheiden en gebruik gemaakt van literatuur.	Er is gebruik gemaakt van (weinig) verschillende bronnen waarbij de meerwaarde niet relevant en logisch is.	Er wordt theorie gebruikt, waarbij de meerwaarde hoofdzakelijk relevant en logisch is. Richtlijn: 15 bronnen, incl. 4 artikelen. Ook is er een beschrijving van een of meerdere relevante internationale methodieken, of internationale ontwikkelingen.	<u>Daarnaast is de gebruikte theorie in de meeste paragrafen geïntegreerd in het rapport en in eigen woorden weergegeven.</u> <u>Richtlijn: 16-20 bronnen, incl. 4 artikelen.</u> <u>Ook is er een vergelijking beschreven tussen een of meerdere relevante nationale en internationale methodieken of nationale en internationale ontwikkelingen.</u>	Daarnaast is de gebruikte literatuur geïntegreerd in het rapport en vergelijkend en in eigen woorden weergegeven. Richtlijn: 20 bronnen, incl. 5 artikelen. De betekenis van de vergelijking tussen een of meerdere relevante nationale en internationale methodieken of internationale ontwikkelingen voor de beroepspraktijk is beschreven.
3. De onderzoeksvraag is helder, komt voort uit de doelstelling; is haalbaar, afgebakend en precies. De gebruikte onderzoeksmethode is transparant en verantwoord.	De doelstelling, onderzoeksvraag en/of deelvragen de gebruikte onderzoeksmethode worden niet weergegeven.	De onderzoeksvraag, doelstelling en deelvragen zijn niet helder en komen niet logisch uit elkaar voort.	De onderzoeksvraag, doelstelling en deelvragen zijn voldoende helder en sluiten op elkaar aan. Interview/enquêtevragen zijn geformuleerd op basis van geoperationaliseerde theorie.	<u>Daarnaast zijn de items duidelijk geformuleerd, komen logisch uit elkaar voort en zijn voor één interpretatie vatbaar.</u>	Daarnaast is de onderzoeksmethode complex en/of er wordt gebruik gemaakt van passende onderzoeksmethoden waardoor triangulatie bereikt kan worden.
4. De resultaten zijn reproduceerbaar en transparant. Het analysekader is duidelijk (bijvoorbeeld SPSS, Kwalitan), dataverwerking en weergave van resultaten is correct.	Het analysekader en/of de dataverwerking worden niet weergegeven.	De data zijn niet systematisch, verifieerbaar en op basis van een geaccepteerde methode verzameld en verwerkt.	<u>De data zijn plausibel. De weergave van de resultaten is correct, maar de resultaten hadden duidelijker weergegeven kunnen worden.</u>	De data zijn op basis van een geaccepteerde methode verzameld en verwerkt. De data zijn controleerbaar, betrouwbaar en valide.	Daarnaast zijn de items toe te passen in een bredere context dan de opdrachtgevende instantie.
5. De conclusies en aanbevelingen geven antwoord op de vraagstelling en worden gekoppeld aan theorie.	De conclusie en aanbevelingen zijn niet beschreven.	Er wordt onvoldoende specifiek antwoord gegeven op de vraagstelling of het antwoord op de vraagstelling is niet logisch beredeneerd.	Er wordt antwoord gegeven op de vraagstelling en er is sprake van een minimale koppeling tussen resultaten en theorie.	<u>Er wordt antwoord gegeven op de vraagstelling en er is een koppeling tussen resultaten en theorie. De inzichten zijn echter voorspelbaar en niet (geheel) vernieuwend te noemen.</u>	Er is een duidelijke koppeling gemaakt tussen de resultaten en de theorie en hierdoor is tot vernieuwende inzichten gekomen die bruikbaar en toepasbaar zijn voor de verbetering/innovatie van de beroepspraktijk.

Criteria	0	3	6	8	10
6. De sterktes en zwaktes van het onderzoek zijn beschreven. Er is een discussie aanwezig. De discussie omvat het eigen professioneel standpunt over het onderzoeksonderwerp onderbouwd met argumenten. De discussie wordt gevoerd vanuit diverse perspectieven (denk aan diverse personen en/of micro-, meso- en/of macroniveau).	De sterktes en/of zwaktes van het onderzoek en/of de discussie zijn niet beschreven.	De sterktes en zwaktes van het onderzoek bevatten informatie die niet kloppend is. De discussie bevat informatie die niet kloppend is en/of is niet onderbouwd met argumenten.	<u>Diverse sterktes en zwaktes van het onderzoek zijn beschreven.</u> <u>De discussie is aanwezig, bevat kloppende informatie welke onderbouwd is met argumenten, maar is weinig kritisch en vernieuwend en wordt belicht vanuit slechts één perspectief.</u>	Daarnaast zijn diverse sterktes en zwaktes van het onderzoek en de mogelijke implicaties voor het onderzoek aangegeven. Daarnaast is de discussie vanuit diverse perspectieven beschreven en wordt het eigen professionele standpunt onderbouwd met argumenten. Nieuwe bronnen worden gebruikt om de discussie te onderbouwen.	Daarnaast staan voor vervolgonderzoek alternatieven beschreven om de zwaktes van dit onderzoek in de toekomst te voorkomen. Daarnaast is er sprake van oordeelsvorming van de onderzoeker(s) waarbij kennis en inzicht naar voren komt en (leer)vaardigheden duidelijk worden in een eigen professioneel standpunt.
Totaal aantal behaalde punten (max. 6 x 10 = 60) = 44					
Cijfer 7					
Feedback op totaalproduct Een gedegen bachelor rapport, dat een lijn uitzet en deze consistent uitwerkt. Wat opvalt is de theoretische diepgang die gezocht en gevonden is. Dit weten jullie uit te werken aan heel praktische aanbevelingen. Dat is een absolute kracht van dit rapport. De gemaakte keuzes worden helder verwoord en uitgewerkt, waardoor al met al dus een zeer goed onderbouwd én leesbaar rapport ontstaat. Twee onderdelen die wat minder zijn, zijn de uitwerking van de resultaten en de discussie. Bij het eerste maken jullie de keuze voor een cijfermatige uitwerking. Dat bevreemdt enigszins bij een dergelijke kwalitatieve benaderingswijze. De verdere uitwerking is wat uitgebreid, wat de helderheid niet ten goede komt. Daarnaast roept de inleiding van hoofdstuk 4 wat vragen op; hoort dat niet in hoofdstuk 3? De discussie is qua thematiek mooi in het verlengde van het rapport, maar de diepgang, multi-perspectief en de link met het vak zijn wat minder goed uitgewerkt. Alhoewel mooi linken met Denemarken zijn gezocht, blijft wat ik noem het handelen in een weerbarstige praktijk waarbij verschillende betrokkenen vanuit verschillende kaders handelen wat onderbelicht. Desalniettemin een fraai rapport wat mooie aanknopingspunten heeft voor de beroepspraktijk!					

Cesuur bepalen eindcijfer:

- Er dient aan de voorwaardelijke vormcriteria voldaan te zijn. ***Indien dit niet het geval is wordt de toets in Bison beoordeeld met het cijfer 1.***
- Om een voldoende (= 6) te krijgen, moeten **minimaal 34 punten** worden behaald.
- Het cijfer wordt bepaald door de afzonderlijke punten op elk criterium op te tellen en het puntentotaal af te lezen in de onderstaande tabel.

Cijfer	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Max. 60 Punten	0-9	10-15	16- 21	22- 27	28-33	34-40	41-46	47-52	53-57	58-60

Bijlage 2 | Overeenkomst onderzoeksopdracht.

OVEREENKOMST ONDERZOEKSOPDRACHT	
STUDENTGEGEVENS	
Naam	Lisanne Voerhuis
Adres	Korte Prinsenstraat 33
Postcode/woonplaats	7607 JB Almelo
Telefoonnummer	0625067446
Mobiel	0625067446
Email	Lisanne-v@hotmail.com
Opleiding	Sociaal Pedagogisch Hulpverlening / Social Work
(Indien meerdere deelnemende studenten, naam en adresgegevens toevoegen)	
GEGEVENS INSTELLING/ORGANISATIE	
Naam Organisatie + afdeling	COA Azelo
Eindverantwoordelijke onderzoek	Remko Kootstra
Onderzoeksbegeleider + opleiding	Remko Kootstra
Adres	Bornerbroeksestraat 103
Postcode/woonplaats	7621 AE Borne
Telefoonnummer	088 7150500 / 06 20400785
Email	remkokoortstra@coa.nl
De organisatie geeft wel/niet* toestemming voor publicatie van het bachelorrapport.	
GEGEVENS ACADEMIE MENS EN MAATSCHAPPIJ	
Naam Organisatie + afdeling	Saxion, Academie Mens en Maatschappij
Eindverantwoordelijke onderzoek	Karin Kremer-Baars
Onderzoeksbegeleider + opleiding	Nog niet bekend
Adres	M.H. Tromplaan 28
Postcode/woonplaats	Postbus 70.000/7513 AB Enschede
Telefoonnummer	053-4871.55
Email	
GEGEVENS ONDERZOEK	
Onderwerp en achtergrondschets	Zelfstandigheid volwassene asielzoekers
Doelstelling/vraagstelling	Nader toe te lichten
Projectomschrijving	Bacheloronderzoek
Werkwijze	In overleg
Middelen (bijv. financiën, overlegtijd)	In overleg
Tijdsfasering (start-, loop- eindtijd)	16-01-2017 t/m 23-06-2017
Let op: dit mag maximaal zeven maanden in totaal beslaan.	In week van 05-06-2016 t/m 09-06-2016 presentatie inplannen.
Beoogde tussenproducten	Onderzoeksplan, bachelorrapport en presentatie uitkomsten.
Producten ter beschikking	
Geheimhoudingsplicht (bijv. privacy)	

OVERIGE AFSPRAKEN / CONDITIES:

Het onderzoeksplan is gelezen en geaccordeerd door de opdrachtgever.

OVERIGE AFSPRAKEN / CONDITIES:

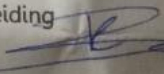
Het onderzoeksplan is gelezen en geaccordeerd door de opdrachtgever.

Overige afspraken en condities, indien van toepassing, *kunnen* gemaakt worden door opdrachtgever en studenten met betrekking tot onder meer;

- de te leveren aantallen eindrapporten (en de mogelijke extra kosten daarvan) en daarmee samenhangende extra inspanningen, zoals een handzame samenvatting van de rapportage en/of persbericht;
- de presentatie van de onderzoeksresultaten;
- het copyright/auteursrecht. (In de vorm van een zinsnede als: "Het auteursrecht van de eindrapportage / eindproduct berust bij";
- het al dan niet hebben van publicatierecht van een rapport voor Academie M&M dan wel de betrokken organisatie (sluit direct aan bij voorgaande punt);
- het al dan niet gemeenschappelijk dragen van de kosten van een (mogelijke) publicatie;
- door de opdrachtgever te leveren inspanningen m.b.t. bijvoorbeeld het aanleveren van materiaal en informatie of te regelen voorzieningen ten behoeve van het onderzoek;
- afspraken m.b.t. de eindverantwoordelijkheid voor de uitvoering van het onderzoek vanuit AMM. Dat is formeel de manager onderwijsuitvoering, die de verantwoordelijkheid delegeert aan de onderzoeksbegeleider;
- investerings- en betalingscondities: de naar verwachting vereiste financiële investering van de opdrachtgever (en eventuele bijdrage van de opdrachtnemer in de kosten), afspraken over mogelijk meerwerk en over betalingstermijnen/deelfacturen.

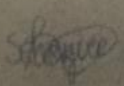
VOOR AKKOORD

- Handtekening Eindverantwoordelijke Opleiding

 Karin Bremer
17-1-2017

- Handtekening Eindverantwoordelijke Instelling

- Handtekening Student(en) (Lori Schrijver)

Datum en Plaats
Enschede 16-01-2017

OVEREENKOMST ONDERZOEKSOPDRACHT

STUDENTGEGEVENS

Naam	Lori Schrijver
Adres	Vondelstraat 11
Postcode/woonplaats	7651 GK Tubbergen
Telefoonnummer	0646784365
Mobiel	0646784365
Email	lori_schrijver@hotmail.com
Opleiding	Sociaal Pedagogische Hulpverlening

(Indien meerdere deelnemende studenten, naam en adresgegevens toevoegen)

GEGEVENS INSTELLING/ORGANISATIE

Naam Organisatie + afdeling	COA Azelo
Eindverantwoordelijke onderzoek	Remko Kootstra
Onderzoeksbegeleider + opleiding	Remko Kootstra
Adres	Bornerbroeksestraat 103
Postcode/woonplaats	7621 AE Borne
Telefoonnummer	088 751 05 00
Email	remkokootstra@coa.nl
De organisatie geeft wel/niet* toestemming voor publicatie van het bachelorrapport.	

GEGEVENS ACADEMIE MENS EN MAATSCHAPPIJ

Naam Organisatie + afdeling	Saxion, Academie Mens en Maatschappij
Eindverantwoordelijke onderzoek	Karin Kremer-Baars
Onderzoeksbegeleider + opleiding	Nog niet bekend
Adres	M.H. Tromplaan 28
Postcode/woonplaats	Postbus 70.000/7513 AB Enschede
Telefoonnummer	053-4871655
Email	

GEGEVENS ONDERZOEK

Onderwerp en achtergrondschets	Zelfstandigheid volwassen asielzoekers
Doelstelling/vraagstelling	Nader toe te lichten
Projectomschrijving	Bachnekromboek
Werkwijze	In overleg
Middelen (bijv. financiën, overlegtijd)	In overleg
Tijdsfasering (start-, loop- eindtijd)	16-07-2017
Let op: dit mag maximaal zeven maanden in totaal beslaan.	in de week van 05-06-201 t/m 09-06-2017 eindpresentatie inplannen

Producten ter beschikking
Geheimhoudingsplicht (bijv. privacy)

VOOR AKKOORD

• Handtekening Eindverantwoordelijke Opleiding

Koen Kremer

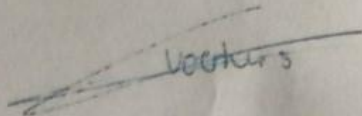
17-1-2017

• Handtekening Eindverantwoordelijke Instelling

• Handtekening Student(en)

Lisanne Voerhuis

16-01-2017

Voerhuis

Bijlage 3 | Operationaliseringschema.

Kernbegrip	Dimensie	Indicator	Vraag
<u>Zelfredzaamheid</u>	Wat vind en weet de respondent hiervan?	* Definitie zelfredzaamheid	Open vraag, zie interview
<u>Basisbehoeften sociaal en individueel niveau</u>	Behoefte aan veiligheid	Veilig thuis * Een huishouden draaiende houden (Tieleman, 2012) * Rolverdeling man - vrouw (Centraal Bureau voor de Statistiek, 2014) * Emotionele problemen (Haster, 2013) * Financiën (Haster, 2013)	Zie interview
	Behoefte aan hechting en verbondenheid	* Levenspartner (Tieleman, 2012) * Een gezin beginnen (Tieleman, 2012) * Sociale contacten in Nederland (Huygen & de Meere, 2008) * Contact met autochtone Nederlanders (Wilterdink & Heerdink, 2007) * Verwante sociale groep vinden (Tieleman, 2012) (	Zie interview
	Behoefte aan waardering	* Tevreden met jezelf * Burgerlijke verantwoordelijkheid (Tieleman, 2012)	Zie interview
	Zelfontplooiing	* Opbouwen van een carrière (Tieleman, 2012) * Studie – werk * Rolverdeling man - vrouw in carrière (Centraal Bureau voor de Statistiek, 2014)	Zie interview

		* Taal (Witerdink& Heerdink, 2012)	
<u>Professionele hulp</u>	WMO	* Behoeftte aan professionele hulp op gebied van WMO * Acceptatie / gebruik maken van professionele hulp op gebied van WMO (Sociaal en Cultureel Planbureau, 2010)	Zie interview

Bijlage 4 | Evaluatieformulier.

<i>EVALUATIE ONDERZOEKSOPDRACHT</i>	
STUDENTGEGEVENS	
Naam:	Lisanne Voerhuis en Lori Schrijver
Onderwerp bacheloronderzoek	Zelfredzaamheid onder Syrische jongvolwassenen.
Opleiding	Sociaal Pedagogische Hulpverlening
GEGEVENS INSTELLING/ORGANISATIE	
Naam organisatie + afdeling	Centraal Orgaan opvang Asielzoekers Azelo
Onderzoeksbegeleider	Boudewijn Wolbert
Adres	Bornebroeksestraat 103
Postcode/woonplaats	7621 AE Borne
Telefoonnummer	0742652222
Email	boudewijnwolbert@coa.nl
Datum	10-05-2017

Hieronder kunt u aangeven wat uw mening is over het bacheloronderzoek.

1. Graag uw mening over het product dat het bacheloronderzoek heeft opgeleverd (aankruisen wat van toepassing is):

	Onvoldoende	Voldoende	Ruim voldoende	Goed
Inhoud (duidelijk, juiste weergave van feiten, voldoende diepgang etc.)			x	
Argumentatie (m.n. conclusies en aanbevelingen)			x	
Bereiken van de afgesproken doelen			x	
Bruikbaarheid voor de organisatie		x		
Heeft u aanvullende opmerkingen over de opdracht? (bijvoorbeeld welke nieuwe gezichtspunten heeft het opgeleverd) Vermeld ze dan hieronder: Er wordt een zeer uitgebreid beeld neergezet over deze doelgroep en de problemen waar zij tegen aanlopen dit is bruikbaar voor de begeleiding, specifiek voor deze groep. Het is goed dat de interviews gehouden zijn zonder aanwezigheid van COA personeel Er komt informatie vrij die wij als medewerkers normaal gesproken niet horen				

2. Graag uw mening over de wijze waarop het bacheloronderzoek tot stand is gekomen:

	Onvoldoende	Voldoende	Ruim voldoende	Goed

Samenwerking tussen studenten (o.a. taakverdeling)				x
Samenwerking studenten vs. organisatie				x
Zelfstandigheid studenten			x	
Effectiviteit van werken van studenten		x		
Omgaan met afspraken/planning				x
Communicatie van studenten			x	
Afronding van de opdracht door studenten			x	
Heeft u aanvullende opmerkingen over de wijze waarop de opdracht tot stand is gekomen? (bijvoorbeeld individuele inbreng in geval van groepen / de mate, waarin de uitvoering binnen de organisatie heeft plaatsgevonden, etc).				
Prachtig rapport, prettige manier van samenwerken, inhoudelijk goed verzorgd				

Bijlage 5 | Uitgewerkt interview

2.1 Weet u wat er bedoeld word met het begrip zelfredzaamheid?

Ja, ja ik wil het eerst over de taal hebben, om eerlijk te zijn. Ik ken de taal niet zo goed dus als ik een brief krijg per post dan kan ik het zelf niet lezen en ook niet begrijpen. Dus mijn broer en een vriend van mij die gaan mij hierbij ook een beetje ondersteunen, wat de taalbarrière betreft. En ik heb hier ook informatie gekregen, een soort voorlichting, een voorwerk. Daar heb ik ook wel van geleerd en, ja in dit gesprek ook, ik toon gewoon interesse. Dus ik sta open en ik wil graag meer weten en meer leren.

2.2 Wat biedt volgens meneer het COA aan om de zelfredzaamheid te bevorderen?

Ja het COA ondersteunt ons en ja. Ja, omdat ik de taal niet ken en bijna iedereen die hier woont dan proberen wij met handen en voeten duidelijk te maken aan het COA wat wij nodig hebben. En is ook dagelijks infobalie van het COA dus als wij een bepaalde vraag of hulp nodig hebben.. of als wij een brief hebben ontvangen per post dan gaan we bij de COA. Het COA helpt ons goed wat dat betreft. Dan gaat het COA misschien vertalen via het google translate of een of ander programma. Om het vertaald te kunnen krijgen.

2.3 Wanneer meneer straks in Nederland een eigen woning heeft hoe ziet dan de taakverdeling in het huishouden eruit? Dus bijvoorbeeld koken, wassen, voor de kinderen zorgen, boodschappen doen.

Ja, dat doen we natuurlijk met goede overleg. Mijn vrouw is nu zwanger dus dan neem ik gewoon de verantwoordelijkheid om zelf de boodschappen te gaan doen, omdat zij zwanger is. Dan ga ik ook zelf thuis koken en ja dat doen wij altijd met overleg. En als mijn vrouw bevallen is dan is de eerste periode natuurlijk voor haar een beetje lastig, dan moet ik goed zorgen voor haar en ons kindje. En dan als wij later naar school gaan dan moeten wij onze tijd ook heel goed kunnen roosteren of indelen. Dan kan ik naar school gaan en daarna terug, dan kan ik oppassen op onze baby of kind. Daarna mag mijn vrouw naar school gaan. Dus dat moeten wij in ieder geval goed met overleg doen.

2.4 Stel dat hij of zijn vrouw straks niet voor het huishouden kan zorgen weet hij waar hij dan terecht kan voor hulp? Dus bijvoorbeeld professionele hulp of vrienden of familie of kennis.

Ja ik ken geen zorginstellingen die ons kan helpen als het nodig is, maar ik heb hier mijn familie, mijn ouders. Die wonen hier in Deurningen, ja vader, moeder en twee broers. Dus ja mocht het wel nodig zijn dan kunnen ze ons wel helpen en ondersteunen, maar natuurlijk niet voor lange periode. Zij hebben zelf ook gezinnen en een woning, dus. Zij kon ons misschien een dagje of paar dagen helpen, maar ik ken geen instellingen die dat soort hulp kunnen bieden.

2.5 En als er een instelling is die hulp kan bieden zou hij daar dan gebruik van willen maken?

Ja, maar dan moet ik natuurlijk van tevoren weten wat de procedures zijn. Wat ik van die instelling kan verwachten. Wat ik zelf moet gaan doen. Dus ik moet als eerst goede informatie krijgen om dat te doen.

2.6 Nou wij kunnen ons voorstellen, dat meneer dingen heeft meegemaakt die heb verdrietig of boos of angstig maken en als dit het geval is. Hoe gaat meneer dan bijvoorbeeld met angst om of met verdriet of met boosheid?

Ja ik ken ook geen instellingen of instanties die mij hiermee kunnen helpen als het nodig is. Maar vanaf het begin hebben wij de goede hulp en ondersteuning gekregen van het COA, dus mocht het inderdaad nodig zijn dan ga ik als het eerst bij het COA informeren om te kijken wat de voorwaarden of eisen zijn om geholpen kunnen worden door die instellingen.

2.7 En als er dan professionele hulp geboden zou kunnen worden zou meneer daar dan gebruik van willen maken? Als het nodig is?

Ja zeker, als het nodig dan doe ik dat graag, ja.

2.8 Oké en zou hij ook willen en kunnen bespreken met familie of vrienden?

Ja, ja dan ga ik dat zeker doen met mijn ouders of vrouw of goede vrienden. Maar ik ga het natuurlijk niet zomaar aan iemand vertellen, diegene moet gewoon een beetje vertrouwelijk zijn. Wij moeten elkaar heel goed kennen anders kan ik hem niks vertellen.

2.9 Als meneer straks een eigen woning heeft, heeft hij dan inzicht in de vaste lasten dus wat verwacht hij straks uit te moeten geven per maand?

Ja ik heb in Hengelo een soort KNM training, dus Kennis Nederlandse Maatschappij training gehad, toen ik nog in Hengelo was. Dus ik weet dat er vaste lasten zijn als ik bijvoorbeeld twintig euro per maand aan water moet gaan betalen en dertig euro per maand aan elektriciteit dan moet ik heel goed wat de bedragen zijn en wat de grenzen zijn.

2.10 En kent hij ook de gevolgen ervan als hij de vaste lasten niet betaald?

JA wat ik weet dat als ik bijvoorbeeld mijn, ja, gas of energie rekening niet heb betaald en als het bijvoorbeeld om twintig euro gaat dan wordt het met 50% meer de komende maand. Daarna wordt het dubbel en dat gaat alleen maar verder, dan wordt het bedrag alleen maar groter.

2.11 Stel dat meneer moeite zou hebben met het organiseren van zijn vaste lasten, zou hij dan om hulp kunnen vragen en weet hij waar hij om hulp zou kunnen vragen?

Ja wat ik weet, dat ik in dit geval naar de gemeente kan gaan. Naar een contactpersoon bijvoorbeeld of naar vluchtelingwerk om hulp te vragen.

2.12 Zou hij daarvan ook gebruik maken als het nodig is?

Ja zeker ga ik dat doen, als het financieel niet kan redden. Als ik niet echt alles in orde dan ga bij de instanties om hulp te vragen dan kunnen ze misschien adviseren of helpen wat dat betreft.

2.13 Heeft meneer sociale contacten in Nederland?

Ja ik heb wel sociale contacten hier op het AZC, ik ben sinds een week begonnen om naar school te gaan, de taal te leren. Dus ik heb wel mensen leren kennen daar op school. Ik ga ook regelmatig naar mijn ouders, ik heb goede contact met mijn ouders. En ik heb nog vrienden van oude locatie, de oude AZC waar ik zat. Ja we hebben nog steeds contact samen, als ik naar Hengelo ga dan ja, kunnen wij elkaar daar zien en spreken.

2.14 En heeft meneer ook contact met Nederlanders buiten het AZC? Met Nederlanders?

Nee.

2.15 En hoe zou dat komen, weet meneer dat? Of wil hij dat niet?

Ja, ja, als ik naar Borne moet gaan dan moet ik een uur tot anderhalf uur lopen. En nu is mijn vrouw zwanger, dus ik ga niet zoveel naar buiten, ik heb niet zoveel contact met Nederlanders. Alleen met de COA medewerkers hier op locatie. En als er een monteur een keertje iets komt repareren maken wij daar ook een korte gesprekje mee, maar iedereen is natuurlijk met zijn eigen leven bezig. Dus het is niet zo makkelijk om kennis te maken met Nederlanders buiten de locatie.

2.16 Zou hij gebruik willen maken van eventuele hulp om zijn sociale netwerk te vergroten? Ook met Nederlanders?

Ja dan wil ik dat zeker gaan doen. Ik ga nu naar school om de taal te leren, zodat ik mezelf kan redden. Niemand gaat mij met de taal helpen om eerlijk te zijn. Ik moet zelf de taal leren om contact te kunnen maken met de mensen om mijn heen. En ik heb ook een KNM training gehad, ik heb veel informatie gekregen. Ik heb ook getekend voor een maand, om te gaan werken als vrijwilliger en dat doe ik gewoon om meer sociale contacten te kunnen krijgen. En ik heb in het begin ook gevraagd of het mogelijk is dat als de vrijwilligers termijn afloopt van 1 maand, of het mogelijk is dat ik een arbeidscontract of iets dergelijks kan krijgen. Dus dat doe ik allemaal om meer contacten te maken en mijzelf te kunnen redden.

2.17 Weet hij waar hij deze hulp kan vinden?

Nee.

2.18 En welke waarde hecht meneer aan een sociaal netwerk, waarom is dit belangrijk voor hem?

Ja ik ben door de oorlog gevlucht. Ik heb het land van herkomst verlaten door de oorlog en omstandigheden. En ja ik woon nu in Nederland, ik ben nog jong en ik zocht veiligheid en vastigheid en dat heb ik hier gelukkig gekregen in Nederland. En ik moet als eerste natuurlijk de taal leren, weten wat de normen en waarden zijn, hoe de zorginstelling in elkaar zit, wat de regels en wetten zijn. Ik moet me dus over het algemeen gaan inburgeren zodat ik de taal kan leren en goede sociale netwerk kan hebben. En ook om later een baan te kunnen vinden. Dus ik ben niet naar Nederland gekomen om alleen geholpen te kunnen worden door andere instanties ik wil het zelf ook in de toekomst gaan werken.

2.19 Heeft meneer vertrouwen in het opbouwen van een nieuw leven straks hier in Nederland?

Ja anders kan ik mijn ambities niet bereiken of mijn doelen niet bereiken. Ik heb alle vertrouwen in en ik heb in het begin ook aan mijn contactpersoon doorgegeven dat ik vrachtwagenchauffeur ben. Mocht niet mogelijk zijn dat ik hier in Nederland als vrachtwagenchauffeur aan de slag kan, dan ga ik in een andere branche werken. Ik vind het gewoon prima.

2.20 Welke karaktereigenschappen heeft meneer die zouden kunnen helpen om hier een nieuw leven op te bouwen? Wat vind hij belangrijk of goed van zichzelf om dat te kunnen? Wat is zijn kracht?

Ja ja dan moet ik als eerst op goede manier met mensen omgaan. Niet volgens bepaalde mentaliteit van mensen die in de Arabische wereld wonen. Die mensen worden misschien gelijk boos of weten niet wat het overleggen betekend, worden sneller boos of gaan ze ruzie maken. Dus dat moet absoluut niet op deze manier. Voor de rest moet ik de taal goed leren om aan een goede baan te kunnen komen.

2.21 Stel nou dan meneer straks moeite heeft met het opbouwen van een nieuwe leven waar zou hij dan heengaan. En zou hij gebruik maken van hulp?

Ja als ik hier op het AZC woon dan ga ik natuurlijk eerst naar het COA om advies te krijgen. Als ik een woning heb als ik in de gemeente woon, dan overleg ik dat met familie of vrienden, die ik natuurlijk heel goed vertrouw. En mochten zij ook mij niet helpen of geen goede adviezen hebben dan ga ik vervolgens naar vluchtelingenwerk of naar de gemeente om hulp te vragen.

2.22 Hoopt meneer een bijdrage te kunnen leveren aan de Nederlandse maatschappij? En zo ja, hoe? Bijvoorbeeld vrijwilligerswerk, projecten, de medemens helpen.

Ja ja, natuurlijk wil ik gaan inburgeren en bijdragen, een bijdrage aan de samenleving hier aan de maatschappij. Ja bij wijze van spreke zit ik nu hier met jullie, het is voor mij interessant om meer te weten. Andere bewoners zijn nu misschien koffie aan het drinken of aan het biljarten of gewoon wandeltje maken. Maar voor mij zijn dit soort afspraken heel erg nuttig en belangrijk en daarom zit ik nu hier.

2.23 Vindt meneer het belangrijk om gewaardeerd te worden in de Nederlandse maatschappij?

Ja, ik heb een KNM training gevolgd. Ja ik was blind, ik wist bijna niks over Nederland en de Nederlandse samenleving. Aan de hand daarvan dus, met die KNM training, heb ik geleerd wat de wetten en plichten zijn en wanneer ik moet luisteren en wanneer ik een vraag moet stellen. En ook met het voorwerk of vrijwilligerswerk heb ik ook heel veel van geleerd.

2.24 Vindt meneer dat het COA genoeg aanbiedt om iets te kunnen bijdragen aan de Nederlandse maatschappij? Bijvoorbeeld hulp bij het zoeken van vrijwilligerswerk of projecten.

Ja het COA geeft ons de nodige hulp en ondersteuning om eerlijk te zijn. Zonder het COA kwam ik geen meter vooruit. Als ik soms een bepaald woord zeg ik het Nederlands dan gaan de COA medewerkers die verkeerde woord corrigeren. Dan zeggen ze tegen mij hoe ik dat moet uitspreken en dat zeggen ze ook heel goed. Dus het COA helpt en stimuleert ons waar nodig is.

2.25 Welke waarde hecht meneer aan werken of studeren?

Ja het leren en werken betekend natuurlijk heel veel. Dat betekend het hele leven. Zonder opleiding of zonder werk heeft het leven ook geen waarde. Er zijn wel mensen die alleen maar thuis zitten dan gaan ze alleen met de afstandbediening televisie kijken of gaan ze met hun mobiel bezig. Dat soort mensen kunnen niet zoveel vooruit denk ik. Mensen moeten zelf initiatief nemen en contacten gaan zoeken om het beter te kunnen krijgen.

2.26 Hoe kijkt meneer aan tegen de rolverdeling van mannen en vrouwen betreft een carrière of studeren?

Ja als ik met Syrië moet gaan vergelijken, ja dan gaat het absoluut niet lukken. In Syrië was het gewoon dat de vrouw de thuiswerkzaamheden deed, met de kinderen en de man moest gewoon gaan werken om de kosten te kunnen verdienen. Maar hier in Nederland is het heel anders denk ik, hier zijn de man en de vrouw gelijk. Zij moeten allebei gaan werken om een goede leven te kunnen krijgen. In Nederland is het toch anders.

2.27 En gaat hij dat ook doen met zijn vrouw? Gaan ze allebei samen werken of gaat zijn vrouw toch het huishouden doen of? Hoe ziet dat er bij hem uit straks?

Ja in Syrië nogmaals is het heel wat anders dan in Nederland. Natuurlijk willen wij allebei in Nederland gaan werken, dus man en vrouw hebben ook dezelfde waarde. Dus wij willen graag met zijn tweeën gaan werken om onze ambities en doelen te kunnen bereiken. Anders ja gaat ons in de toekomst zeker niet lukken. Wij moeten allebei gaan werken om de doelen te kunnen werken wij willen misschien een auto gaan kopen of een huis kopen. En mijn droom is om kapper te worden om een kapsalon hier zeg maar te hebben. Dus zonder hard werken zal dat zeker niet lukken.

2.28 Meneer geeft dus aan dat hij graag wil gaan werken. Maar weet hij al hoe hij aan werk moet gaan komen, waar hij hulp kan gaan vinden om aan het werk te komen?

Ja ik heb op d 26^e april met meneer Paul van het COA. En dan ga ik hier een start maken als vrijwilliger.

2.29 Heeft meneer hobby's en is meneer van plan dit in Nederland op te pakken of heeft hij dit al opgepakt? Bijvoorbeeld sport of muziek of creatief bezig zijn.

Ja mijn hobby's zijn zwemmen, dus in Syrië heb ik dat altijd gedaan. Hier in Nederland heb ik dat maar twee keer gedaan eigenlijk. Ik ging hier zwemmen met familie en vrienden. Maar omdat het duur is kan niet elke week doen. Dat doe ik dat in plaats van elke week één keer per maand, omdat het duur is. En wat de muziek en activiteiten betreft het COA helpt ons om ja vaak of af en toe naar Enschede te gaan om ook activiteiten mee te doen.

2.30 Wordt er volgens meneer voldoende aandacht aan taal besteed door het COA? Dus aan het leren van de Nederlandse taal en het onderhouden daarvan?

Ja toen ik in Hengelo was ik ging naar school, dat was in Willemstraat in Hengelo. Ik ben daar twee maanden naar school gegaan, daarna was ik gestopt. En nu woon ik hier sinds één week ongeveer. En het COA helpt ons wel wat dat betreft. Het is niet zo dat het COA alleen haar werk doet en alleen ons aan het helpen is. Maar wij merken ook dat ze het met plezier doen, met een glimlach zeg maar, dus ze helpen ons heel goed.

2.31 Moet het COA volgens meneer nog ergens aandacht aan besteden als het gaat om zelfredzaamheid.

Nee het COA helpt ons en ondersteund ons heel goed dus.

* afronden, afsluiten, bedanken voor onderzoek .

Toestemmingsformulier toegangsrechten (publicatie HBO– kennisbank via Post-it)

Academie Mens en Maatschappij

Met dit formulier geef ik wel/ geen toestemming voor publicatie van het full-text bachelorrapport.

Naam student:	Lisanne Voerhuis en Lori Schrijver
Studentnummer:	Lisanne:350640 Lori: 347866
E-mailadres:	Lori_schrijver@hotmail.com Lisanne-v@hotmail.com
Titel scriptie:	Zelfredzaamheid van Syrische jongvolwassenen.
Opleiding:	Sociaal Pedagogische Hulpverlening
Datum:	19-06-2017
Handtekening student:	Lori Schrijver Lisanne Voerhuis (digitaal)

Handtekening instelling:	Boudewijn Wolbert , Woonbegeleider COA, AZC Azelo
--------------------------	---

TOESTEMMING

Hierbij geef ik toestemming voor publicatie van mijn bachelorrapport in de HBO-kennisbank. Mijn opdrachtgever gaat hiermee akkoord.

TOESTEMMING MET EEN EMBARGOPERIODE

Hierbij geef ik toestemming voor publicatie van mijn bachelorrapport in de HBO-kennisbank na een embargoperiode van _____ maanden. Ook mijn opdrachtgever gaat hiermee akkoord.

GEEN TOESTEMMING

Hierbij geef ik geen toestemming voor publicatie van mijn bachelorrapport vanuit de scriptiedatabank in de HBO-kennisbank. Ten behoeve van archivering van AMM wordt het bachelorrapport geplaatst in Post-it.